

***Prognoza Oddziaływania na Środowisko
Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów
na lata 2025–2030***

Lipiec 2025

InicjatywaLokalna.pl sp. z o.o.
ul. Sienkiewicza 78, 25-501 Kielce
tel. 507 048 678; 041 343 01 24
e-mail: biuro@InicjatywaLokalna.pl
www.InicjatywaLokalna.pl

Zespół autorów:	Data sporządzenia
Pod kierownictwem: mgr inż. Klaudia Guzy	16.07.2025 r.
mgr Paweł Walczyszyn	

Spis treści

Wykaz skrótów	5
1. Wprowadzenie	6
1.1 Podstawa prawna	6
1.2 Cele sporządzania opracowania.....	8
1.3 Zakres prognozy wymagany prawem i trybem postępowania	9
1.4 Zastosowana metodyka.....	11
2. Charakterystyka ocenianego dokumentu.....	13
2.1 Informacje podstawowe.....	13
2.2 Główne cele i założenia Strategii	14
2.3 Powiązania Strategii z innymi dokumentami	16
3. Ocena stanu środowiska obszaru Miasta i Gminy Suchedniów objętego niniejszym opracowaniem.....	29
3.1 Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska oraz problemy jego ochrony istotne z punktu widzenia realizacji Strategii z uwzględnieniem obszarów podlegających ochronie	29
3.1.1 Lokalizacja obszaru.....	29
3.1.2 Powierzchnia ziemi	29
3.1.3 Klimat i powietrze atmosferyczne	30
3.1.4 Zagrożenia hałasem	34
3.1.5 Pole elektromagnetyczne	36
3.1.6 Warunki wodne	37
3.1.7 Zasoby naturalne	42
3.1.8 Gleby	44
3.1.9 Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	45
3.1.10 Krajobraz i zasoby przyrodnicze.....	46
3.1.11 Dobra materialne, zabytki	68
3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko	71
4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji założeń zawartych w Strategii.....	73
5. Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań ustaleń Strategii na środowisko	75
5.1 Matryca zbiorcza oddziaływania na środowisko.....	79
5.2 Lokalizacja ustaleń Strategii.....	86
5.3 Wpływ realizacji Strategii na poszczególne aspekty środowiska	101
5.3.1 Krajobraz, różnorodność biologiczna, roślinność, zwierzęta	101
5.3.2 Klimat, powietrze atmosferyczne	106
5.3.3 Ludność.....	108

5.3.4 Powierzchnia ziem, gleby, krajobraz, zasoby naturalne	109
5.3.5 Warunki wodne	111
5.3.6 Hałas, wibracje i promieniowanie elektromagnetyczne	115
5.3.7 Dobra materialne, zabytki	116
5.3.8 Obszary chronione, Natura 2000	117
6. Skumulowane i transgraniczne oddziaływanie na środowisko	129
7. Opis przewidywanych działań mających na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją założeń Strategii	130
8. Rozwiązania alternatywne	138
9. Analiza skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	140
10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	141
Spis map	147
Spis tabel.....	147

Wykaz skrótów

GIOS	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPZ	Główny Punkt Zasilania
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	główny zbiornik wód podziemnych
IOŚ–PIB	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy
IUNG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
JCWP	jednolite części wód powierzchniowych
JCWPD	jednolite części wód podziemnych
OZE	Odnawialne Źródła Energii
OOŚ	Ocena oddziaływania na środowisko
PEM	pola elektromagnetyczne
PM	pył zawieszony
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
PM10	cząstki pyłu zawieszonego o średnicy do 10 µm
PM2,5	cząstki pyłu zawieszonego o średnicy do 2,5 µm
PPSS	Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy
Strategia	<i>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030</i>
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RDOŚ	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
SOPO	System Osłony Przeciwośmiskowej
SOR	<i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i>

1. Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030*. Dokument ten został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest podstawowym dokumentem merytorycznym sporządzanym dla potrzeb przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Celem przeprowadzenia oceny jest spełnienie wymogu prawnego oraz przeprowadzenie merytorycznej analizy takich zagadnień, jak m.in.:

- analiza zgodności ocenianego dokumentu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym;
- identyfikacja stanu tych elementów środowiska, które mają związek z zastosowaniem ustaleń wynikających z ocenianego dokumentu;
- analiza środowiskowych skutków wdrożenia ustaleń ocenianego dokumentu;
- analiza rozsądnych rozwiązań alternatywnych;
- zaproponowanie działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko;
- zaproponowanie sposobów monitorowania skutków stosowania ocenianego dokumentu pod kątem ochrony środowiska.

Dla określenia funkcji prognozy znamieny jest także art. 8 dyrektywy 2001/42/WE, gdyż wskazuje on, że ustalenia tego dokumentu powinny być uwzględnione w czasie przygotowania planu lub programu oraz przed jego przyjęciem lub poddaniem procedurze ustawodawczej, a także w dokumencie podsumowującym przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. To oznacza, że w prognozie oddziaływania na środowisko muszą się znaleźć przede wszystkim te informacje, które mogą mieć wpływ na zapisy ocenianego dokumentu i na praktyczną realizację jego ustaleń – a zatem nie wszystkie, lecz tylko istotne, racjonalnie uzasadnione i mogące mieć realne przełożenie na treść dokumentu będącego przedmiotem Prognozy. Dyrektywa wymaga przedstawienia w prognozie informacji skupiających się na kwestiach związanych wyłącznie ze znaczącym wpływem na środowisko.

Należy podkreślić, że przedstawiona w niniejszej Prognozie ocena dokumentu strategicznego nie jest tożsama z udzieleniem choćby wstępnej zgody na realizację przedsięwzięć (m.in. inwestycji) i innych fizycznych ingerencji w środowisko.

1.1 Podstawa prawna

W myśl *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) istnieje obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla m.in. skutków realizacji dokumentów strategicznych opracowanych przez organy administracyjne. W tym celu organ opracowujący projekt dokumentu sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

Niniejszy dokument (zwany dalej Prognozą) został przygotowany jako pierwszy element w procesie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tego rodzaju dokumentów. Dokument ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń Strategii na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej Prognozie został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Kielcach i przedstawiony w piśmie z dnia 29 maja 2025 r., znak sprawy WOO-III.411.13.2025.DB oraz z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Kielcach i przedstawiony w piśmie z dnia 13 maja 2025 r., znak sprawy: NZ.9022.4.29.2025.

Zapisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko stanowią odzwierciedlenie wdrożenia do polskich regulacji prawnych ustaleń podjętych na poziomie międzynarodowym w dyrektywach Wspólnot Europejskich:

- *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne* (Dz. U. UE L 26 z 28.12.2012);
- *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001);
- *Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory* (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992);
- *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG* (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003);
- *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE* (Dz. U. UE L 156 z 25.06.2003);
- *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli* (Dz. U. UE L 24 z 29.01.2008).

Poza ww. aktami prawnymi, postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko regulują również obowiązujące ustawy i rozporządzenia prawa polskiego, w tym przede wszystkim:

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.* (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.);

- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.);
- *Rozporządzenie Ministra Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1311);
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
- *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448);
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu* (Dz. U. z 2021 r. poz. 845);
- *Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187);
- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.);
- *Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.);
- *Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane* (Dz. U. z 2025 r. poz. 418);
- *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.);
- *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.);
- *Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

1.2 Cele sporządzania opracowania

Wprowadzenie w życie działań ujętych w dokumencie Strategii może powodować oddziaływanie na środowisko. Niniejsza Prognoza ma zdiagnozować możliwe szkody dla środowiska, jakie mogą mieć miejsce na skutek realizacji przedsięwzięć, dla których Strategia wyznacza ramy i kierunki rozwoju, między innymi poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w dokumencie rozwiązaniami o charakterze planistycznym i organizacyjnym, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, oraz aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Ze względu na brak możliwości przeanalizowania na tym etapie wszystkich działań w zakresie rozwiązań technicznych, etap dokładnej identyfikacji zagrożeń związanych z realizacją zadań powinien zostać przeprowadzony na szczeblu uzyskiwania potrzebnych decyzji, a więc na szczeblu lokalnym, zatem określenie dokładnej skali oddziaływania poszczególnych inwestycji nie jest przedmiotem niniejszej Prognozy. Sporządzony dokument sygnalizuje ewentualne potencjalne zagrożenie środowiska.

Dokument ten umożliwia wskazanie na wczesnym etapie potencjalnych kolizji z obszarami przyrodniczymi, kulturowymi oraz ewentualnych konfliktów społecznych. Ponadto jednym z głównych celów tego opracowania jest przedstawienie rozwiązań dążących

do minimalizacji negatywnych oddziaływań, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, jak również ocena potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji zadań zawartych w Strategii. Prognoza ma za zadanie dostarczyć informacje zainteresowanym mieszkańcom w procesie konsultacji społecznych, a także organom Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach – celem jej zaopiniowania.

Prognoza zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko. Podczas jej opracowywania starano się zidentyfikować i ocenić bezpośrednie, pośrednie oraz skumulowane oddziaływanie na wszelkie komponenty środowiska związane z ustaleniami Strategii. Ponadto przeanalizowano zgodność danego dokumentu z celami środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

1.3 Zakres prognozy wymagany prawem i trybem postępowania

Zgodnie z wytycznymi art. 51 ust. 2 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* niniejsza Prognoza powinna:

1) Zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- f) oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

2) Określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe

i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

3) Przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, a także cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Natomiast szczegółowy zakres i stopień szczegółowości niniejszego dokumentu, w myśl art. 53 ww. ustawy, został wskazany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (pismo z dnia 29 maja 2025 r., znak sprawy WOO-III.411.13.2025.DB) oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach (pismo z dnia 13 maja 2025 r., znak sprawy: NZ.9022.4.29.2025).

Informacje zawarte w niniejszej Prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny. Również stopień jej szczegółowości został dostosowany do szczegółowości założeń projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030*.

Oznacza to, że przeprowadzone analizy opierają się przede wszystkim na opisowej i jakościowej identyfikacji kluczowych oddziaływań, jakie mogą wystąpić w związku z praktycznym stosowaniem ustaleń dokumentu. Szczegółowa analiza konkretnych działań i przedsięwzięć może być przeprowadzona jedynie na etapie postępowań administracyjnych (np. na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji udzielającej pozwolenia na budowę) oraz przy dokonywaniu zgłoszeń budowlanych.

Projekty strategiczne wynikające ze Strategii przeanalizowano w szczególny sposób pod kątem wpływu i oddziaływania na poszczególne „ustawowe” elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy. Dokonano analizy prawdopodobieństwa występowania oddziaływań na środowisko, czasu trwania, zasięgu, częstotliwości, odwracalności, a także prawdopodobieństwa występowania oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska. Oceniono stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć, a także powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach. Dokonano analizy przydatności w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska. Oceniono powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska. Każde z zadań oceniane było pod kątem występowania oddziaływań bezpośrednich, np. wynikających z charakteru prac inwestycyjnych, jak również oddziaływań pośrednich – długoterminowych, wynikających z charakteru danego przedsięwzięcia.

W przedmiotowej Prognozie uwzględniono informacje zawarte w prognozach sporządzonych dla innych, przyjętych już dokumentów, powiązanych z projektem poddawany procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.4 Zastosowana metodyka

Niniejszą Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizie poddano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju, a także oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska. Analizowano również środowiskowe uwarunkowania etapu realizacji projektów strategicznych, ze szczególnym uwzględnieniem możliwego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska. Prognoza ma charakter ogólny, ponieważ odnosi się do oceny wpływu projektów strategicznych zaproponowanych do realizacji w ramach Strategii. Większość z nich jest na etapie koncepcyjnym. Projekty te odnoszą się do kwestii społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Mają charakter zintegrowany i przekrojowy, są komplementarne i jednocześnie odnoszą się do największych potrzeb oraz potencjałów rozwojowych gminy, a ich realizacja spowoduje osiągnięcie efektu synergii w oddziaływaniu na rozwój tego obszaru. Zastosowano głównie metody, które są typowe dla strategicznych ocen oddziaływania na środowisko:

- **Opisowe** – metoda ta dotyczy charakterystyki i oceny istniejącego stanu poszczególnych elementów środowiska dokonanych na podstawie danych przedstawionych w *Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2021–2024 z perspektywą do roku 2028*, *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Suchedniów na lata 2021–2024 z perspektywą do roku 2028*, uzyskanych z Urzędu

Miasta i Gminy Suchedniów, a także z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, prowadzącego wojewódzki monitoring środowiska.

- **Oceny analiz jakościowych** – metoda ta dotyczy identyfikacji i oceny analiz jakościowych oraz środowiskowych uzyskanych z jednostki samorządu terytorialnego Miasta i Gminy Suchedniów oraz z wojewódzkiego monitoringu środowiska prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach.
- **Macierzowe** – metoda ta przedstawiona została w postaci tabeli, która jest wykresem siatki. W wierszach wpisano zaplanowane w ramach Strategii projekty strategiczne z podziałem na poszczególne zadania, a w kolumnach – poszczególne elementy opisujące środowisko. Pod uwagę wzięto następujące komponenty środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziem, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, obszary chronione, w tym obszary Natura 2000. Biorąc pod uwagę oceny skutków środowiskowych wdrażania zadań Strategii, zakwalifikowano poszczególne cele projektów do pozytywnych, negatywnych bądź neutralnych w zakresie analizowanego zagadnienia w stosunku do poszczególnych aspektów środowiskowych.
- **Wartościowania** – metoda ta dotyczy oceny i wartościowania skutków przewidzianych zmian w środowisku podczas wdrażania projektów i wpływu poszczególnych celów projektów na komponenty środowiska.

Przy sporządzaniu Prognozy wykorzystano dostępne publikacje, dokumenty i raporty dotyczące rozpatrywanego obszaru. Ponadto analizie poddano środowiskowe uwarunkowania etapu realizacji projektów strategicznych, ze szczególnym uwzględnieniem możliwego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska.

2. Charakterystyka ocenianego dokumentu

2.1 Informacje podstawowe

Realizacja *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* (Strategia) stanowi odpowiedź samorządu gminnego na zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą, wymagającą nowego spojrzenia na posiadane aspiracje, zasoby i perspektywy rozwoju gminy. Jej celem jest kierunkowanie polityki rozwoju gminy.

W Strategii zaprezentowana została wizja, misja oraz cele strategiczne i operacyjne, przewidziane do realizacji we wskazanym okresie jej obowiązywania, wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia. Określono również kierunki działań, które będą służyć realizacji założonych celów, a po przeprowadzeniu hierarchizacji planowanych przedsięwzięć wskazano konkretne i uszczegółowione projekty strategiczne, najważniejsze i najpilniejsze do realizacji na obszarze gminy we wskazanym okresie – przedstawiono dla nich ramy finansowe oraz plan finansowania. Proces tworzenia Strategii umożliwiał partycypację mieszkańców i innych interesariuszy w „grze o rozwój”, już od etapu analiz i diagnozy stanu sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy. Strategia zawiera również obligatoryjne elementy, zdefiniowane nowelizacją przepisów (model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa oraz fakultatywnie obszary strategicznej interwencji dla gminy).

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz na podstawie zebranych informacji, sformułowano wizję, misję, trzy cele strategiczne i dla każdego z nich po dwa cele operacyjne. Wyznaczone cele mają wymiar społeczny, gospodarczy oraz przestrzenno-środowiskowy. Cele opisują przejście od sytuacji zastanej, wyjściowej (zdiagnozowanej) do sytuacji pożądaney, a więc określają one stan docelowy powstały w wyniku wdrożenia strategii rozwoju. Jednocześnie cele realizują wizję rozwoju. Cele strategiczne mają charakter długofalowy, wskazują generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji i odpowiadają na pytanie: „co chcemy osiągnąć?”. Cele operacyjne dotyczą średniego horyzontu czasowego, określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. Tym samym odpowiadają na pytanie: „jak to chcemy osiągnąć?”.

Do każdego z celów operacyjnych przypisano kierunki działań, które oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Odpowiadają na pytanie: „co jest do zrobienia?”.

Następnie stworzono projekty strategiczne, które dzięki zintegrowanemu charakterowi i kompleksowemu podejściu stanowią wiązkę konkretnych projektów najistotniejszych dla rozwoju gminy i realizujących kierunki działań. Kierunki działań wraz z konkretnymi projektami służą realizacji założonych celów i są podstawą wdrażania Strategii. Realizacja kierunków działań zapewni osiąganie celów niższego rzędu – celów operacyjnych, co z kolei powinno przyczynić się do osiągania celów wyższego rzędu, czyli celów strategicznych. Kierunki działań planowane w ramach poszczególnych celów wzajemnie się przenikają i uzupełniają, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii.

2.2 Główne cele i założenia Strategii

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030 określa główne cele i kierunki polityki rozwoju obszaru, oczekiwane rezultaty planowanych działań, model struktury funkcjonalno-przestrzennej wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

W projekcie Strategii, w wyniku przeprowadzonych analiz oraz na podstawie zebranych informacji, sformułowano Wizję 2030, misję i 3 cele strategiczne, wokół których skoncentrowane zostały cele operacyjne, a następnie kierunki działań.

WIZJA

Suchedniów kompaktowym miastem do życia i rozwoju mieszkańców gminy

MISJA

Tworzenie warunków do rozwoju osobistego mieszkańców poprzez włączenie ich w kreowanie lokalnych aktywności, współdziałanie oraz budowanie atrakcyjnego wizerunku Miasta i Gminy Suchedniów

W ramach Strategii określono 18 zintegrowanych projektów strategicznych, a więc takich, które w pierwszej kolejności powinny być zrealizowane, gdyż są priorytetowe i ich efekty bezpośrednio przełożą się na założone cele. Projekty te mają charakter zintegrowany – dotyczą wielu sfer i różnych interesariuszy, zarówno w grupie realizatorów, jak i w grupie docelowej. Projekty przyczynią się do rozwiązania kluczowych problemów, zniwelują bariery rozwojowe i wzmocnią lokalny potencjał rozwoju.

Projekty strategiczne mają zarówno charakter inwestycyjny, jak i nieinwestycyjny. Odnoszą się do kwestii społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Mają charakter zintegrowany i przekrojowy, są komplementarne i jednocześnie odnoszą się do największych potrzeb oraz potencjałów rozwojowych gminy, a ich realizacja spowoduje osiągnięcie efektu synergii w oddziaływaniu na rozwój tego obszaru.

Projekty strategiczne do realizacji w ramach *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030*:

1. Wykreowanie funkcjonalnego, estetycznego i klimatycznego Suchedniowa;
2. Zagospodarowanie terenów wokół zbiornika wodnego w Suchedniowie;
3. Budowa pomostów na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji;
4. Zagospodarowanie części terenu po byłej SSP nr 1 w Suchedniowie na potrzeby Ośrodka Sportu i Rekreacji;
5. Rozbudowa Przedszkola Samorządowego w Suchedniowie o miejsce opieki nad dziećmi do lat trzech;
6. Modernizacja dróg gminnych na terenie Miasta i Gminy Suchedniów – poprawa jakości życia mieszkańców;

7. Budowa boiska sportowego z nawierzchnią z trawy sztucznej oraz bieżni przy SSP nr 3 w Suchedniowie;
8. Budowa wielofunkcyjnego boiska z nawierzchnią poliuretanową przy SSP w Ostojowie;
9. Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych;
10. Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych;
11. Modernizacja oczyszczalni ścieków w Suchedniowie;
12. Budowa kanalizacji sanitarnej w sołectwie Ostojów;
13. Budowa boiska do koszykówki przy CKI w Michniowie;
14. Budowa boiska sportowego z nawierzchnią sztuczną przy hali sportowej w Suchedniowie;
15. Zagospodarowanie boiska sportowego przy Hali Sportowej przy ul. Sportowej 5 w Suchedniowie;
16. Galeria Sztuki – przestrzeń wystawiennicza dostosowana do prezentacji twórczości artystów z zakresu malarstwa, fotografii, rzeźby i innych form artystycznego wyrazu;
17. Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej wokół zalewu w Mostkach;
18. Powstanie bloku komunalnego wielorodzinnego w Ostojowie.

Z uwagi na rodzaj, a także skalę planowanych działań ujętych projekcie Strategii, nie przewiduje się wystąpienia zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz zdrowia i życia ludzi. Wszystkie działania realizowane będą w granicach administracyjnych Miasta i Gminy Suchedniów. Inwestycje/działania zaplanowane w projekcie Strategii realizowane będą głównie w obszarach zmienionych antropogenicznie, zurbanizowanych, przekształconych w wyniku działalności człowieka. Nie przewiduje się realizacji inwestycji oraz lokalizowania placów budowy na obszarach chronionych. Realizacja zaplanowanych inwestycji/działan przyniesie korzyści zarówno dla środowiska, a także wpłynie na poprawę warunków życia mieszkańców gminy. W związku z powyższym uznaje się, iż treść projektu Strategii pozwala rozstrzygnąć, które z przedsięwzięć należy do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Projekt Strategii zawiera opis wdrażania i monitoringu Strategii. W dokumencie wskazano, że monitoring realizacji Strategii prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników produktu i rezultatu mających swoje źródło w efektach poszczególnych projektów i zadań, uwzględnionych w planie operacyjnym Strategii. Monitorowanie przebiegu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru będzie procesem ciągłym. Sporządzany raport powinien wskazywać na zachodzące przeobrażenia i tendencje rozwoju oraz umożliwiać dokonania oceny stopnia realizacji zapisanych celów, które mierzone będą za pomocą trzyletnich zmian wskaźników.

Analizowany dokument Strategii zawiera wskaźniki mierzalności rozwoju oraz wskaźniki produktu i rezultatu, które powinny być osiągnięte na koniec realizacji Strategii – wszystkie będą przedmiotem monitoringu.

2.3 Powiązania Strategii z innymi dokumentami

Strategia rozwoju odnosząc się w swych założeniach (celu głównym, celach strategicznych, celach operacyjnych i kierunkach działań) do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze gminy, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju jednostki), a także dokumentów wyższego szczebla, regulujących działania w przedmiotowym obszarze. W związku z tym komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji Strategii. Zestawienie tych dokumentów wraz z nawiązaniem do ich założeń przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Wykaz powiązań celów Strategii z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie Strategii do zapisów dokumentu strategicznego i/lub planistycznego ¹
POZIOM MIĘDZYNARODOWY I KRAJOWY		
1.	Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021–2027 w Polsce	Dokument ten zawiera 6 celów, są to: – <i>Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej;</i> – <i>Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa;</i> – <i>Lepiej połączona Europa;</i> – <i>Europa o silniejszym wymiarze społecznym;</i> – <i>Europa bliżej obywateli;</i> – <i>Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.</i> Założenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030 wpisują się bezpośrednio lub pośrednio w każdy z powyższych wskazanych celów. Szczególna spójność zauważalna jest dla celu 2 <i>Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa</i> z założeniami w Strategii: cele operacyjne 3.1. <i>Zrównoważone planowanie przestrzenne i rozwój infrastruktury komunalnej</i> oraz 3.2. <i>Ochrona środowiska i rozwój terenów zielonych</i>. Równie komplementarnym i spójnym z założeniami Strategii celem Umowy Partnerstwa jest cel 5 <i>Europa bliżej obywateli</i>, szczególnie z celami operacyjnymi 2.1. <i>Integracja społeczności lokalnej</i> oraz 2.2. <i>Rozwój i modernizacja usług publicznych</i>.
2.	Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju	Cele Agendy, z którymi spójność wykazuje Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030, to: – <i>Cel 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt poprzez cele operacyjne Strategii 2.2. Rozwój i modernizacja usług publicznych oraz 3.1. Zrównoważone planowanie przestrzenne i rozwój infrastruktury komunalnej;</i> – <i>Cel 4. Zapewnić wszystkim wysokiej jakości edukację oraz promować uczenie się przez całe życie poprzez cele operacyjne Strategii: 1.2. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców oraz 2.1. Integracja społeczności lokalnej;</i> – <i>Cel 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi poprzez cel operacyjny Strategii: 3.1. Zrównoważone planowanie przestrzenne i rozwój infrastruktury komunalnej;</i>

¹ Zapis założeń dokumentów przytoczono w niezmiennionej formie.

		– Cel 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi poprzez cele operacyjne Strategii: 1.1. Rozwój nowoczesnej infrastruktury gospodarczej oraz 1.2. Wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców; – Cel 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom poprzez cele operacyjne Strategii: 3.1. Zrównoważone planowanie przestrzenne i rozwój infrastruktury komunalnej oraz 3.2. Ochrona środowiska i rozwój terenów zielonych; – Cel 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej poprzez cele operacyjne Strategii: 3.1. Zrównoważone planowanie przestrzenne i rozwój infrastruktury komunalnej oraz 3.2. Ochrona środowiska i rozwój terenów zielonych.
3.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)	W zakresie komplementarności z merytorycznymi celami KSRR, <i>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030</i> wykazuje najsilniejszą komplementarność z celami szczegółowymi: – Celu 1., tj. cel 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz cel 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów; – Celu 2., tj. cel 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz cel 2.2. Wsparcie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym; – Celu 3., tj. cel 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem oraz cel 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.
4.	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR)	Poniżej przedstawiono najważniejsze założenia dokumentu, w które bezpośrednio lub pośrednio wpisują się założenia niniejszej Strategii: <i>Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.</i> <i>Obszar: Przemiany strukturalne sektora. Nowe formy działania i współpracy. Nowoczesne instrumenty wsparcia.</i> <i>Główne obszary koncentracji działań: Małe i średnie przedsiębiorstwa.</i> W kontekście powyższego należy zwrócić szczególną uwagę na spójność z celem strategicznym 1. <i>Wzmocniona przedsiębiorczość mieszkańców i atrakcyjne zaplecze do rozwoju lokalnej gospodarki – cele operacyjne 1.1. Rozwój nowoczesnej infrastruktury gospodarczej oraz 1.2. Wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców.</i> <i>Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.</i> <i>Obszar: Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.</i> <i>Główne obszary koncentracji działań: Spójność społeczna.</i> <i>Obszar: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe. Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania.</i> <i>Główne obszary koncentracji działań: Rozwój zrównoważony terytorialnie.</i>

		W kontekście powyższego należy zwrócić szczególną uwagę na spójność z celem strategicznym 2. <i>Gmina atrakcyjna do życia i osiedlania się</i> – cel operacyjny: 2.1. <i>Integracja społeczności lokalnej</i>. <i>Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.</i> <i>Obszar: Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli.</i> <i>Główne obszary koncentracji działań: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce.</i> <i>Obszar: Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców. Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego.</i> <i>Główne obszary koncentracji działań: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem.</i> <i>Obszar: Cyfrowe państwo usługowe.</i> <i>Główne obszary koncentracji działań: E-państwo.</i> <i>Obszar: Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe.</i> <i>Główne obszary koncentracji działań: Efektywność wykorzystania środków UE.</i> W kontekście powyższego należy zwrócić szczególną uwagę na spójność z celem strategicznym 1. <i>Wzmocniona przedsiębiorczość mieszkańców i atrakcyjne zaplecze do rozwoju lokalnej gospodarki</i> – cele operacyjne 1.1. <i>Rozwój nowoczesnej infrastruktury gospodarczej</i> oraz 1.2. <i>Wspierane przedsiębiorczości mieszkańców</i>.
5.	<i>Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030)</i>	Cele szczegółowe PEP2030, z którymi są spójne założenia Strategii, a w szczególności cel operacyjny 3.2. <i>Ochrona środowiska i rozwój terenów zielonych:</i> <i>Cel I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;</i> <i>Cel II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;</i> <i>Cel III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.</i>
6.	<i>Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030</i>	Cele i kierunki działań <i>Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030</i>, z którymi <i>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030</i> jest najmocniej powiązana, to: <i>Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:</i> <i>1.1.1. Wzmocnienie i upowszechnienie mechanizmów dialogu i współpracy,</i> <i>1.1.2. Wspieranie rozwoju partnerstwa i innych form współpracy w obszarze realizacji zadań publicznych,</i> <i>1.1.3. Dосonalenie rozwiązań instytucjonalno-prawnych umożliwiających rozwój sektora obywatelskiego,</i> <i>1.2.4. Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej i solidarnej,</i> <i>1.2.5. Przeciwdziałanie wykluczeniu przez edukację włączającą.</i> Z powyższym celem spójność wykazuje cel operacyjny przedmiotowego dokumentu: 2.1. <i>Integracja społeczności lokalnej</i>. <i>Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości postaw obywatelskich:</i> <i>2.1. Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze,</i> <i>2.4. Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę.</i>

		Z powyższym celem spójność wykazuje cel operacyjny przedmiotowego dokumentu: 2.1. <i>Integracja społeczności lokalnej</i> .
7.	<i>Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030</i>	Cele i kierunki interwencji, w które bezpośrednio wpisują się założenia <i>Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030</i>: Cel szczegółowy II <i>Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska</i>: – Kierunek interwencji II.1 <i>Rozwój liniowej infrastruktury technicznej</i>; – Kierunek interwencji II.2 <i>Dostępność wysokiej jakości usług publicznych</i>; – Kierunek interwencji II.3 <i>Rozwój infrastruktury społecznej i rewitalizacja wsi i małych miast</i>; – Kierunek interwencji II.4 <i>Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska</i>; – Kierunek interwencji II.5 <i>Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom</i>. Cel szczegółowy III <i>Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa</i>: – Kierunek interwencji III.1. <i>Odpowiedź na zmiany demograficzne i ich następstwa</i>; – Kierunek interwencji III.2. <i>Rozwój przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy</i>; – Kierunek interwencji III.3. <i>Wzrost umiejętności i kompetencji mieszkańców wsi</i>; – Kierunek interwencji III.4. <i>Budowa i rozwój zdolności do współpracy w wymiarze społecznym i terytorialnym</i>; – Kierunek interwencji III.5 <i>Rozwój ekonomii i solidarności społecznej na obszarach wiejskich</i>. Z powyższymi celami i kierunkami spójność wykazują wszystkie trzy cele strategiczne przedmiotowego dokumentu.
8.	<i>Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły²</i>	Miasto i Gmina Suchedniów położona jest na obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Środkowej Wisły, w obrębie JCWPd nr 102³: I. Kod JCWPd: GW2000102, Stan ilościowy: dobry, Stan chemiczny: dobry, Ogólna ocena stanu JCWPd: dobry, Cele środowiskowe dla JCWPd: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy. Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych: niezagrożona. Poniżej przedstawiono dane o stanie jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) obszaru dorzecza Wisły, obejmujących obszar Miasta i Gminy Suchedniów⁴: I. Kod JCWP: RW20000323435 Nazwa: Kamienna do Żarnówki, Stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany, Stan chemiczny: brak danych, Stan ogólny: zły, Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: zagrożona.

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300).

³ Hydroportal – Plany Gospodarowania Wodami, wody.isok.gov.pl

⁴ Baza danych IIaPGW (druga aktualizacja Planów Gospodarowania Wodami), apgw.gov.pl/pl/III-cykl-materialy-do-pobrania

		Cele środowiskowe dla JCWP: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny. Działania podstawowe: – realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, – realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych. Dla JCWP nie przewidziano żadnych dodatkowych działań uzupełniających. Miasto i Gmina Suchedniów położona jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych numer 415, o nazwie Zbiornik rzeka Górna Kamienna, obejmujący swym zasięgiem prawie cały obszar gminy. Jednolita część wód powierzchniowych znajdująca się w granicach gminy odznacza się stanem ogólnym złym. Cel strategiczny w Strategii, który najmocniej koreluje z zapisami <i>Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły</i>, to: 3. <i>Nowoczesna i przyjazna przestrzeń w gminie</i>, a w szczególności cel operacyjny 3.2. <i>Ochrona środowiska i rozwój terenów zielonych</i>.
9.	<i>Mapy zagrożenia powodziowego</i>	Według danych z programu ISOK⁵ (mapy zagrożenia powodziowego), Miasto i Gmina Suchedniów jest terenem występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%), a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%). Tereny szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się w dolinie rzeki Kamiennej i Kamionki, na jej północno-zachodnich krańcach. Na terenie Miasta i Gminy Suchedniów występują także tereny, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%). Zagrożenie powodziowe może wystąpić na skutek wiosennych roztopów oraz intensywnych deszczy. Jego wielkość uzależniona jest od stanu warunków atmosferycznych.
10.	<i>Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły⁶</i>	W <i>Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły</i> nie wskazano Miasta i Gminy Suchedniów jako terenu o najwyższym stopniu ryzyka powodziowego. Na liście działań dla Obszaru Dorzecza Wisły nie znalazło się żadne działanie przypisane do realizacji na terenie Miasta i Gminy Suchedniów. Zgodnie z danymi przedstawionymi w Hydroportalu (Plany zarządzania ryzykiem powodziowym) – Miasto i Gmina Suchedniów znajduje się w obszarach problemowych – powódź rzeczna. Cel strategiczny w Strategii, który najmocniej koreluje z zapisami <i>Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły</i>, to: 3. <i>Nowoczesna i przyjazna przestrzeń w gminie</i>, a w szczególności cel operacyjny 3.2. <i>Ochrona środowiska i rozwój terenów zielonych</i>. Zaplanowane do realizacji działania i projekty w Strategii, w ramach których konieczne będzie zagospodarowanie terenów położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, nie będą stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi, naruszać planu zarządzania ryzykiem powodziowym, czy też utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

⁵ Informatyczny System Osłony Kraju, isok.gov.pl

⁶ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2022 r. poz. 2739).

11.	Plan przeciwdziałania skutkom suszy ⁷	Zgodnie z zapisami Planu: <i>Działania mające na celu wzmocnienie oraz przywrócenie zdolności retencyjnych danego obszaru, takie jak:</i> 1) <i>ochrona oraz odbudowa ekosystemów;</i> 2) <i>ochrona oraz odbudowa bioróżnorodności m.in. poprzez renaturyzację i renaturalizację ekosystemów wodnych i od wód zależnych oraz terenów podmokłych, zalesienia, biologizację gleby;</i> 3) <i>wdrażanie zasady zrównoważonego planowania i projektowania obszarów miejskich (tzw. smart city, wprowadzanie elementów błękitno-zielonej infrastruktury);</i> 4) <i>zmiany na rzecz ograniczania wodochłonności gospodarki</i> – <i>skutecznie przeciwdziałają skutkom suszy, ale także mają swój pozytywny wpływ na tworzenie gospodarki neutralnej dla klimatu. Zatem działania adaptacyjne stosowane w przeciwdziałaniu skutkom suszy nie tylko minimalizują skutki wystąpienia suszy, ale również przyczyniają się do obniżania zagrożenia występowania tego zjawiska.</i> Cel strategiczny w Strategii, który najmocniej koreluje z zapisami Planu przeciwdziałania skutkom suszy, to: 3. Nowoczesna i przyjazna przestrzeń w gminie, a w szczególności cel operacyjny 3.2. Ochrona środowiska i rozwój terenów zielonych. W Planie wskazane zostały: <i>Lista zadań inwestycyjnych służących zwiększeniu retencji oraz wspierających przeciwdziałanie skutkom suszy, Lista zadań inwestycyjnych związanych ze zwiększeniem retencji korytowej w zlewniach na obszarach wiejskich, Lista inwestycji zgłoszonych przez podmioty zewnętrzne (spoza PGW WP). Żadna z inwestycji przedstawionych na ww. listach nie będzie realizowana na terenie Miasta i Gminy Suchedniów.</i> <i>Zasoby dyspozycyjne to zasoby odnawialne pomniejszone o średnią z wielolecia wielkość przepływu wód, tak aby nie dopuścić do znacznego pogorszenia stanu wód powierzchniowych związanych z wodami podziemnymi i do powstania znaczących szkód w ekosystemach lądowych zależnych od wód podziemnych.</i> Miasto i Gmina Suchedniów znajduje się w obszarze, dla którego moduł zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych wynosi 50–100 m³/24 h/km². Na zarządzanie ryzykiem suszy przełożenie mają wyniki zagrożenia występowania trzech z czterech typów suszy: rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej. Miasto i Gmina Suchedniów znajduje się w obszarze zaklasyfikowanym do I klasy zagrożenia suszą rolniczą na terenach rolnych i leśnych (słabo zagrożone). W kontekście zagrożenia suszą hydrologiczną obszar gminy zakwalifikowano do klasy II – umiarkowanie zagrożone oraz do klasy III – silnie zagrożone. W zakresie zagrożenia suszą hydrogeologiczną w JCWPd obszar gminy zakwalifikowany został do klasy IV – ekstremalnie zagrożone. Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy to: umiarkowanie zagrożone suszą, na niewielkich fragmentach obszaru gminy występują tereny silnie zagrożone (fragment południowo-wschodniej części Suchedniowa, fragment północnej części Suchedniowa i częściowo miejscowość Mostki). Dla Miasta i Gminy Suchedniów znajdującej się w granicach zlewni JCWP: Kamienna do Żarnówki, rekomenduje się wdrożenie działań, zwłaszcza tych związanych z kształtowaniem zasobów wodnych, budowaniem retencji na różnych obszarach, co stanowi podstawę dla zwiększania zasobów dyspozycyjnych: zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych (działanie nr 1), retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych (działanie nr 3), budowa lub przebudowa ujęć wód
-----	--	---

⁷ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1615).

		podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa lub przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych (działanie nr 10).
POZIOM REGIONALNY		
12.	Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+	W <i>Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+</i> wskazano 4 cele szczegółowe, w których zawarto cele operacyjne i kierunki działań. Te, w które bezpośrednio wpisują się założenia <i>Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030</i>, to: <i>Cel strategiczny 1. Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie:</i> <i>Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności świętokrzyskiej gospodarki,</i> <i>Cel operacyjny 1.2. Kompetentne kadry dla gospodarki regionu,</i> <i>Cel operacyjny 1.3. Wsparcie procesu transformacji kluczowych branż gospodarki regionu.</i> <i>Cel strategiczny 2. Przyjazny dla środowiska i czysty region:</i> <i>Cel operacyjny 2.1. Poprawa jakości przestrzeni i ochrona środowiska przyrodniczego,</i> <i>Cel operacyjny 2.2. Adaptacja do zmian klimatu i zwalczania skutków zagrożeń naturalnych,</i> <i>Cel operacyjny 2.3. Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna.</i> <i>Cel strategiczny 3. Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi:</i> <i>Cel operacyjny 3.1. Silny kapitał społeczny w regionie,</i> <i>Cel operacyjny 3.2. Powszechnie dostępne wysokiej jakości usługi społeczne i zdrowotne w środowisku lokalnym,</i> <i>Cel operacyjny 3.3. Wzmocnienie spójności przestrzennej i społecznej regionu.</i> <i>Cel strategiczny 4. Horyzontalny – sprawne zarządzanie regionem:</i> <i>Cel operacyjny 4.1. Rozwój systemu zarządzania strategicznego rozwojem,</i> <i>Cel operacyjny 4.2. Budowa rozpoznawalnej marki regionu świętokrzyskiego,</i> <i>Cel operacyjny 4.3. Wzmacnianie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju województwa.</i> Wszystkie założenia <i>Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030</i>, w tym kierunki działań i projekty strategiczne, wpisują się bezpośrednio lub pośrednio w powyższe cele i kierunki działań. W <i>Strategii Rozwoju Województwa</i> wskazano, że: <i>Obszar wyróżnia się stosunkowo korzystnymi wskaźnikami społeczno-gospodarczymi, zwłaszcza niskim bezrobociem i niskim odsetkiem osób korzystających z pomocy społecznej. Warto jednak zauważyć, że nie przekłada się to na wysoki poziom zamożności samorządów lokalnych.</i>
13.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego ⁸ (PZPWŚ)	W <i>Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego</i> przedstawiono cel główny, który brzmi: <i>Wzmocnienie spójności terytorialnej regionu oraz konkurencyjności jego struktur funkcjonalnych drogą poprawy dostępności komunikacyjnej, zwiększenia wpływu miast na sąsiadujące obszary wiejskie, a także ułatwienia dostępu społeczeństwa do rynków pracy i wyżej zorganizowanych usług.</i>

⁸ Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r.

	W dokumencie tym określono zasady hierarchizacji sieci osiedleńczej, uwzględniające możliwości ich rozwoju oraz zwiększenie zasięgu oddziaływania: Suchedniów i obszary wiejskie gminy znajdują się w zasięgu oddziaływania dużego miasta. W PZPWŚ wyznaczono także główne kierunki polityki przestrzennej w rejonach turystycznych. Miasto i Gmina Suchedniów została zaliczona do Rejonu Doliny Kamiennej. Obejmuje on północną i północno-wschodnią część województwa, od Bałtowa do Bliżyna. Biorąc pod uwagę lokalizację miejsc noclegowych w ośrodkach miejskich oraz zurbanizowany charakter Doliny Kamiennej, tereny te predysponowane są do rozwoju turystyki objazdowej i wypoczynku sobotnio-niedzielnego oraz na niektórych terenach agroturystyki. W tej części województwa znajduje się kilka wyróżniających się ośrodków turystyczno-rekreacyjnych: Wąchock, Starachowice, Kałków-Godów, Ostrowiec Świętokrzyski, Krzemionki, Bałtów, Skarżysko-Kamienna, a także proponowanych do rozwoju tej funkcji – Suchedniów, Mostki, Brody i Ćmielów oraz obszar wokół zbiornika wodnego „Wióry”. <i>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030</i> określa cele operacyjne wpisujące się w cele warunkujące, które stanowią rozwinięcie celu strategicznego PZPWŚ. Cele operacyjne Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów wpisują się w następujące cele warunkujące PZPWŚ: • Cel operacyjny 1.1. <i>Rozwój nowoczesnej infrastruktury gospodarczej</i> – wpisuje się w cel 1 PZPWŚ – <i>Wzrost konkurencyjności i innowacyjności przestrzeni gospodarczej województwa w tym szczególnie miast z myślą o wykorzystaniu lokalnych potencjałów rozwoju i dostosowaniu tej przestrzeni do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy;</i> • Cele operacyjne 1.2. <i>Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców</i> oraz 2.1. <i>Integracja społeczności lokalnej</i> wpisują się w cel 3 PZPWŚ – <i>Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich oraz integracji rynków pracy;</i> • Cel operacyjny 3.2. <i>Ochrona środowiska i rozwój terenów zielonych</i> wpisuje się w cel 4 PZPWŚ – <i>Ochrona i racjonalne zagospodarowanie zasobów przyrodniczych i dóbr kultury, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju;</i> • Cele operacyjne 2.2. <i>Rozwój i modernizacja usług publicznych</i> oraz 3.1. <i>Zrównoważone planowanie przestrzenne i rozwój infrastruktury komunalnej</i> wpisują się w cel 5 PZPWŚ – <i>Kształtowanie systemów infrastruktury technicznej i społecznej w aspekcie poprawy dostępności i spójności przestrzennej oraz osiągnięcia wysokiego standardu świadczenia usług.</i> Strategicznymi atutami województwa w kształtowaniu wizerunku regionu konkurencyjnego i otwartego dla inwestorów, który chce uczestniczyć w procesach rozwojowych kraju i Europy, są m.in.: coraz korzystniejsze warunki lokalizacji inwestycji gospodarczych, którym sprzyja determinacja samorządów w pokonywaniu barier infrastrukturalnych i własnościowych. W <i>Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego</i> uwzględniono aspekty rozwoju infrastruktury rekreacyjnej i transportowej, które dotyczą pośrednio lub bezpośrednio Miasta i Gminy Suchedniów. Do kierunków polityki przestrzennej należy m.in.: <i>podniesienie standardu i dostępności do ponadlokalnych usług publicznych, zwłaszcza z obszarów peryferyjnych, rewitalizacja centrów miejskich (w powiązaniu z poprawą jakości przestrzeni publicznych) oraz zdegradowanych terenów przemysłowych, a także rewaloryzacja zabytkowych zespołów i obiektów, oraz obiektów użyteczności publicznej, a także ochrona lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz wkomponowanie go w przestrzeń turystyczną.</i>
--	--

14.	<i>Regionalny Plan Transportowy Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021–2030⁹</i>	Plan ten dyktuje zasady, na jakich funkcjonują wojewódzkie przewozy pasażerskie, wykonywane jako przewozy użyteczności publicznej, w ramach publicznego transportu zbiorowego na rynku objętym zasadami konkurencji regulowanej, a także ich finansowanie ze środków publicznych, sposób świadczenia, prognozowane zapotrzebowanie oraz możliwe kierunki rozwoju. Plan został opracowany przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego, powstał na podstawie obowiązujących przepisów. Treści zawarte w omawianym dokumencie powinny zostać uwzględnione w Planach starostów powiatowych, którzy są organizatorami publicznego transportu zbiorowego w powiatowych przewozach pasażerskich, a także Planach transportowych realizowanych przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast dotyczących linii komunikacyjnych, gdzie planuje się wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej. W dokumencie przedstawiona jest ocena funkcjonowania systemu publicznego transportu zbiorowego, której zadaniem jest pozyskanie informacji umożliwiających planowanie, organizowanie oraz zarządzanie zrównoważonym publicznym transportem zbiorowym. Plan obejmuje zarówno podmioty mające wpływ na powodzenie jego realizacji, jak i podmioty, które oddziałują na jego postanowienia. Są to: • pasażerowie – podstawowa grupa mająca wpływ na realizację potrzeb, której ukierunkowane jest funkcjonowanie wojewódzkich przewozów pasażerskich w transporcie publicznym; • przedsiębiorcy, dla których dokument jest istotną informacją na temat planów dalszego funkcjonowania oferty kształtowanej przez Marszałka Województwa, zasad jej finansowania, zasad organizacji segmentu rynku przewozów pasażerskich oraz pożądaných standardów usług przewozowych; • pozostali organizatorzy, którzy z uwagi na hierarchiczny układ systemu planowania publicznego transportu zbiorowego bezpośrednio lub pośrednio uwzględniają w swoich Planach dokument wydany przez Marszałka Województwa; • zarządcy infrastruktury drogowej i kolejowej, dla których zawarte w Planie prognozy potrzeb przewozowych oraz zasady finansowania są ważne, szczególnie w aspekcie planowania działań inwestycyjnych i remontowych, przede wszystkim zaś są wskazaniemi dla realizacji procesu udostępniania tej infrastruktury; • podmioty zarządzające infrastrukturą przeznaczoną do obsługi transportu publicznego; • podmioty gospodarcze, które tworzą tzw. zaplecze techniczne, w tym producentów pojazdów, a także innych urządzeń i usług wykorzystywanych w transporcie publicznym, wykonawców robót remontowych i inwestycyjnych. Cel strategiczny w Strategii, który najmocniej koreluje z zapisami <i>Regionalnego Planu Transportowego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021–2030</i>, to: 3. Nowoczesna i przyjazna przestrzeń w gminie, a w szczególności cel operacyjny 3.1. Zrównoważone planowanie przestrzenne i rozwój infrastruktury komunalnej.
POZIOM PONADLOKALNY I LOKALNY		

⁹ Załącznik nr 1 do Uchwały nr 8629/24 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 21.02.2024 r.

15.	<i>Strategia Rozwoju Powiatu Skarżyskiego na lata 2021–2030¹⁰</i>	Wizja Powiatu Skarżyskiego: <i>Powiat skarżyski to obszar:</i> - prężnie działającej gospodarki, - zapewniający warunki rozwoju kapitału społecznego, - atrakcyjny dla turystów i inwestorów. <i>Powiat otwarty na współpracę, wspierający aktywność społeczną.</i> W Strategii wskazane zostały trzy cele strategiczne, dla których wyodrębniono cele operacyjne, a następnie kierunki działań (interwencji), w ramach których zdefiniowane zostały przykładowe inwestycje. Założenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów wpisują się w tę wizję oraz w cele <i>Strategii Rozwoju Powiatu Skarżyskiego na lata 2021–2030</i>, przy czym najbardziej spójne ze sobą są: – cel strategiczny 1 Strategii Rozwoju Powiatu Skarżyskiego: <i>Zwiększenie konkurencyjności gospodarki powiatu skarżyskiego</i> jest spójny z celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów: 1.1. <i>Rozwój nowoczesnej infrastruktury gospodarczej</i>, 1.2. <i>Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców</i> oraz 3.1. <i>Zrównoważone planowanie przestrzenne i rozwój infrastruktury komunalnej</i>; – cel strategiczny 2 Strategii Rozwoju Powiatu Skarżyskiego: <i>Ochrona zasobów naturalnych i środowiska</i> jest spójny z celem operacyjnym Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów: 3.2. <i>Ochrona środowiska i rozwój terenów zielonych</i>; – cel strategiczny 3 Strategii Rozwoju Powiatu Skarżyskiego: <i>Zwiększenie konkurencyjności kapitału ludzkiego</i> jest spójny z celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów: 2.1. <i>Integracja społeczności lokalnej</i> oraz 2.2. <i>Rozwój i modernizacja usług publicznych</i>. Przykładowe inwestycje w ramach poszczególnych celów operacyjnych przedstawione w Strategii Rozwoju Powiatu Skarżyskiego są komplementarne z projektami planowanymi do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów.
16.	<i>Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Wokół Łysej Góry” 2023–2027 (LSR)</i>	LSR jest dokumentem strategicznym określającym kierunki rozwoju obszaru LGD, który obejmuje gminy: Bieliny, Bodzentyn, Górnio, Łączna, Masłów, Suchedniów i Wąchock. LSR zakłada działania wspierające rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, wzmocnienie rozwoju społecznego oraz stworzenie przyjaznych przestrzeni do wspólnej integracji. W dokumencie określono przedsięwzięcia, których realizacja przyczyni się do równego rozwoju gmin: – P.1.1. <i>Poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej</i>, – P.1.2. <i>Poprawa dostępu do infrastruktury turystycznej</i>, – P.1.3. <i>Oferta spędzania czasu wolnego oraz rozwoju zainteresowań</i>, – P.1.4. <i>Tworzenie i rozwój usług społecznych i prozdrowotnych na obszarze LSR</i>, – P.2.1. <i>Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego obszaru LSR</i>, – P.2.2. <i>Wspieranie rozwoju potencjału i aktywności lokalnych liderów</i>. W przedsięwzięcia te wpisują się założenia przedmiotowej Strategii, w szczególności w zakresie wspierania edukacji i wzmocniania kompetencji mieszkańców, w tym cyfrowych oraz rozwój infrastruktury czasu wolnego.
17.	<i>Strategia Terytorialna Zintegrowanych</i>	Wizja MOF Miasta Północy 2030 +: <i>Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Północy stanowi zintegrowany i rozpoznawalny w kraju obszar rozwijający swój potencjał bazując na</i>

¹⁰ Załącznik do Uchwały Nr 294/XLII/2022 Rady Powiatu Skarżyskiego z dnia 31 marca 2022 roku.

	<i>Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy na lata 2023–2030</i>	<i>tradycjach przemysłowych oraz atrakcyjnych walorach naturalnych. Podjęte wspólne działania Partnerów MOF Miasta Północy sprzyjają pobudzeniu gospodarczemu i społecznemu, co daje mieszkańcom różnorodne możliwości rozwoju oraz pracy. Wysoka jakość środowiska naturalnego w połączeniu z bogatą ofertą spędzania czasu wolnego tworzy z „Miast Północy” zarówno wspaniałe miejsce do zamieszkania, jak i interesujący cel turystyczny.</i> W Strategii wskazanych zostało pięć celów strategicznych, dla których wyodrębniono cele operacyjne, a następnie kierunki działań, w ramach których zdefiniowane zostały kluczowe do realizacji projekty zintegrowane. Założenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów wpisują się w tę wizję oraz w cele Strategii dla Miast Północy, przy czym najbardziej spójne ze sobą są: – cel strategiczny 1 Strategii MOF Miasta Północy: <i>Wysokiej jakości usługi społeczne</i> jest spójny z celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów: 2.1. <i>Integracja społeczności lokalnej</i> oraz 2.2. <i>Rozwój i modernizacja usług publicznych</i>; – cel strategiczny 2 Strategii MOF Miasta Północy: <i>Rozwój cyfryzacji oraz konkurencyjności i innowacyjności gospodarki</i> jest spójny z celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów: 1.1. <i>Rozwój nowoczesnej infrastruktury gospodarczej</i> oraz 1.2. <i>Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców</i>; – cel strategiczny 3 Strategii MOF Miasta Północy: <i>Zwiększony poziom atrakcyjności turystycznej MOF Miasta Północy</i> jest spójny z celem operacyjnym Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów: 3.1. <i>Zrównoważone planowanie przestrzenne i rozwój infrastruktury komunalnej</i>, a w szczególności jest spójny z kierunkiem działań 3.1.5. <i>Rozwój atrakcji turystycznych przy wykorzystaniu endogenicznych potencjałów</i>; – cel strategiczny 4 Strategii MOF Miasta Północy: <i>Zapewniona wysoka jakość środowiska dla obecnych mieszkańców</i> jest spójny z celem operacyjnym Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów: 3.2. <i>Ochrona środowiska i rozwój terenów zielonych</i>; – cel strategiczny 5 Strategii MOF Miasta Północy: <i>Zapewniona wysoka spójność i dostępność przestrzenna całego MOF Miasta Północy</i> jest spójny z celem operacyjnym Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów: 3.1. <i>Zrównoważone planowanie przestrzenne i rozwój infrastruktury komunalnej</i>. Projekty zintegrowane przedstawione w Strategii Terytorialnej ZIT MOF Miasta Północy są komplementarne z projektami planowanymi do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów.
18.	<i>Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy</i>	<i>Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy</i> skupia się na potrzebach mieszkańców całego MOF, nie tylko w zakresie infrastruktury transportowej, ale także w zakresie jakości życia, bezpieczeństwa oraz dostępności komunikacyjnej, miejsc pracy, nauki, usług i wypoczynku. Plan określa 3 cele strategiczne: Cel strategiczny nr 1 <i>Dostępność przestrzenna i transportowa</i>, Cel strategiczny nr 2 <i>Integracja transportu</i>, Cel strategiczny nr 3 <i>Jakość życia mieszkańców</i>. Dla celów strategicznych zostały określone pakiety działań kluczowych. Te, w które bezpośrednio wpisują się założenia <i>Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030</i>, to:

		1.1 Planowanie przestrzenne uwzględniające zmniejszenie zapotrzebowania na transport; 1.2 Rozwój układu drogowego; 3.1 Transport przyjazny środowisku; 3.2 Mobilność aktywna.
--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ww. dokumentów strategicznych i planistycznych

Projekt Strategii uwzględnia zagadnienia dotyczące ochrony środowiska, gospodarki wodnej i adaptacji do zmian klimatu. Dokument jest zgodny z polityką wpisaną do *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego* oraz do innych strategii wojewódzkich. Nie zidentyfikowano kolizji pomiędzy strategicznymi ustaleniami polityk środowiskowych a treścią projektu Strategii, ponieważ projekt ocenianego dokumentu:

- uwzględnia istniejące uwarunkowania środowiskowe;
- uwzględnia strategiczne cele w zakresie ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu;
- zawiera warunki sprzyjające należytemu utrzymaniu i kształtowaniu zieleni (poprzez zapisy dotyczące powierzchni biologicznie czynnych);
- zawiera ustalenia dotyczące infrastrukturalnego i przestrzennego zabezpieczenia newralgicznych aspektów ochrony środowiska.

Przy ocenie projektu Strategii pod kątem zgodności z polityką ochrony środowiska należy pamiętać, że jego ustalenia będą wdrażane równolegle ze stosowaniem innych przepisów oraz ustaleń dokumentów strategicznych. Aby pozytywna ocena pozostała aktualna na etapie praktycznego wdrażania Strategii, niezbędny jest wysoki poziom dbałości o ochronę środowiska na etapie prowadzonych postępowań administracyjnych.

W ramach prac nad niniejszą Prognozą uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych przyjętych dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dokonano analizy prognoz dla innych programów i strategii powiązanych z ocenianym dokumentem, m.in.:

- *Prognozy Oddziaływania na Środowisko dla Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;*
- *Prognozy Oddziaływania na Środowisko dla projektu aktualizacji planu gospodarowania wodami oraz dla projektu planu zarządzania ryzykiem powodziowym;*
- *Prognozy Oddziaływania na Środowisko projektu wojewódzkiego programu ochrony środowiska, wojewódzkiego planu zagospodarowania przestrzennego oraz Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+;*
- *Prognozy Oddziaływania na Środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2021–2024 z perspektywą do roku 2028;*
- *Prognozy Oddziaływania na Środowisko Strategii Rozwoju Powiatu Skarżyskiego na lata 2021–2030;*
- *Prognozy Oddziaływania na Środowisko dla projektu Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy;*

- *Prognozy Oddziaływania na Środowisko dla projektu Strategii Terytorialnej Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy do roku 2030;*
- *Prognozy Oddziaływania na Środowisko dla projektu aktualizacji Strategii Terytorialnej Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy do roku 2030;*
- *Prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przywodnego parku kultury, sportu i wypoczynku w Suchedniowie;*
- *Prognozy oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru kopalni „Baranów” w Suchedniowie.*

Wyżej wymienione prognozy nie określają wytycznych dla innych dokumentów strategicznych oraz konkretnych wskazówek co do monitorowania oddziaływania wpływu strategicznych ustaleń projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* na środowisko. Natomiast wnioski wyrażone w powyższych dokumentach wskazały, że oceniane dokumenty odzwierciedlają zapisy krajowych i unijnych aktów prawnych, umów międzynarodowych oraz dokumentów strategicznych odnoszących się do ochrony środowiska. Wykazano w nich także, że cele przyjęte w programach i strategiach w większości pozytywnie lub obojętnie oddziałują na poszczególne komponenty środowiska. Analizowany projekt Strategii jest zgodny z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, zatem można postawić wniosek, że również ustalenia prognoz oddziaływania na środowisko będą do siebie zbliżone.

Część projektów strategicznych wskazanych w *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* może być realizowana na terenach, na których obowiązują ustalenia studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W dokumentach tych mogą być wyznaczone tereny zezwalające na realizację przedsięwzięć wpisujących się w ustalenia projektu Strategii. Dokumenty te co do zasady poddawane są strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko. Przegląd dokumentacji tych ocen pozwala na stwierdzenie, że w ramach Prognozy wskazano na dopuszczalność wprowadzenia ustaleń wynikających z ocenianych dokumentów.

3. Ocena stanu środowiska obszaru Miasta i Gminy Suchedniów objętego niniejszym opracowaniem

3.1 Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska oraz problemy jego ochrony istotne z punktu widzenia realizacji Strategii z uwzględnieniem obszarów podlegających ochronie

W poniższym podrozdziale scharakteryzowano poszczególne komponenty odnoszące się do aktualnej sytuacji i stanu środowiska w Mieście i Gminie Suchedniów. Podczas oceny szczególnie uwzględniono obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko.

3.1.1 Lokalizacja obszaru

Miasto i Gmina Suchedniów położona jest w województwie świętokrzyskim, w powiecie skarżyskim i jest gminą miejsko-wiejską. Powierzchnia gminy wynosi 75,0 km², w 2023 roku zamieszkiwało ją 9 135 osób. W skład gminy wchodzi 4 sołectwa oraz Miasto Suchedniów, które jest siedzibą organów gminy. Gmina Suchedniów graniczy: od północy z Gminą Skarżysko-Kamienna (powiat skarżyski) oraz Gminą Skarżysko Kościelne (powiat skarżyski), od wschodu z Gminą Wąchock (powiat starachowicki), od południowego wschodu z Miastem i Gminą Bodzentyn (powiat kielecki), od południowego zachodu z Gminą Łączna (powiat skarżyski), od zachodu z Gminą Bliżyn (powiat skarżyski)¹¹. Zgodnie z *Załącznikiem do Uchwały Nr 4/1/2003 Rady Miejskiej w Suchedniowie z dnia 25 lutego 2003 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Suchedniów*, jednostkami pomocniczymi gminy są: 7 osiedli w Suchedniowie i 4 sołectwa: Krzyżka, Michniów, Mostki, Ostojów.

Przez Miasto i Gminę Suchedniów prowadzi droga ekspresowa S7 relacji Gdańsk – Rabka-Zdrój, droga wojewódzka 751 Suchedniów – Ostrowiec Świętokrzyski (długość na terenie gminy: 6 530 m) oraz linia kolejowa nr 8 relacji Warszawa Zachodnia – Kraków Główny. W obrębie miasta znajduje się stacja kolejowa i dwa przystanki.

Miasto i Gmina Suchedniów stanowi stosunkowo dobry punkt komunikacyjny. Do 30 minut dojedziemy do Kielc, a około 40 minut zajmuje podróż do Radomia. W około 100 minut dojedziemy do Warszawy, natomiast do 2,5 godziny do Łodzi, Katowic, Tarnowa i Lublina. Takie położenie gminy umożliwia dojazd w krótkim czasie do większych ośrodków miejskich (dostępność usług, rynku pracy, rynku zbytu).

3.1.2 Powierzchnia ziemi

Powierzchnia gminy wynosi 7 495 ha, co stanowi 0,64% województwa świętokrzyskiego oraz 18,98% powierzchni powiatu skarżyskiego. Największy udział w powierzchni gminy stanowią grunty leśne – 4 808 ha (62,3%), powierzchnia gruntów ornych wynosi 1 270 ha (16,95%), natomiast pozostałe grunty i nieużytki zajmują 513 ha (6,85%)¹².

¹¹ System Informacji Przestrzennej, swietokrzyskie.e-map.net

¹² Dane GUS za 2023 rok.

Suchedniów rozciąga się wzdłuż doliny rzeki Kamionki pełniącej rolę międzyregionalnego korytarza ekologicznego, łączącego się z krajowym korytarzem ekologicznym, jakim jest dolina środkowej Wisły. Obszar Miasta i Gminy Suchedniów położony jest na Płaskowyżu Suchedniowskim Wyżyny Małopolskiej. Na terenie gminy znajdują się dwa zbiorniki zaporowe: w Suchedniowie i Mostkach. Gmina charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi oraz przyrodniczymi. Na terenie Gminy Suchedniów zlokalizowana jest podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice” – podstrefa Suchedniów o powierzchni 6,6 ha, zagospodarowana w 100%.

3.1.3 Klimat i powietrze atmosferyczne

Zgodnie z informacjami zawartymi w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Suchedniów na lata 2021–2024 z perspektywą do roku 2028*, Gmina Suchedniów leży na granicy dwóch regionów klimatycznych: Małopolskiego i Mazowieckiego, gdzie ścierają się wpływy klimatu wyżynnego i nizinnego.

Średnia prędkość wiatru nieznacznie przekracza 3 m/s. Suma rocznych opadów przeciętnie wynosi 751 mm z maksimum w lecie (czerwiec, lipiec), minimum w zimie (luty, marzec), średnio opady występują przez 133 dni w ciągu roku, przy czym w większości przypadków są to silne opady przelotne i pochodzenia burzowego, które zazwyczaj poprawiają warunki aerosanitarnie.

Instytut Ochrony Środowiska opracował projekcje klimatyczne na lata 2021–2030 z podziałem na powiaty¹³. W scenariuszu zakładającym utrzymanie aktualnego tempa wzrostu emisji gazów cieplarnianych dla powiatu skarżyskiego, na którego terenie leży obszar opracowania, prognozowane są następujące parametry:

- średnia temperatura najcieplejszego miesiąca lipca: +19,0°C;
- średnia temperatura najchłodniejszego miesiąca stycznia: -1,8°C;
- średnia temperatura roczna: +8,6°C;
- roczna amplituda temperatur: 20,8°C;
- liczba dni wegetacyjnych z temperaturą >10°C: 167 dni;
- liczba dni wegetacyjnych z temperaturą >5°C: 239 dni;
- liczba dni gorących (maks. temperatura >25°C): 39,7 dni;
- liczba dni upalnych (maks. temperatura >30°C): 10,2 dni;
- liczba dni przymrozkowych (min. temperatura <0°C): 105 dni;
- liczba dni mroźnych (maks. temperatura <0°C): 33,5 dni;
- liczba dni bardzo mroźnych (min. temperatura <-10°C): 17,3 dni;
- suma opadu: 751 mm rocznie (największe opady w miesiącu czerwcu: 95,5 mm);
- liczba dni w roku bez opadu: 232 dni;
- wilgotność względna osiąga wartość średnio: 79,0%.

Średnia prędkość wiatru wskazuje na wiatry bardzo słabe, słabe i umiarkowane (2,6 m/s – 3,7 m/s). Maksymalna prędkość wiatru występować będzie zimą (3,7 m/s). Ogólnie w ciągu

¹³ Strona internetowa Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, Klimada 2.0 – Baza wiedzy o zmianach klimatu, klimada2.ios.gov.pl, dostęp z dnia 08.08.2024 r.

roku udział wiatrów silnych i bardzo silnych będzie średnio wynosił w miesiącu od 0 do 2,1%. Średnio w roku cisze atmosferyczne w powiecie skarżyskim będą stanowić ok. 6,4% wszystkich wiatrów.

W nawiązaniu do informacji zawartych w opracowaniu fizjograficznym, z uwagi na występującą w obszarze gminy rzeźbę terenu, położenie gminy charakteryzuje się w dużej mierze korzystnymi warunkami topoklimatycznymi dla rekreacji i wypoczynku.

Jakość powietrza

Rozpatrując kwestię środowiska naturalnego, warto zwrócić uwagę na jakość powietrza. Diagnoza w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza przeprowadzona została na podstawie corocznie opracowywanych raportów przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach, dotyczących oceny jakości powietrza w województwie świętokrzyskim¹⁴.

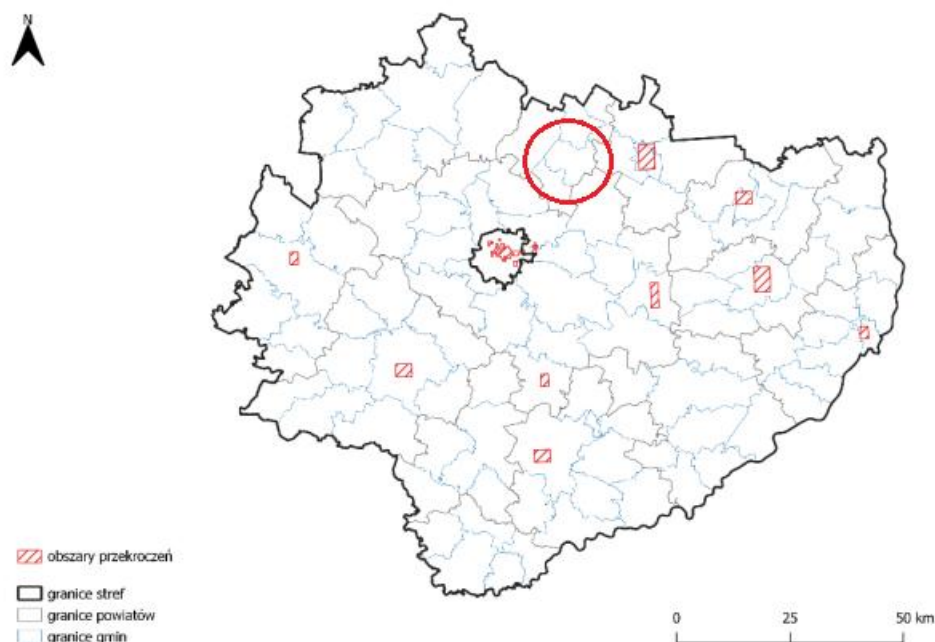
W opracowaniu pn. *Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim – raport wojewódzki za rok 2023*, oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. W województwie świętokrzyskim wydzielono dwie strefy: miasto Kielce oraz strefę świętokrzyską, czyli pozostały obszar województwa – Gmina Suchedniów wchodzi w skład tej strefy.

W ocenie pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano zweryfikowane serie roczne pomiarów z automatycznych stanowisk pomiarowych: 9 – dwutlenku siarki, 13 – dwutlenku azotu, 5 – tlenku węgla, 6 – benzenu, 7 – ozonu, 5 – pyłu zawieszonego PM₁₀, 3 – pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz z manualnych stanowisk pomiarowych: 21 – pyłu zawieszonego PM₁₀, 6 – pyłu zawieszonego PM_{2,5}, po 5 – metali ciężkich w pyłe PM₁₀ tj. ołowiu, kadmu, arsenu, niklu oraz 21 – benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀.

Średnia roczna wartość poziomu docelowego wskaźnika BaP(PM₁₀) została w 2023 r. przekroczona w niewielkiej części województwa świętokrzyskiego, w obu strefach. Na terenie Gminy Suchedniów nie odnotowano przekroczenia (mapa 1). Dla ozonu ze względu na ochronę zdrowia ustanowiono dwa rodzaje kryteriów: dotrzymanie poziomu docelowego i poziomu celu długoterminowego. Na obszarze województwa świętokrzyskiego w roku 2023 wystąpiło przekroczenie poziomu celu długoterminowego, określonego dla stężenia ozonu w celu ochrony zdrowia. Przekroczenia wystąpiły również na terenie Gminy Suchedniów (mapa 2). Na mapach Gmina Suchedniów została oznaczona kolorem czerwonym.

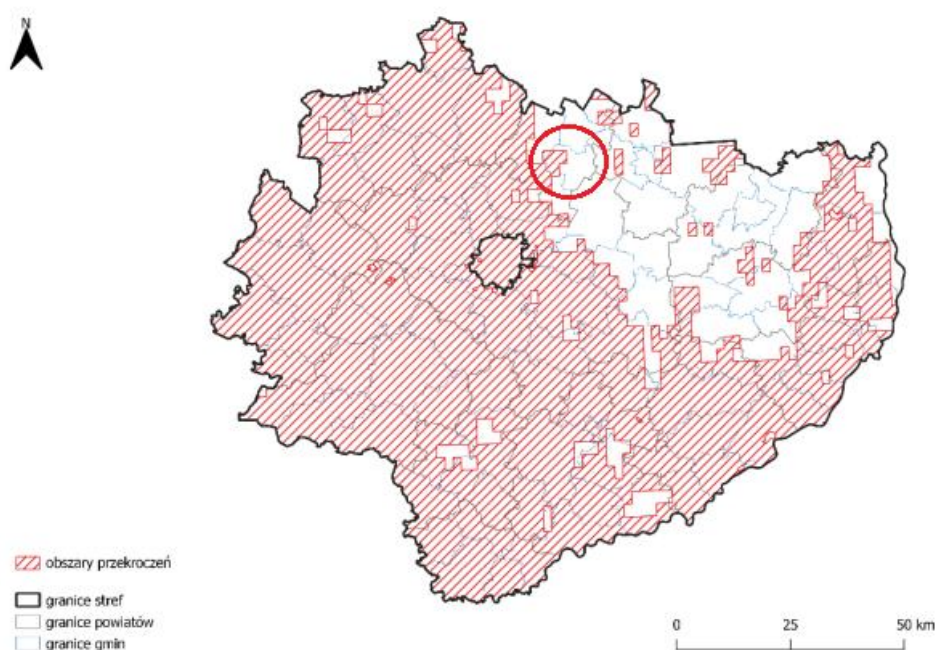
¹⁴ *Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim – raport wojewódzki za rok 2023*, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Kielce 2024.

Mapa 1 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie świętokrzyskim w 2023 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim, raport wojewódzki za rok 2023, str. 88

Mapa 2 Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu ze względu na ochronę zdrowia w województwie świętokrzyskim w 2023 roku

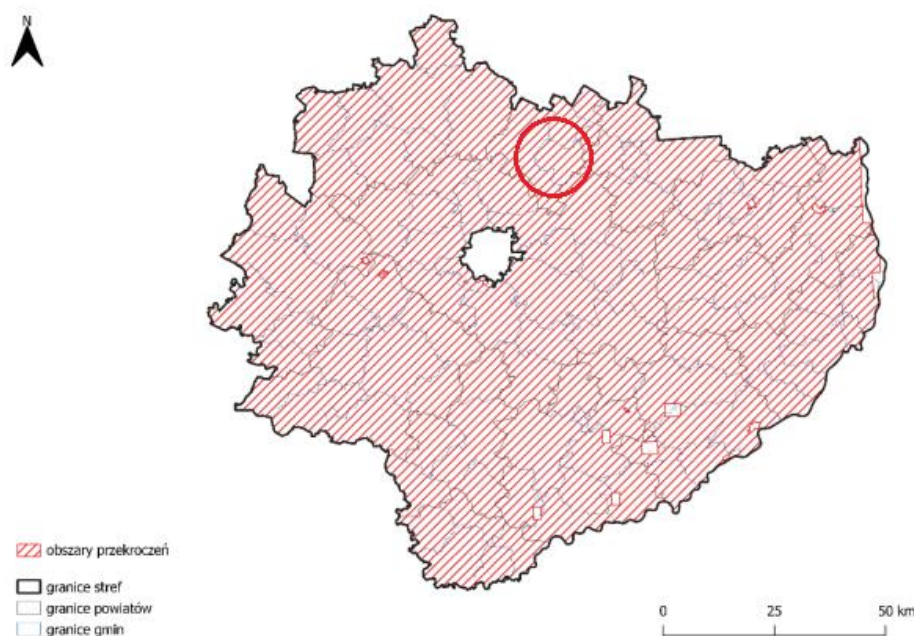

Opracowanie własne na podstawie: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim, raport wojewódzki za rok 2023, str. 61

Dla ozonu ze względu na ochronę roślin ustanowiono dwa rodzaje kryteriów: dotrzymanie poziomu docelowego i poziomu celu długoterminowego. Na obszarze województwa świętokrzyskiego w roku 2023 wystąpiło przekroczenie poziomu celu

długoterminowego, określonego dla stężenia ozonu w celu ochrony roślin. Przekroczenia wystąpiły na obszarze całego województwa – również na terenie całej Gminy Suchedniów.

Mapa 3 Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu ze względu na ochronę roślin w województwie świętokrzyskim w 2023 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim, raport wojewódzki za rok 2023, str. 104

Największy wpływ na stan powietrza atmosferycznego w gminie ma komunikacja samochodowa oraz spalanie paliw w kotłowniach (lokalne kotłownie i paleniska domowe) – emisja niska. O jakości powietrza na terenie gminy decydują nie tylko miejscowe emisje, ale i zanieczyszczenia pochodzące z zewnątrz. Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie paliwami stałymi oraz transport samochodowy, który wpływa na stężenia zanieczyszczeń – zwłaszcza na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu. Zanieczyszczenia komunikacyjne w postaci pyłów powstają głównie w wyniku ścierania się hamulców, opon i nawierzchni dróg oraz unosu zanieczyszczeń z powierzchni dróg, natomiast tlenki azotu są emitowane z rur wydechowych.

Emisja liniowa (komunikacyjna) szczególnie skoncentrowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych i charakteryzuje się dużą nierównomiernością w ciągu doby. W przypadku zanieczyszczeń pochodzących ze środków transportu, źródło emisji znajduje się nisko nad ziemią, co powoduje, że substancje emitowane z silników pojazdów oddziałują na stan powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ maleje wraz z odległością. Szczególnie wysokie zanieczyszczenie powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw w silnikach pojazdów występuje na skrzyżowaniach głównych ulic miast, przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, biegnących przez obszary o zwartej zabudowie lub przy usytuowaniu ruchliwej drogi na terenie o niekorzystnej lokalizacji.

Okresowe zwiększenie wartości emisji występuje także przy wielu stosunkowo wąskich trasach wylotowych z miasta. Na terenie Miasta i Gminy Suchedniów głównymi punktami powodującymi zwiększoną emisję liniową są: krzyżujące się drogi: droga ekspresowa S7, droga wojewódzka Nr 751 oraz linia kolejowa nr 8.

Na terenie gminy wstępuje również emisja zanieczyszczeń ze źródeł punktowych tj. z zakładów przemysłowych, przedsiębiorstw energetyki cieplnej. Emisja z zakładów przemysłowych i przedsiębiorstw energetyki cieplnej jest objęta kontrolą i ewidencją, natomiast emisja z pozostałych źródeł, ze względu na charakter i rozproszenie, jest trudna do zbilansowania. Na terenie Miasta Suchedniów największym źródłem emisji zanieczyszczeń (źródłem punktowym) jest przedsiębiorstwo energetyki cieplnej, tj. SFW Energia Sp. z o.o. Zakład Ciepłowniczy Suchedniów (wg *Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych*). Wpływ na jakość powietrza w gminie będą miały zanieczyszczenia napływające wraz z masami powietrza z aglomeracji kieleckiej i sąsiednich gmin.

Działania proekologiczne prowadzone przez gminę powinny ograniczyć tzw. niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Należą do nich: termomodernizacja budynków, modernizacja źródeł ciepła, korzystanie z paliw ekologicznych itp. Gmina posiada opracowany *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Suchedniów*, w którym przedstawiono plan działań mających na celu ograniczenie niskiej emisji oraz poprawę efektywności energetycznej.

3.1.4 Zagrożenia hałasem

Hałas w rozumieniu *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) to dźwięk o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz. Na zakres ten składają się wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące negatywnie na organizm ludzi, powodując ogólnoustrojowe zaburzenia i dolegliwości.

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Na terenie Miasta i Gminy Suchedniów nie występują przedsiębiorstwa, które mogą emitować nadmierny hałas przemysłowy. Wytypowanie zakładów niekorzystnie oddziałujących na klimat akustyczny należy do zadań GIOŚ. Pomiary hałasu wykonywane są na obszarze województwa świętokrzyskiego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach – w razie ewentualnych skarg mieszkańców lub zgodnie z przyjętym planem kontroli zakładów.

Głównymi czynnikami mającymi wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego są: natężenie ruchu i udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów, stan

techniczny pojazdów, rodzaj nawierzchni dróg oraz organizacja ruchu drogowego. Główne źródło emisji hałasu komunikacyjnego na terenie gminy stanowią: droga ekspresowa S7, droga wojewódzka Nr 751 oraz linia kolejowa nr 8.

Hałas komunikacyjny odnotowuje się również wzdłuż dróg na pozostałych odcinkach dróg występujących na terenie gminy, jednak stanowi on mniejsze zagrożenie. Spowodowane jest to znacznie mniejszym natężeniem ruchu pojazdów, a tym samym zasięg oddziaływania akustycznego tych dróg jest stosunkowo mniejszy.

W ostatnich latach na terenie Miasta i Gminy Suchedniów nie prowadzono badań hałasu komunikacyjnego. Jednak rosnąca liczba samochodów na drogach wewnętrznych i tranzytowych gminy bez wątpienia powoduje pogorszenie klimatu akustycznego wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z ciągami komunikacyjnymi obserwuje się zanikanie tzw. „ciszy nocnej”. Problem zagrożenia emisją hałasu powinien być istotnym elementem planowania przestrzennego w opracowywaniu lub wprowadzaniu zmian do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przeciwdziałanie hałasowi komunikacyjnemu jest działaniem długookresowym, rozłożonym na lata. Hałas przemysłowy ma charakter lokalny, może być jednak uciążliwy dla mieszkańców, zwłaszcza w najbliższym sąsiedztwie.

Analiza jakości powietrza atmosferycznego oraz dopuszczalnych poziomów hałasu wykazała, iż na terenie Miasta i Gminy Suchedniów należy podjąć działania, które doprowadzą do polepszenia zarówno jakości powietrza, jak i środowiska akustycznego. W tym celu konieczne jest promowanie rozwiązań związanych z mobilnością, które przyczynią się w przyszłości do polepszenia wyników pomiarów jakości środowiska naturalnego.

3.1.5 Pole elektromagnetyczne

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) definiuje pola elektromagnetyczne (PEM) jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach;
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych, co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Według ustawy Prawo ochrony środowiska, prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, które są:

- stacjami elektroenergetycznymi lub napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV;
- instalacjami radiokomunikacyjnymi, radionawigacyjnymi lub radiolokacyjnymi, emitującymi pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitującymi pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz;

są zobowiązani do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Pomiary te wykonywane są:

- bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia;
- każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy instalacji lub urządzenia.

Najważniejsze elementy wpływające na zmianę natężenia pola elektromagnetycznego, jakie odnotowuje się w środowisku na terenie Miasta i Gminy Suchedniów, to:

- linie energetyczne WN przebiegające przez teren gminy,
- linie energetyczne NN przebiegające przez teren gminy.

Do punktowych źródeł pól elektromagnetycznych mogących mieć ujemny wpływ na jakość środowiska na terenie gminy zaliczyć należy także bazowe stacje telefonii komórkowej oraz urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne w zakładach przemysłowych, ośrodkach medycznych, będące w dyspozycji policji i straży pożarnej, a także urządzenia mogące oddziaływać w skali domowej, np. niesprawne kuchenki mikrofalowe.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zgodnie z art. 123 ust. 1 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Do prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku został zobowiązany Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Zakres i sposób prowadzenia pomiarów monitoringowych PEM określa Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U z 2020 r. poz. 2311). Zgodnie z ww. rozporządzeniem pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych prowadzone są w cyklu czteroletnim.

Pomiary okresowe poziomów PEM w środowisku w ramach PMŚ w województwie świętokrzyskim prowadzone były w 2023 roku przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ Oddział w Kielcach zgodnie z *Programem wykonawczym monitoringu pól elektromagnetycznych na 2023 r.* Na terenie województwa świętokrzyskiego w roku 2023 wykonano pomiary w 45 punktach pomiarowych, z czego w 32 punktach stałej sieci monitoringu i w 13 punktach monitoringu badawczego. W 17 punktach pomiarowych średnia z 0,5 godzinowego pomiaru była wyższa od dolnego progu czułości sondy pomiarowej, wynoszącego 0,3 V/m.

Po przeprowadzeniu serii pomiarów nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości natężenia PEM w punkcie pomiarowym znajdującym się przy ul. Fabrycznej w Suchedniowie, w związku z powyższym należy stwierdzić, że na terenie Miasta i Gminy Suchedniów również takie przekroczenia nie występują.

Ze względu na brak dokładnej inwentaryzacji znaczących źródeł pól elektromagnetycznych, jak i powszechnych pomiarów pól elektromagnetycznych, uniemożliwione jest dokładne określenie stopnia zagrożenia i sposobów ograniczenia uciążliwości. Dochodzi do tego zwiększona emisja promieniowania elektromagnetycznego w wyniku wzrostu zapotrzebowania na usługi radiokomunikacji.

3.1.6 Warunki wodne

Wody powierzchniowe

Miasto i Gmina Suchedniów położona jest na obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Środkowej Wisły i leży na terenie zlewni hydrologicznej rzeki Kamienna. Źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych w świętokrzyskim są głównie ścieki komunalne i zanieczyszczenia obszarowe (w przypadku Kielc – okresowe zrzuty do rzek wód opadowych wraz z zanieczyszczeniami komunikacyjnymi – systemem kanalizacji burzowej). W dalszej kolejności są ścieki pochodzące z zakładów przemysłowych.

Rzeka przepływająca przez obszar gminy prowadzi wody niskiej jakości. Słaba jakość wód związana jest głównie z ciągle zbyt niskim stopniem skanalizowania gmin. Wśród podstawowych przyczyn utrzymywania się niskiej jakości wód powierzchniowych wymienić należy również spływy obszarowe z pól. Zasoby wód powierzchniowych gminy uzupełniają: zbiorniki wodne, kanały i rowy. Na terenie gminy znajdują się dwa zbiorniki retencyjne: „Suchedniów” o powierzchni 21,4 ha i pojemności 300 tys.m³, usytuowany na rzece Kamionce, pełniący funkcję rekreacyjną oraz „Mostki” o powierzchni 25 ha i pojemności ok. 300 tys.m³, usytuowany na rzece Żarnówce, pełniący funkcję przeciwpożarową i rekreacyjną.

Według *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* na terenie gminy występuje JCWP¹⁵:

I. Kod JCWP: RW20000323435

¹⁵ Przegląd i generowanie Kart Charakterystyk, JCW Viewer, apgw.gov.pl

Nazwa: Kamienna do Żarnówki,

Stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany,

Stan chemiczny: brak danych,

Stan ogólny: zły,

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: zagrożona.

Cele środowiskowe dla JCWP: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny.

Działania podstawowe:

- realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych.

Dla JCWP nie przewidziano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.

Jednolita część wód powierzchniowych znajdująca się w granicach gminy odznacza się stanem ogólnym złym.

Badania i ocenę jakości wód powierzchniowych prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, obowiązek ten wynika z *Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.).

Wody podziemne

W celu ochrony wód podziemnych w obrębie poszczególnych regionów hydrogeologicznych ustanawia się Główne Zbiorniki Wód Podziemnych – GZWP, dla których określa się obszary najwyższej ochrony (ONO) i obszary wysokiej ochrony (OWO). Strefy ochrony ustanawia się tam, gdzie nie ma dostatecznej izolacji pionowej i występuje zasilanie zbiorników wód podziemnych. Inne zbiorniki wód, nie objęte przez obszary ONO i OWO, to obszary wymagające zwykłej ochrony (OZO).

Miasto i Gmina Suchedniów położona jest w obrębie występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych numer 415, o nazwie Zbiornik rzeka Górna Kamienna, obejmujący swym zasięgiem prawie cały obszar gminy. GZWP Nr 415 – Górna Kamienna stanowi zbiornik wód podziemnych o pow. 281 km² i zasobach dyspozycyjnych na poziomie około 1790 m³/h). Zbiornik ten jest dolno- i środkowotriasowy, szczelinowo-porowy i szczelinowo-krasowy (piaskowce, mułowce, wapienie, margle). Według dokumentacji hydrogeologicznej opracowanej dla zbiornika, zatwierdzonej decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 1 października 1998 r., teren ten został zaszeregowany do obszarów wymagających najwyższej ochrony (ONO). Wszystkie zbiorniki wód podziemnych w województwie świętokrzyskim, w tym GZWP Nr 415 – Górna Kamienna są na ogół słabo chronione przed zanieczyszczeniem. Liczne wychodnie skał zbiornikowych na powierzchni terenu oraz małej miąższości nakład osadów czwartorzędowych sprawiają, że

czas pionowej migracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu wynosi najczęściej od poniżej 5 do 25 lat¹⁶.

Na terenie gminy znajduje się jedna Jednolita Część Wód Podziemnych (JCWPd)¹⁷:

I. Kod JCWPd: GW2000102,

Stan ilościowy: dobry,

Stan chemiczny: dobry,

Ogólna ocena stanu JCWPd: dobry,

Cele środowiskowe dla JCWPd: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy.

Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych: niezagrożona.

Zarówno stan ilościowy, jak i chemiczny JCWPd, ocenia się jako dobry, zatem ogólny stan JCWPd również jest określony jako dobry. Woda nie jest zagrożona również ryzykiem niespełnienia celów środowiskowych. Presję na stan ilościowy wywierają ujęcia wód podziemnych o oddziaływaniu lokalnym.

Zagrożenie powodzią oraz suszą

Według danych z programu ISOK¹⁸ (mapy zagrożenia powodziowego), Miasto i Gmina Suchedniów jest terenem występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%), a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%). Tereny szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się w dolinie rzeki Kamiennej i Kamionki, na jej północno-zachodnich krańcach. Na terenie Miasta i Gminy Suchedniów występują także tereny, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%). Zagrożenie powodziowe może wystąpić na skutek wiosennych roztopów oraz intensywnych deszczy. Jego wielkość uzależniona jest od stanu warunków atmosferycznych (mapa 4).

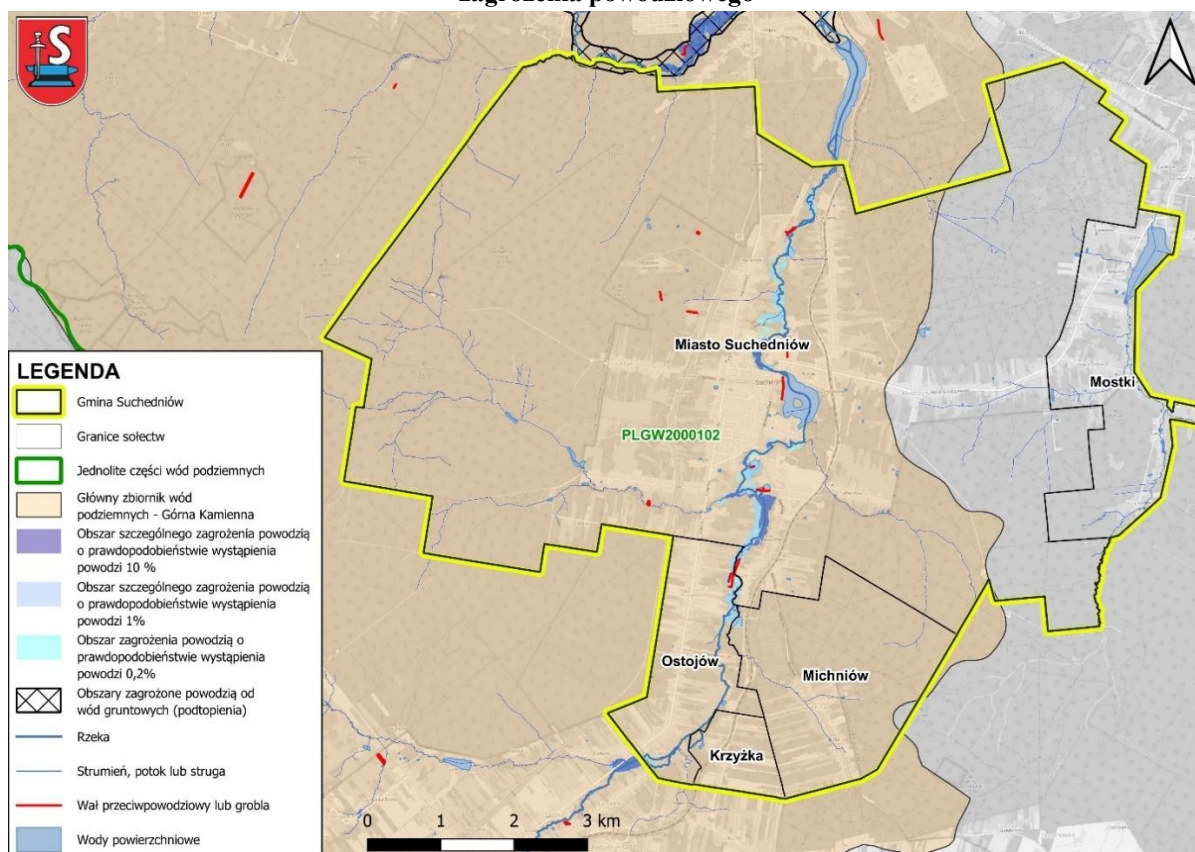
W *Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły* nie wskazano Miasta i Gminy Suchedniów jako terenu o najwyższym stopniu ryzyka powodziowego. Na liście działań dla Obszaru Dorzecza Wisły nie znalazło się żadne działanie przypisane do realizacji na terenie Miasta i Gminy Suchedniów. Zgodnie z danymi przedstawionymi w Hydroportalu (Plany zarządzania ryzykiem powodziowym) – Miasto i Gmina Suchedniów znajduje się w obszarach problemowych – powódź rzeczna.

¹⁶ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, kielce.wios.gov.pl

¹⁷ Baza danych aPGW (aktualizacja Planów Gospodarowania Wodami), apgw.gov.pl/pl/II-cykl-materialy-do-pobrania

¹⁸ Informatyczny System Osłony Kraju, isok.gov.pl

Mapa 4 Miasto i Gmina Suchedniów – uwarunkowania, położenie gminy względem JCWPd i obszarów zagrożenia powodziowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Bazy Danych Geologicznych, geoportal.pgi.gov.pl i Hydroportal.gov.pl, isok.gov.pl

Zagrożenia suszą

Miasto i Gmina Suchedniów znajduje się w obszarze, dla którego moduł zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych wynosi 50–100 m³/24 h/km². Na zarządzanie ryzykiem suszy przełożenie mają wyniki zagrożenia występowania trzech z czterech typów suszy: rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej. Miasto i Gmina Suchedniów znajduje się w obszarze zaklasyfikowanym do I klasy zagrożenia suszą rolniczą na terenach rolnych i leśnych (słabo zagrożone). W kontekście zagrożenia suszą hydrologiczną obszar gminy zakwalifikowano do klasy II – umiarkowanie zagrożone oraz do klasy III – silnie zagrożone. W zakresie zagrożenia suszą hydrogeologiczną w JCWPd obszar gminy zakwalifikowany został do klasy IV – ekstremalnie zagrożone. Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy to: umiarkowanie zagrożone suszą, na niewielkich fragmentach obszaru gminy występują tereny silnie zagrożone suszą (fragment południowo-wschodniej części Suchedniowa, fragment północnej części Suchedniowa i częściowo miejscowość Mostki).

Dla Miasta i Gminy Suchedniów znajdującej się w granicach zlewni JCWP: Kamienna do Żarnówki, rekomenduje się wdrożenie działań, zwłaszcza tych związanych z kształtowaniem zasobów wodnych, budowaniem retencji na różnych obszarach, co stanowi podstawę dla zwiększania zasobów dyspozycyjnych: zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych (działanie nr 1), retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych (działanie nr 3), budowa lub przebudowa ujęć wód podziemnych

do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa lub przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych (działanie nr 10)¹⁹.

Zaopatrzenie w wodę

Zakład Gospodarki Komunalnej w Suchedniowie realizuje zadanie w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Na terenie Zakładu Gospodarki Komunalnej funkcjonuje oczyszczalnia ścieków komunalnych o przepustowości $Q_{sr.d} = 3\,020\text{ m}^3/\text{d}$, która ze względu na rodzaj wykorzystywanych procesów technologicznych klasyfikowana jest jako oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z zastosowaniem technologii osadu czynnego z podwyższonym usuwaniem związków azotu i fosforu. Wykorzystywana jest również instalacja oczyszczania ścieków komunalnych w Michniowie o przepustowości $Q_{sr.d} = 50\text{ m}^3/\text{d}$. Jest to oczyszczalnia typu SBR, wykorzystująca osad czynny w sekwencyjnym reaktorze biologicznym. Zakład Gospodarki Komunalnej w zakresie swoich kompetencji odpowiedzialny jest również za konserwację, eksploatację oraz jakość wody pochodzącej z dwóch wodociągów opartych na podziemnych ujęciach wody tj.: wodociąg Suchedniów – zasilany z ujęcia Józefów (jedna studnia triasowa o wydajności $125\text{ m}^3/\text{h}$ – główne źródło zaopatrzenia miasta Suchedniów), oraz wodociąg Krzyżka (dwie studnie wiercone poziomu triasowego o wydajności $35\text{ m}^3/\text{h}$ i $50\text{ m}^3/\text{h}$) – zasilany z ujęcia Krzyżka²⁰.

Wodociąg miejski (ujęcie Józefów) zasilą również wieś Mostki z przysiółkami Szelejtów i Dobra Dróża. Pozostałe wsie gminy Suchedniów: Krzyżka, Michniów i Ostojów korzystają z wodociągu wiejskiego Krzyżka. Uzupełnieniem sieci wodociągowej są studnie indywidualne oraz własne ujęcia wody części zakładów przemysłowych.

Gospodarka ściekowa

Na terenie Miasta i Gminy Suchedniów Uchwałą nr 180/XXVI/2020 Rady Miejskiej w Suchedniowie z dnia 29 grudnia 2020 r. wyznaczono obszar i granice aglomeracji Suchedniów o równoważnej liczbie mieszkańców 8 262 z oczyszczalnią ścieków w Suchedniowie, obejmującą miejscowość Suchedniów (bez ulic Harcerskiej, Partyzantów, Świerkowej), z wyłączeniem działek obsługiwanych przez przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Na terenie gminy funkcjonują dwie mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków:

- w Suchedniowie o przepustowości $3\,020\text{ m}^3/\text{doba}$ – odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Kamionka;
- w Michniowie o przepustowości $50\text{ m}^3/\text{doba}$.

Ważnym aspektem ochrony środowiska jest stan infrastruktury technicznej – wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej oraz jej dostępność dla mieszkańców. Udział korzystających z instalacji wodociągowej w Mieście i Gminie Suchedniów w 2023 roku wynosił 96,9%, z kanalizacji 55,2%, zaś z instalacji gazowej 67,1%. W przypadku sieci wodociągowej była to wartość wyższa niż średnie dla województwa (91,9%) oraz kraju (92,6), w przypadku sieci kanalizacyjnej – niższa niż średnie dla województwa (61,3%) i kraju

¹⁹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1615).

²⁰ Raport o stanie Gminy Suchedniów za 2023 rok.

(72,6%), natomiast w przypadku sieci gazowej gmina osiągnęła wartość wyższą niż średnia dla województwa (43,1%) oraz dla kraju (56,3%).

Sieć kanalizacyjna uzupełniana jest przez indywidualne zbiorniki bezodpływowe lub oczyszczalnie przydomowe. Na terenie gminy w 2023 r. występowało 766 zbiorników bezodpływowych oraz 65 przydomowych oczyszczalni. Oczyszczalnie przydomowe są popularne na terenach, gdzie nie ma sieci kanalizacyjnej lub na terenach, gdzie budowa sieci nie jest opłacalna ekonomicznie.

3.1.7 Zasoby naturalne

Zasoby naturalne to wszelkie występujące na Ziemi naturalne dobra możliwe do wykorzystania przez człowieka. Dzieli się je na:

- zasoby odnawialne – uzupełniane w sposób ciągły lub sezonowo, np. roślinność, zwierzęta;
- zasoby nieodnawialne – ich ilość jest ograniczona, przez co mogą one ulec wyczerpaniu, np. węgiel kamienny, ropa naftowa;
- zasoby częściowo odnawialne, np. gleby, woda.

Miasto i Gmina Suchedniów leży w podprowincji Wyżyn Małopolskich w makroregionie Wyżyny Kieleckiej oraz w mezoregionie Płaskowyżu Suchedniowskiego. Morfologia jest uwarunkowana budową geologiczną zdenudowanego podłoża skalnego – poszczególne wzniesienia, zbudowane głównie z utworów triasu i jury dolnej, układają się pasowo zgodnie z kierunkiem przebiegu głównych struktur tektonicznych regionu świętokrzyskiego. Wzniesienia, tworzące wychodnie podłoża, są poprzecinane siecią rzeczną, która również dopasowała się do głównych kierunków strukturalnych podłoża skalnego. Obniżenia są zajęte przez formy akumulacyjne i erozyjne, związane z pokrywą osadów czwartorzędowych. Płaskowyż Suchedniowski jest wydłużonym, równoleżnikowym płaskowyżem, będącym rodzajem północnego przedpola Gór Świętokrzyskich. Podłożem geologicznym są czerwone piaskowce dolnotriasowe przykryte osadami dolnojurajskimi i utworami zlodowaceń plejstocénskich.

Obszar Miasta i Gminy Suchedniów położony jest w obrębie trzonu paleozoicznego Gór Świętokrzyskich. Skały trzonu paleozoicznego zostały silnie sfałdowane w trakcie faz orogenezy waryscyjskiej, a podczas młodszych ruchów górotwórczych dodatkowo podlegały głównie procesom tektoniki nieciągłej (uskoki). Z tych względów przedstawiają obecnie skomplikowany układ przestrzenny, w którym dominują fałdy przechodzące niekiedy w nasunięcia oraz liczne uskoki zrzutowe i zrzutowo-przesuwowe. Warstwy skalne zapadają pod różnymi kątami od 90° do 0° i tworzą formy synklinalne (synklina Barczy i Michnowska) i antyklinalne (antyklina klonowska i bronkowicka).

Przeważającymi wydzieleniami geologicznymi są gminy, piaski i piaskowce. Na mapie 5 przedstawiono budowę geologiczną gminy. Surowce mineralne Miasta i Gminy Suchedniów zaliczane są do złóż rzadkich, natomiast określane są jako charakterystyczne dla regionu świętokrzyskiego. Eksploatacja kopalin prowadzi do niekorzystnych zmian powierzchni

terenu, dlatego lokalizacja wyrobiska i sposób prowadzenia eksploatacji muszą spełniać nie tylko kryteria ekonomiczne i górnicze, ale także powinny uwzględniać wartości elementów środowiska przyrodniczego, którymi są zarówno gleby, lasy, jak i krajobraz. Obowiązkiem przedsiębiorcy jest rekultywacja wyrobiska po ukończeniu eksploatacji. Na podstawie Bilansu Zasobów Złóż Kopalin w Polsce (stan na dzień 31 grudnia 2023 roku)²¹ na terenie Gminy Suchedniów znajdują się następujące zasoby:

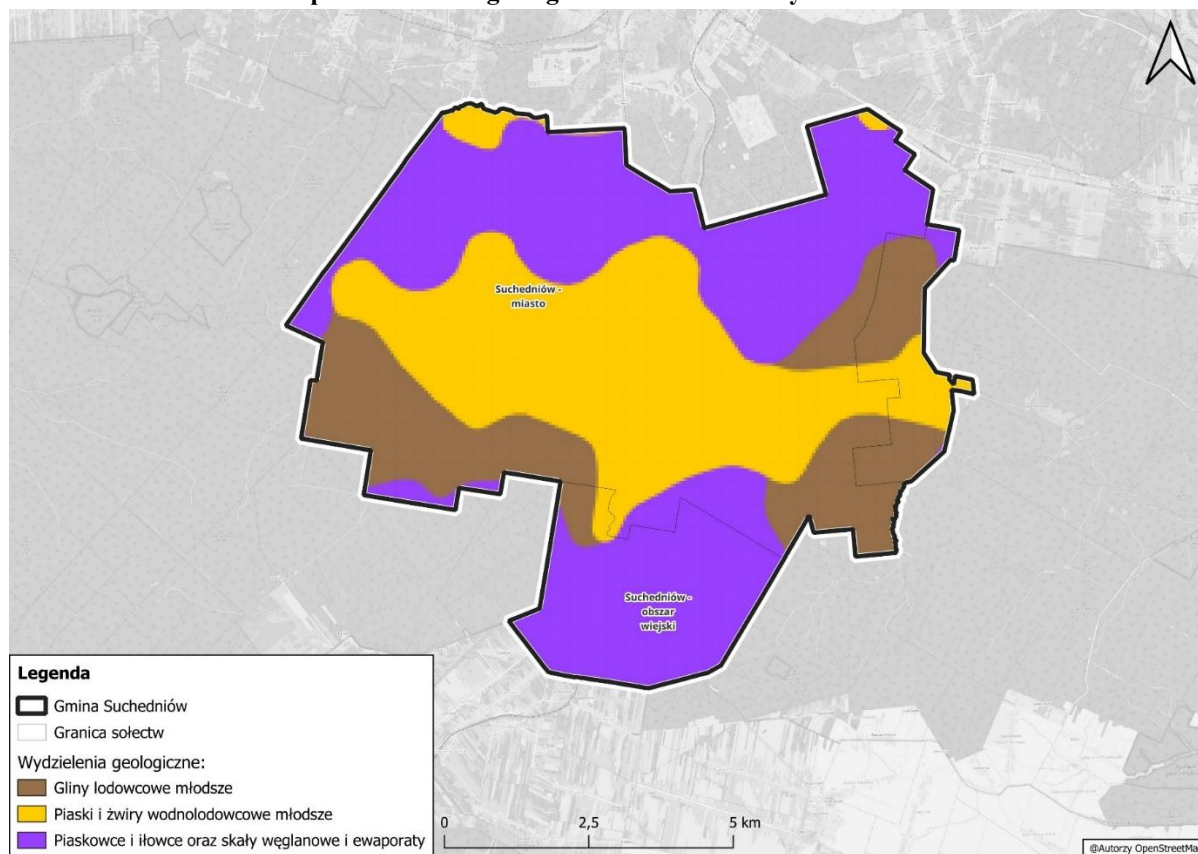
- gliny ceramiczne kamionkowe (złóże „Baranów” – w 2023 r. wydobyto 9 tys. ton surowców, złóże „Wierzbka” – w 2023 r. brak wydobywania, złóże „Wierzbka I” – w 2023 r. brak wydobywania);
- kamienie łamane i boczne (złóże „Kamienna Góra-Suchedniów” – w 2023 r. brak wydobywania, złóże „Kopulak” – w 2023 r. brak wydobywania, złóże „Kopulak I” – w 2023 r. brak wydobywania, złóże „Stokowiec” – w 2023 r. brak wydobywania);
- surowce ilaste ceramiki budowlanej (złóże „Wierzbka” – w 2023 r. brak wydobywania).

Dla prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody (między innymi kopalinami) ustala się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego szczególne warunki zagospodarowania terenów. Podjęcie działalności w zakresie wydobywania kopalin jest uzależnione od uzyskania koncesji oraz od odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z obowiązującym prawem, po zakończeniu eksploatacji złóż należy zrehabilitować teren gruntów, na których prowadzono prace wydobywcze. Rekultywację należy zakończyć w terminie 5 lat od zaprzestania działalności. Ważnym elementem jest kontrola prowadzona przez organy samorządowe, aby nie dochodziło do nietrafnych kierunków rekultywacji – należy określić najbardziej korzystny dla środowiska kierunek zagospodarowania wyrobisk, przy jednoczesnej weryfikacji ustaleń wynikających z funkcji rekultywowanego terenu, określonego w planie zagospodarowania przestrzennego.

²¹ Bilans Zasobów Złóż Kopalin w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, pgi.gov.pl/images/surowce/2023/bilans_2023.pdf

Mapa 5 Struktura geologiczna Miasta i Gminy Suchedniów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, geologia.pgi.gov.pl

3.1.8 Gleby

Na stan gleb ma wpływ wiele czynników zewnętrznych, m.in.: procesy erozyjne, emisja gazów i pyłów oraz prowadzona gospodarka rolna (nawożenie, stosowanie środków ochrony roślin). Niebagatelne znaczenie ma również świadomość ekologiczna użytkowników gruntów.

Powierzchnia gminy wynosi 7 495 ha, co stanowi 0,64% województwa świętokrzyskiego oraz 18,98% powierzchni powiatu skarżyskiego. Największy udział w powierzchni gminy stanowią grunty leśne – 4 808 ha (62,3%), powierzchnia gruntów ornych wynosi 1 270 ha (16,95%), natomiast pozostałe grunty i nieużytki zajmują 513 ha (6,85%)²².

Na terenie Miasta i Gminy Suchedniów dominują gleby słabych klas bonitacyjnych (IV i V klasa). Produkcja rolna prowadzona jest głównie przez gospodarstwa indywidualne. W produkcji zwierzęcej przeważa hodowla trzody chlewnej i bydła. Teren gminy jest pofałdowany, co sprzyja erozji wodnej i wietrznej. W gruntach ornych wydzielono następujące typy gleb: pseudobielicowe, brunatne, kwaśne i wylugowane, czarne ziemie zdegradowane oraz murszaste.

²² Dane GUS za 2023 rok.

Na użytkach zielonych, oprócz wyżej wymienionych, występują jeszcze gleby: mady, glejowe, murszowe i torfowe. Klasyfikacja gleb na obszarze gminy przedstawia się następująco²³:

- klasa III – 6,2 ha,
- klasa IV – 45,1 ha,
- klasa IV a – 9,25 ha,
- klasa IV b – 131,4 ha,
- klasa V – 475,2 ha,
- klasa VI – 94,6 ha.

We wszystkich miejscowościach położonych na terenie gminy występują utrudnione warunki gospodarowania – miejscowości te zostały zakwalifikowane jako ONW z ograniczeniami naturalnymi (obszary nizinne 2). Na terenie Miasta Suchedniów również znajdują się obszary zakwalifikowane jako ONW z ograniczeniami naturalnymi (obszary nizinne 2)²⁴. Na terenie gminy nie występują gleby o jakości dobrej i średniej²⁵.

Według informacji zawartych w Systemie Osłony Przeciwsuwiskowej PIG-PIB²⁶ na obszarze całej Gminy Suchedniów nie występują zarejestrowane osuwiska. Nie wskazano tu także obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych.

3.1.9 Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Ważnym aspektem związanym ze środowiskiem naturalnym jest likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko oraz minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terenie obszaru. Według *Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego 2023–2028*²⁷, w celu dotrzymania określonego przepisami prawa terminu zaprzestania wykorzystywania wyrobów azbestowych do 31 grudnia 2032 r., należy usuwać corocznie ok. 44 tys. Mg tych wyrobów. Zgodnie z danymi pochodzącymi z Bazy Azbestowej prowadzonej przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii, w województwie świętokrzyskim zinwentaryzowano łącznie ok. 595 tys. Mg wyrobów azbestowych, z czego unieszkodliwiono ok. 145 tys. Mg²⁸. W Gminie Suchedniów zinwentaryzowano ponad 2,5 tys. Mg odpadów azbestowych, do unieszkodliwienia pozostało ok. 1,9 tys. Mg.

Gospodarka odpadami w Gminie Suchedniów w odbywa się zgodnie z *Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego 2023–2028*. Na terenie gminy obowiązuje *Uchwała nr 85/XII/2019 Rady Miejskiej w Suchedniowie z dnia 24 października*

²³ Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2021–2024 z perspektywą do roku 2028

²⁴ Strona Internetowa Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa, Państwowy Instytut Badawczy, onw.iung.pulawy.pl/mapa

²⁵ jw.

²⁶ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy System Osłony Przeciwsuwiskowej, pgi.gov.pl

²⁷ Uchwała nr LXV/809/23 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 października 2023 r.

²⁸ Baza Azbestowa, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, bazaazbestowa.gov.pl/pl/usuwanie-azbestu/zestawienie-statystyczne/stats

2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Suchedniów.

Wszystkich mieszkańców na terenie Gminy Suchedniów obowiązuje selektywny sposób zbierania odpadów. Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, burmistrz prowadzi rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Świadczeniem usług komunalnych zajmuje się Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ORDER Sp. z o. o. z siedzibą w Skarżysku-Kamiennej. Firmy zajmujące się świadczeniem usług komunalnych wybierane są cyklicznie na podstawie przepisów ustawy PZP. Przedmiotem działalności gospodarczej spółki jest: gospodarka odpadami komunalnymi, selektywna zbiórka surowców wtórnych, zbiórka odpadów elektrycznych i elektronicznych oraz wielkogabarytowych, organizacja i prowadzenie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, likwidacja dzikich wysypisk, odbiór odpadów z oczyszczalni ścieków, demontaż i unieszkodliwienie odpadów azbestowych, doradztwo i monitoring w zakresie gospodarowania odpadami, opróżnianie koszy ulicznych.

3.1.10 Krajobraz i zasoby przyrodnicze

Obszar Gminy Suchedniów rozciąga się wzdłuż doliny rzeki Kamionki pełniącej rolę międzyregionalnego korytarza ekologicznego, łączącego się z krajowym korytarzem ekologicznym, jakim jest dolina środkowej Wisły. Obszar Gminy Suchedniów położony jest na Płaskowyżu Suchedniowskim Wyżyny Małopolskiej. Na terenie gminy znajdują się dwa zbiorniki zaporowe: w Suchedniowie i Mostkach. Gmina charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi oraz przyrodniczymi.

Formami ochrony przyrody, które występują na terenie Gminy Suchedniów, są: Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy, Sieradowicki Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej, Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu, Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu, Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Lasy Suchedniowskie, obszar Natura 2000 Ostoja Sieradowicka, rezerwat przyrody Bliżyńskie Lasy Naturalne, 1 stanowisko dokumentacyjne oraz 10 pomników przyrody²⁹.

Ponadto na terenie Miasta i Gminy Suchedniów zaproponowano wyznaczenie rezerwatów przyrody: Lasy Suchedniowskie. Koncepcję rozwoju sieci rezerwatów przyrody w województwie świętokrzyskim w ramach przedsięwzięcia Klubu Przyrodników „Rezerваты przyrody – czas na come back” opracowuje Towarzystwo Badań i Ochrony Przyrody w Kielcach, we współpracy z firmą Usługi Ekologiczne Alojzy Przemyski, Centrum Ochrony Mokradeł i Stowarzyszeniem MOST. Stan danych ze strony internetowej Klubu Przyrodników, na dzień 26.02.2023 r. prezentuje obiekty, które zweryfikowano pod kątem wartości przyrodniczych i dla których tworzone są szczegółowe karty opisu.

Sieć rezerwatów przyrody w województwie świętokrzyskim obejmuje obecnie 73 obiekty o łącznej powierzchni 3 913,07 ha (0,3% powierzchni województwa). Najmłodszym

²⁹ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, crfop.gdos.gov.pl

rezerwatem, powołanym po 12 latach bez ustanawiania nowych obiektów, jest rezerwat leśny „Bliżyn – Kopalnia Ludwik” (92,37 ha), powołany Zarządzeniem RDOŚ w Kielcach z dnia 6 grudnia 2022 r.

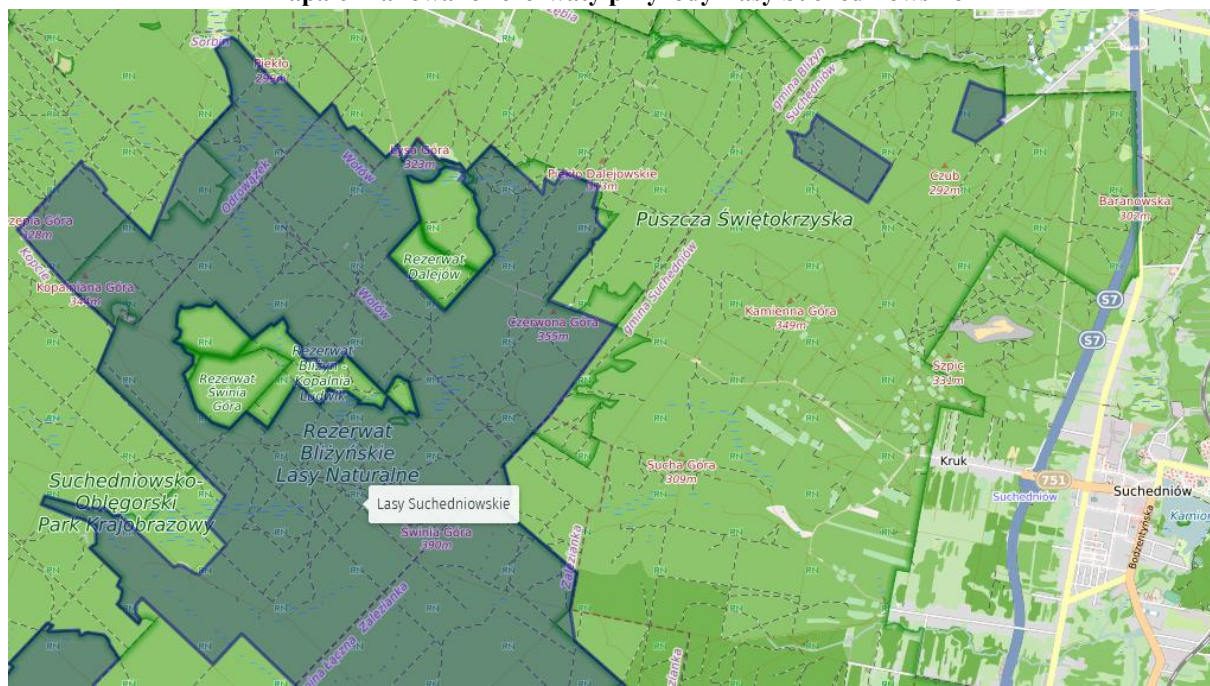
Koncepcja obejmuje utworzenie 50 nowych obiektów i powiększenie 1 istniejącego rezerwatu przyrody. Łączna powierzchnia proponowanych rezerwatów wynosi 2 529,02 ha (0,2% powierzchni województwa). Przy założeniu powołania proponowanych rezerwatów, łączna powierzchnia form ochrony przyrody tej rangi wyniosłaby 6442,09 ha, co stanowi 0,55% powierzchni województwa świętokrzyskiego.

Na terenie gminy zaproponowano wyznaczenie dwóch rezerwatów przyrody: Lasy Suchedniowskie (mapa 6). Celem ochrony planowanych do wyznaczenia rezerwatów Lasy Suchedniowskie o typie leśnym i łącznej powierzchni wynoszącej około 2 878 ha są naturalne procesy, gatunki puszczańskie oraz wybrane elementy przyrody wymagających ochrony czynnej.

Jest to jeden z najcenniejszych obszarów leśnych w Polsce. Mozaika wyżynnych siedlisk borowych i żyznych. Duży udział starodrzewu i ostoja gatunków puszczańskich związanych z martwym drewnem. Duży udział roślin górskich i typowa ornitofauna leśna. Występujący na tym terenie typ lasu – jodłowy bór wyżynny to unikat w skali Polski. Takie ekosystemy leśne stanowią zaledwie 0,2% powierzchni ogólnej gruntów leśnych w Polsce. Mamy więc do czynienia z unikatowym lasem, którego najcenniejsza przyrodniczo część powinna zostać wyłączona z użytkowania gospodarczego.

Najpoważniejsze zagrożenie dla zachowania wysokich walorów przyrodniczych Lasów Suchedniowskich stanowi presja gospodarki leśnej, w tym usuwanie starych i dorodnych okazów dębów, jodeł i modrzewi. Także Plan Zadań Ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 „Lasy Suchedniowskie”, obejmującego teren proponowanego rezerwatu, wymienia gospodarkę leśną jako zagrożenie dla wszystkich występujących na jego terenie siedlisk leśnych, będących jego przedmiotami ochrony.

Mapa 6 Planowane rezerваты przyrody Lasy Suchedniowskie

Źródło: Strona internetowa Klubu Przyrodników, kp.org.pl

Ponadto, 27 maja 2025 r. Regionalna Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach podpisała zarządzenie uznające rezerwat przyrody „Bliżyńskie Lasy Naturalne”, o powierzchni 2 965 ha, na terenie gmin: Bliżyn, Łączna oraz Suchedniów w województwie świętokrzyskim. Zarządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego i wejdzie w życie 12 czerwca 2025 r.³⁰

Celem ochrony w rezerwacie jest „odtworzenie w efekcie spontanicznych procesów oraz zachowanie, lasów o cechach naturalnych, głównie dynamicznego kompleksu lasów bukowo-jodłowych oraz innych typów ekosystemów leśnych, z drzewostanami o charakterystycznej dla starych, naturalnych lasów strukturze wiekowej, gatunkowej i przestrzennej, z kształtowaną spontanicznymi procesami naturalną zasobnością w zamierające i martwe drzewa, wraz ze swoistymi dla takich lasów gatunkami roślin, zwierząt i grzybów, w tym rzadkich, chronionych i stanowiących komponenty reliktovej, puszczańskiej biocenozy”.

Razem z istniejącymi rezerwatami Dalejów, Bliżyn-Kopalnia Ludwik, oraz Świnia Góra im. Stanisława Barańskiego, które formalnie pozostają jako wyspy w powierzchni nowego rezerwatu, pod ochroną rezerwatową znalazł się w konsekwencji cały zwarty, centralny fragment kompleksu Lasów Suchedniowskich o powierzchni 3,2 tys. ha. Jest to największy zwarty obszar objęty ochroną rezerwatową w Polsce. Nowy rezerwat jest w skali Polski unikatowy ze względu na wziętą pod ochronę powierzchnię, a także ze względu na „dynamicznie” sformułowany cel ochrony. Do ochrony tego terenu przyczyniły się wcześniejsze koncepcje – pomysł „szczególnej ochrony rdzeniowej części obszaru Natura 2000 sformułowany w dokumentacji do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie, projekty poszerzania ochrony rezerwatowej formułowane przez lokalnych przyrodników, objęcie większości terenu tzw. „moratorium” na działania gospodarki leśnej nakazanych przez Minister Środowiska w styczniu 2024 r., jak również formalny wniosek o uznanie rezerwatu złożony przez Pracownię na rzecz Wszystkich Istot.

Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy³¹ powstał w 1988 roku, położony jest w centralnej części województwa świętokrzyskiego, na północ od Kielc, na powierzchni 19 895 ha. W jego skład i strefę ochronną wchodzi część Gminy Suchedniów – około 3 356 ha, tj. 44,8% powierzchni gminy. Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy składa się z dwóch wyodrębnionych części: północno-wschodniej – suchedniowskiej, która obejmuje duży kompleks leśny (część dawnej Puszczy Świętokrzyskiej, na zachód od Suchedniowa) oraz znacznie mniejszej, zachodniej – oblęgorskiej, obejmującej Pasma Oblęgorskie. Obszar parku leży w zasięgu naturalnego występowania dębu i jesionu. Jodła, buk i jawor osiagają tutaj północne granice swych zasięgów. Kompleksy leśne parku stanowią w Polsce główną ostoję dla modrzewia polskiego – należącego do największych osobliwości naszej flory. Bogactwem gatunkowym cechuje się roślinność runa leśnego. Na uwagę zasługują m.in.: paprocie – podrzeń żebrowiec i pióropusznik strusi, widłaki – wroniec, jałowcowaty, goździsty

³⁰ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Bliżyńskie Lasy Naturalne” (Dz. U. Woj. Świąt. r. poz. 1911)

³¹ Uchwała Nr XLIX/827/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 3147 z dn. 25.11.2014 r.).

i spleiszczony; rośliny kwiatowe – kosaciec syberyjski, goryczka wąskolistna, mieczyk dachówkowaty, pełnik europejski, rosiczka okrągłolistna, lilia złotogłów, wawrzynek wilczełyko, storczyki – buławnik czerwony i mieczolistny, storczyk szerokolistny, męski i plamisty, obuwik pospolity. Spośród zwierząt spotkać można tu sarnę, zającą, lisa, dziką, kunę domową i leśną, borsuka, jelenia. Z gatunków awifauny występują: bocian czarny, cietrzew, słonka i jastrząb. Spośród owadów spotkać można największe krajowe gatunki chrząszczy: jelonka rogacza i kozioroga dębosza. O dużej wartości kulturowej i historycznej mogą świadczyć występujące na tym terenie liczne stanowiska oraz zabytki starożytnego, średniowiecznego i przypadającego na późniejsze okresy historyczne osadnictwa, górnictwa i hutnictwa. Specjalne miejsce zajmuje bogato udokumentowany kompleks przemysłu górniczo-hutniczego Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego.

Uchwałą Nr XXXIV/479/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 sierpnia 2021 r. (Dz. U. Woj. Święt. z dnia 7 września 2021 r., poz. 2940) ustanowiono plan ochrony dla Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego. Strategiczne cele ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego, to:

- 1) cele ochrony zasobów przyrody żywej:
 - a) zachowanie różnorodności przyrodniczej, walorów krajobrazowych oraz leśnych zasobów genetycznych,
 - b) zachowanie różnorodności gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów, w tym szczególnie gatunków rzadkich, zagrożonych i objętych ochroną gatunkową oraz ich siedlisk,
 - c) zachowanie w jak najlepszym stanie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz cennych zbiorowisk roślinnych terenów nieleśnych, w tym łąk, mokradeł i torfowisk;
- 2) cele ochrony zasobów przyrody nieożywionej:
 - a) zachowanie i ochrona naturalnego charakteru układu hydrograficznego, a w szczególności rozlewisk i terenów źródłiskowych,
 - b) zachowanie i ochrona czystości wód, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania trofii wód powierzchniowych,
 - c) zachowanie różnorodności geomorfologicznej i geologicznej, w szczególności wychodni piaskowców triasowych i dolnojurajskich, obszarów występowania rzeźby lessowej i istniejących odsłoneń geologicznych;
- 3) cele ochrony walorów krajobrazowych:
 - a) zachowanie różnorodnego, harmonijnego i mało przekształconego krajobrazu o charakterze półnaturalnym i kulturowym, wraz z istniejącymi punktami i ciągami widokowymi;
- 4) cele ochrony walorów kulturowych:
 - a) zachowanie, wyeksponowanie i właściwe wykorzystanie elementów dziedzictwa kulturowego w sposób zapewniający trwałe zachowanie tych wartości,
 - b) rewitalizacja i rewaloryzacja przekształconych lub częściowo zniszczonych elementów dziedzictwa kulturowego,
 - c) ochrona, utrwalanie i promowanie tożsamości kulturowej obszaru Parku, zwłaszcza:

- organizacja przestrzenna historycznych struktur osadniczych oraz swoistego charakteru zabudowy wiejskiej,
 - obiektów sakralnych, historycznych cmentarzy wraz z obiektami sepulkralnymi oraz miejsc pamięci narodowej,
 - ludowej kultury niematerialnej regionu, w tym folkloru muzycznego, tanecznego,
 - zwyczajów, obrzędów i uroczystości ludowych, legend oraz gwary;
- d) poprawa dostępności do obiektów dziedzictwa kulturowego.

W poniższej tabeli przedstawiono zidentyfikowane zagrożenia i sposoby ich eliminacji lub ograniczenia dla celów ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego.

Tabela 2 Zidentyfikowane zagrożenia i sposoby ich eliminacji lub ograniczenia dla celów ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego

Lp.	Zagrożenie	Rodzaj zagrożenia	Sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożenia
1	Naturalna sukcesja – zarastanie łąk i pastwisk	wewnętrzne / istniejące	Coroczne koszenie. Na terenach szczególnie cennych przyrodniczo, gdzie sukcesja jest już znacznie posunięta (zwłaszcza okolice wsi Szałas) zaleca się karczowanie, a następnie prowadzenie trwałego użytkowania ekstensywnego.
2	Nielegalne wypalanie traw i zarośli	wewnętrzne / istniejące	Kontrole w okresie nasilonego zagrożenia pożarowego. Działania edukacyjne skierowane do mieszkańców gmin, mające na celu uświadomienie skali zagrożeń i strat, jakie niesie ze sobą wzniecanie pożarów na łąkach.
3	Nielegalne wysypiska odpadów	wewnętrzne / istniejące	Pełna realizacja gminnych programów gospodarowania odpadami. Likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów. Kontrole obszaru Parku.
4	Wzmószona penetracja obrzeży zbiorników wodnych	wewnętrzne / istniejące	Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i w okolicy zbiorników wodnych poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów roślinności, obejmującej gatunki rodzime, dostosowane do lokalnych warunków siedliskowych.
5	Użytkowanie cennych obiektów do celów rekreacyjno-wypoczynkowych (zbiornik Krasna) – zanieczyszczanie zbiorników wodnych punktowymi zrzutami śmieci i substancji pochodzenia organicznego	wewnętrzne / istniejące	Opieka czynna nad obiektem.
6	Niekontrolowany ruch turystyczny	wewnętrzne / istniejące	Ukierunkowanie ruchu turystycznego na wyznaczonych trasach turystycznych.

7	Zagrożenia dla tras migracji płazów, powodowane ruchem pojazdów mechanicznych po drogach	wewnętrzne / istniejące	Zaleca się budowanie wzdłuż jezdni zapór, które uniemożliwiają wchodzenie zwierząt na drogę. Zaleca się budowę pod drogami przejść pozwalających na swobodną migrację płazów (z których korzystałyby również inne drobne zwierzęta).
8	Niszczenie mikroreliefu oraz zacieranie różnorodności form geologicznych i geomorfologicznych – zarastanie obiektów przyrody nieożywionej, wandalizm	wewnętrzne / istniejące / potencjalne	Opieka czynna nad obiektami.
9	Degradacja środowiska hydrograficznego – zanieczyszczenia obszarowe i punktowe	wewnętrzne / zewewnętrzne / istniejące	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej.
10	Obniżanie się poziomu wód gruntowych i osuszanie wilgotnych łąk w wyniku melioracji odwadniających	wewnętrzne / istniejące	Likwidacja części rowów melioracyjnych lub odstąpienie od ich konserwacji.
11	Degradacja środowiska Hydrogeologicznego – obniżanie poziomu wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 414 Zagnańsk	wewnętrzne / zewewnętrzne / istniejące	Poprawa retencyjności terenu.
12	Degradacja powietrza atmosferycznego – zanieczyszczenia komunikacyjne, wysoka i niska emisja	wewnętrzne / zewewnętrzne / istniejące	Poprawa stanu nawierzchni dróg i polepszenie stanu technicznego pojazdów. Egzekwowanie norm emisji spalin oraz eliminowanie z rynku samochodów niesprawnych technicznie. Rozbudowa sieci gazowej. Zamiana kotłowni węglowych na gazowe lub inne, wykorzystujące paliwa niskoemisyjne. Zwiększenie produkcji energii z odnawialnych źródeł.
13	Degradacja gleb spowodowana stosowaniem środków ochrony i nawozów sztucznych oraz korzystaniem z oprysków środkami chemicznymi; erozja wodna	wewnętrzne / istniejące	Ograniczenie stosowania wspomagających i ochronnych środków chemicznych, edukacja, stosowanie biologicznych zabiegów przeciwozyjnych.
14	Presja urbanizacyjna związana z rozwojem budownictwa mieszkaniowego oraz rekreacyjnego	wewnętrzne / istniejące	Ograniczenie inwestowania w zakresie budownictwa mieszkalnego i letniskowego, zwłaszcza w oderwaniu od układu przestrzennego już istniejącej zabudowy, szczególnie na terenach otwartych oraz stanowiących strefy ekotonowe wokół Parku. Utrzymanie obecnego sposobu użytkowania terenów leśnych i łąkowych.

15	Stosowanie obcych form w architekturze i budownictwie mieszkaniowym	wewnętrzne / istniejące	Prowadzenie przez gminy właściwej polityki przestrzennej. Przestrzeganie zasady nawiązywania w zabudowie do tradycyjnych na tym terenie form.
16	Przebieg elementów przesyłowej infrastruktury technicznej	wewnętrzne / zewnętrzne / istniejące	Minimalizowanie negatywnego wpływu infrastruktury przesyłowej na krajobraz przez stosowanie zieleni maskującej i kablowanie sieci energetycznej.
17	Park wiatrowy	zewnętrzne / potencjalne	Kontrola oddziaływania elektrowni wiatrowych na faunę, w szczególności na gatunki kluczowe (znajdujące się w Załączniku 1 „Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki”).

Źródło: Uchwała Nr XXXIV/479/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 sierpnia 2021 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Suchedniowsko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego

Sieradowicki Park Krajobrazowy³² utworzony w 1998 roku obejmuje tereny gmin: Bodzentyn, Pawłów, Suchedniów oraz Wąchock. Całkowita powierzchnia parku wynosi 12 252 ha. Sieradowicki Park Krajobrazowy położony jest w obrębie Wyżyny Kieleckiej, obejmuje Płaskowyż Suchedniowski oraz północną część Gór Świętokrzyskich. Leży pomiędzy doliną rzeki Kamiennej na północy i Doliną Bodzentyńską na południu. Od wschodu ograniczają go doliny rzek Świśliny i Pokrzywianki, a od zachodu dolina Kamionki. Park obejmuje zwarty kompleks lasów wschodniej części Puszczy Świętokrzyskiej zwany Lasami Siekierzyńskimi. Zajmują one około 85% jego powierzchni, a w otulinie 21%. Tereny leśne charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem siedlisk, składu gatunkowego drzewostanów oraz struktury wiekowej. Na tym obszarze występuje 12 typów siedliskowych lasu, od boru świeżego do olsu, oraz 11 zespołów roślinności leśnej, wśród których dominują lasy mieszane świeże oraz lasy mieszane z dużym udziałem jodły i modrzewia. W runie leśnym występuje 57 gatunków roślin prawnie chronionych, z których 47 objętych jest ochroną ścisłą. Wśród nich występują paprocie, widłaki, a z roślin zielonych m.in.: goździk kosmaty, pluskwica europejska, tojad dziobaty, powojnik prosty, sasanka wiosenna i otwarta, rosiczka długolistna, parzydło leśne, wawrzynek wilczełyko, bluszcz pospolity, naparstnica zwyczajna, gnidosz rozesłany i królewski. Lasy parku stanowią ostoję dla zwierząt, w tym wielu gatunków chronionych, takich jak: nietoperz, łasica, gronostaj. Ptaki reprezentowane są m.in. przez bociana białego i czarnego, myszołowa zwyczajnego, jastrzębia gołębiarza, zimorodka, dudka, słonkę, bażanta, cietrzewia. Występują tu płazy – żaba, rzekotka drzewna, ropucha oraz gady – jaszczurka zwinka i żyworodna, padalec, zaskroniec, żmija zygzakowata. Świat owadów reprezentują biegacz, trzmiel oraz motyle – mieniak i paż królowej. Osobliwości przyrody żywej i nieożywionej chronione są w rezerwatach: „Wykus”, „Kamień Michniowski” i „Góra Sieradowska”. Na całym obszarze parku występują pojedyncze drzewa pomnikowe i grupy drzew – dęby, lipy, wiązy, sosny. Łącznie ochroną prawną objęto 21 obiektów tego rodzaju. Cenne są także pomniki przyrody nieożywionej, których jest siedem. Sieradowicki Park Krajobrazowy słynie również z walorów historycznych. Lasy Siekierzyńskie dawały

³² Uchwała Nr XLIX/873/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Sieradowickiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 18 z dn. 08.01.2015 r.).

schronienie powstańcom styczniowym i partyzantom w czasie II wojny światowej. Wiele miejsc przypomina o dawnych wydarzeniach. Na całym obszarze parku spotyka się wiele zabytkowych obiektów świadczących o wielkim bogactwie kulturowym. Południowy skłon Pasma Sieradowickiego i Dolina Bodzentyńska to obszary występowania licznych stanowisk archeologicznych związanych z działalnością starożytnego, świętokrzyskiego okręgu górnictwa i dymarkowego hutnictwa żelaza, datowanego na okres wpływów rzymskich (od I w. p.n.e. do IV w. n.e.). W późniejszym okresie na terenach tych rozwinął się przemysł metalurgiczny. Zabytkowe obiekty staropolskiego hutnictwa zachowały się między innymi w Parszowie, Michałowie, Starachowicach i Wąchocku³³.

Funkcjonowanie Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego reguluje *Uchwała Nr XLIX/872/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego*, natomiast funkcjonowanie Sieradowickiego Parku Krajobrazowego – *Uchwała Nr XLIX/873/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Sieradowickiego Parku Krajobrazowego*. W dokumentach tych zawarte zostały szczególne cele ochrony parku oraz zakazy.

Do szczególnych celów ochrony Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego i Sieradowickiego Parku Krajobrazowego zalicza się:

- zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów;
- racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;
- zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy);
- zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk;
- zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej;
- zachowanie układów i obiektów zabytkowych, w tym pozostałości Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, a także licznych miejsc pamięci narodowej;
- preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu;
- zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych;
- zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;
- ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

Na obszarze ww. parków krajobrazowych zakazuje się:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji*

³³ Portal turystyczny Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego starachowice.travel

o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej rybackiej i łowieckiej;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego;
- terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego.

Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu ustanowiony został w 1995 r. na mocy Rozporządzenia Wojewody Kieleckiego Nr 12/95 z dn. 29.09.1995 r. (Dz. Urz. Woj. Kiel. z dn. 06.11.1995 r. Nr 21 poz. 145). Aktualny opis granic, cele ochrony oraz zakazy obowiązujące na terenie obszaru reguluje *Uchwała Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu* (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 2655). Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu o powierzchni 26 486 ha położony jest na obszarze gmin: Daleszyce, Górnio, Łączna, Masłów, Morawica, Miedziana Góra, Piekoszów, Suchedniów i Zagnańsk. Obszar ten leży zasadniczo w granicach zlewni trzech rzek: Lubrzanki, Kamionki i Bobrzy, a także obejmuje pasma Gór Świętokrzyskich: Masłowskie, część Grzbietu Krajeńskiego, Klonowskie, fragmenty Brzechowskiego i Daleszyckiego, Grupa Otrocza, rozdzielonych rozległymi dolinami. Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu stanowi uzupełnienie Systemu Obszarów Chronionych województwa, łącząc parki krajobrazowe: Sieradowicki, Suchedniowsko-

Oblęgorski, Cisowsko-Orłowiński i Chęcińsko-Kielecki ze Świętokrzyskim Parkiem Narodowym. Obszar ten pełni również rolę swoistego bufora oddzielającego najcenniejsze fragmenty Puszczy Świętokrzyskiej od miasta Kielce. Bliskość dużego miasta w naturalny sposób powoduje intensywniejsze wykorzystywanie lasu do celów wypoczynku, co przekłada się na wzrost znaczenia funkcji rekreacyjnych lasu, ale jednocześnie stanowi zagrożenie dla funkcjonowania ekosystemów. Szata roślinna na tym terenie jest zróżnicowana, o dużych walorach przyrodniczych. Najcenniejszy fragment stanowi część położona na terenie Pasma Klonowskiego³⁴. Pełni rolę bufora oddzielającego aglomerację kielecką od Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz świętokrzyskich parków krajobrazowych. Chroni wody podziemne w zbiorniku Kielce oraz w zbiorniku Gałęzicko-Bolechowicko-Borkowskim, z których miasto Kielce i sąsiednie miejscowości czerpią wodę pitną. Chroni także wody powierzchniowe rzek Lubrzanki, Warkocza, Czarnej Nidy i Belnianki.

Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu³⁵ stanowi otulinę Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego. Całkowita powierzchnia tego obszaru wynosi 27 514 ha, z czego 1 093 ha obejmuje teren Miasta i Gminy Suchedniów. Na obszarze Suchedniowsko-Oblęgorskiego OChK występują wyjątkowo liczne zespoły zabytków techniki przemysłu metalurgicznego i urządzeń hydrotechnicznych, o unikalnym w skali kraju znaczeniu naukowym, kulturowym i krajoznawczym, położone nad rzekami Bobrza, Kamionka i Łośna. Na terenach nieleśnych obszaru szata roślinna reprezentowana jest przez zbiorowiska muraw i łąk, w tym m.in.: murawy kserotermiczne, murawy piaszczyste, żyzne łąki kośne, łąki turzycowe, łąki mokre, zbiorowiska ziołorośli. Cały obszar naznaczony jest licznymi pomnikami, mogiłami i izbami pamięci, upamiętniającymi walki o wyzwolenie narodowe. Na terenie Suchedniowsko-Oblęgorskiego OChK ustalono następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu;
- zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk;
- zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych;
- zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.

Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu³⁶ położony jest na terenie otuliny Sieradowickiego Parku Krajobrazowego. Zajmuje powierzchnię 15 893 ha obejmując część gmin: Bodzentyn, Pawłów, Suchedniów, Wąchock i Miasta Starachowice. Sieradowicki OChK to głównie tereny rolnicze i zurbanizowane. Wśród gruntów rolniczych przeważają użytki rolne. Na terenie OChK występują cenne pod względem siedliskowym i gospodarczym drzewostany, a także naturalne wychodnie skał, które podlegają ochronie indywidualnej. Przeważają lasy mieszane świeże oraz lasy mieszane z udziałem jodły i modrzewia.

³⁴ Strona internetowa Nadleśnictwa Zagnańsk, zagnansk.radom.lasy.gov.pl

³⁵ Uchwała Nr XLIX/880/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Suchedniowsko-Oblęgorskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3154 z dnia 25.11.2014 r.)

³⁶ Uchwała Nr XLIX/881/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Sieradowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3155 z dnia 25.11.2014 r.).

Wyjątkowym bogactwem odznacza się runo leśne, w którym spośród 52 gatunków prawnie chronionych, 42 objęte są prawną ochroną całkowitą.

Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu to głównie tereny rolnicze i zurbanizowane. Wśród gruntów rolniczych przeważają użytki rolne, które stanowią 79% powierzchni. Lasy zajmują tylko 10,5% obszaru otuliny. Tereny leśne charakteryzują się jednak znacznym zróżnicowaniem siedlisk, składu gatunkowego drzewostanów oraz ich struktury wiekowej. Na całym obszarze otuliny spotyka się wiele zabytkowych obiektów świadczących o wielkim bogactwie dziedzictwa kulturowego, od czasów prehistorycznych poczynając, aż po dziś.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej o powierzchni 72 634 ha położony jest na terenie gmin: Bałtów, Bodzechów, Brody, Kunów, Mirzec oraz części obszarów gmin: Pawłów, Skarżysko Kościelne, Suchedniów, Waśniów oraz Wąchock³⁷. OChK Doliny Kamiennej posiada silnie zróżnicowaną i bogatą roślinność. Związane jest to z dużym urozmaicheniem podłoża skalnego, rzeźby, gleb, a także działalnością ludzką. Siedliska oligotroficzne występują na terenach piaszczysto-ilastych pokrytych osadami plejstoceniowymi. Są to świeże bory sosnowe i bory mieszane występujące w Lasach Iłżeckich. W tych lasach spotkać można rzadkie i prawnie chronione rośliny: wawrzynek główkowy, wisienka stepowa, zawilec wielokwiatowy, len złocisty i aster gawędka. Osobliwością florystyczną są murawy i zarośla kserotermiczne ze stepową ostnicą Jana. Na lessowych glebach Wyżyny Sandomierskiej na prawym brzegu Kamiennej zachowały się fragmentarycznie żyzne grądowe lasy liściaste z rzadkimi i prawnie chronionymi roślinami, takimi jak: tojad dzióbaty, tojad mołdawski, pluskwica europejska i dzwoncznik wonny. We fragmentach borów mieszanych i grądów, muraw i zarośli kserotermicznych występują rośliny prawnie chronione i rzadkie, takie jak: powojnik prosty, oleśnik górski, obuwik pospolity, ostrożeń pannoński, naparstnica wielokwiatowa i inne. Na terenie OChK Doliny Kamiennej występują zabytki kultury klasy europejskiej, a nawet światowej. W rezerwacie archeologicznym Rydno udokumentowane są paleolityczne kopalnie czerwonych barwników hematytowych, zaś w uznanym za Narodowy Pomnik Historii rezerwacie w Krzemionkach Opatowskich znajdują się udostępnione do zwiedzania szyby podziemne neolitycznej kopalni krzemieni pasiastych. W dolinie Kamiennej zachowały się także pozostałości zakładów metalurgicznych, zbudowanych w XIX w., w okresie działalności na tym terenie St. Staszica i W. Druckiego-Lubeckiego. Najważniejszą ekologiczną funkcją obszaru jest ochrona wód podziemnych i powierzchniowych oraz odtworzenie i zachowanie przez dolinę rzeki Kamiennej funkcji korytarza ekologicznego. Powinien on spełniać ponadto rolę klimatotwórczą i aerosanitarną, w większych ośrodkach miejskich tego obszaru³⁸.

Funkcjonowanie obszarów chronionego krajobrazu obejmujących Miasto i Gminę Suchedniów regulują uchwały, w których zawarte zostały działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy:

³⁷ Uchwała Nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3309).

³⁸ Portal turystyczny Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego Ostrowiec.tavel, ostrowiec.travel.

- Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu – *Uchwała Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu;*
- Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu – *Uchwała Nr XLIX/880/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Suchedniowsko-Oblęgorskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu;*
- Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu – *Uchwała Nr XLIX/881/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Sieradowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu;*
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej – *Uchwała Nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej.*

Do szczególnych działań w zakresie czynnej ochrony ekosystemów Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej należą:

- zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;
- zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia lub też sukcesji;
- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne;
- zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Natomiast na terenie Suchedniowsko-Oblęgorskiego OChK i Sieradowickiego OChK ustalono następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu;
- zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk;
- zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych;
- zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.

Na obszarze Suchedniowsko-Oblęgorskiego OChK, Sieradowickiego OChK i na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Zakazy, o których mowa w ustaleniach powyżej, nie dotyczą:

- terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

Na terenie Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wydzielone zostały następujące strefy krajobrazowe:

- A – tereny dolin rzecznych i cieków pełniące funkcje korytarzy ekologicznych oraz torfowiska i inne tereny podmokłe, w tym lasy łęgowe i olsy – są to obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt, a jednocześnie tereny bardzo wrażliwe na zmiany dokonywane w środowisku; strefa ta posiada najwyższy rygor ochronny;
- B – tereny kompleksów leśnych (z wyłączeniem lasów łęgowych i olsów, które zostały zaliczone do strefy A), murawy kserotermiczne i napiaskowe – są to siedliska niezależne od poziomu wód gruntowych; obejmują tereny cenne przyrodniczo, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt; strefa posiada wysoki rygor ochronny;
- C – obszary poza strefami A i B – tereny zabudowy, użytkowane rolniczo, przekształcone przez człowieka; strefa odznacza się najniższymi rygorami ochronnymi, spośród wyznaczonych stref.

Na terenie strefy krajobrazowej A ustala się następujące cele i działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- a) zachowanie cennych ekosystemów:
 - utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; dążenie do zachowania właściwych parametrów siedlisk leśnych; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- b) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów:
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- c) zachowanie dolin rzek i cieków w stanie zbliżonym do naturalnego poprzez utrzymywanie w niezmienionym stanie terenów zalewowych oraz odtworzenie naturalnych polderów;
- d) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym;
- e) utrzymanie właściwego poziomu i jakości wód:
 - likwidacja części rowów melioracyjnych poprzez odstąpienie od ich konserwacji,
 - rozbudowa zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę,
 - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
 - tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności,
 - ograniczenie zużycia nawozów sztucznych i środków ochrony roślin,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- f) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi poprzez zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję;
- g) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych:
 - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku.

Na terenie strefy krajobrazowej B ustala się następujące cele i działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- a) zachowanie cennych ekosystemów:
 - utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; stosowanie rębni gniazdowej w cennych płatach siedlisk; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,

- likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- b) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów:
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- c) ochrona dużych kompleksów leśnych i stref ekotonowych:
 - odnawianie drzewostanów zgodnych z typem siedliska,
 - zapobieganie fragmentacji obszarów leśnych przy realizacji inwestycji,
 - zachowanie i zwiększanie powierzchni zalesionych,
 - zalesianie poza powierzchniami cennych przyrodniczo siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- d) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym;
- e) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu:
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
 - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych;
- f) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi:
 - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo;
- g) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych:
 - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku;
- h) zachowanie wartości kulturowych obszaru:
 - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
 - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
 - poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych,
 - promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych,
 - edukacja.

Na terenie strefy krajobrazowej C ustala się następujące cele i działania związane z ochroną krajobrazową i kulturową:

- a) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów:
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- b) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym;
- c) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu:
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,

- utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych;
- d) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi:
 - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo;
- e) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych:
 - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku;
- f) zachowanie wartości kulturowych obszaru:
 - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
 - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
 - poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych,
 - promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych, edukacja.

Na obszarze POChK w strefie krajobrazowej A zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 5) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 6) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa nie dotyczą:

- 1) zadrzewień śródpolnych określonych w pkt. 3, występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: grunty zadrzewione i zakrzewione lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych;

- 2) zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych nie dotyczy konieczności zapewnienia dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej;
- 3) zakazów określonych w pkt. 2 i 4, w przypadku realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki;
- 4) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko określonych w pkt. 2, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 5) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

Natomiast w strefie krajobrazowej B zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- 1) zadrzewień śródpolnych określonych w pkt. 3, występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: grunty zadrzewione i zakrzewione lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych;
- 2) zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych kolidujących z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej;
- 3) realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki, określonych zakazem w pkt. 2;
- 4) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu, określonych zakazem w pkt. 2;
- 5) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena

oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

Dla strefy krajobrazowej C Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu nie ustanowiono zakazów.

Na obszarze Miasta i Gminy Suchedniów zlokalizowane są dwa obszary ochrony sieci Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Lasy Suchedniowskie i Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Sieradowicka. Priorytetowym celem funkcjonowania sieci Natura 2000 jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Drugim jej celem jest ochrona różnorodności biologicznej.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Lasy Suchedniowskie (PLH260010)³⁹ to obszar o powierzchni 19 120,89 ha, obejmujący dwa pasma wzniesień – Płaskowyż Suchedniowski i Wzgórza Kołomańskie, które zbudowane są z piaskowców dolnotriasowych, gdzieśkolwiek przykrytych plejstocenijskimi piaskami i glinami. Tylko na południowych stokach Pasma Oblęgarskiego występują lessy. Łagodne pagórki i wzgórza porośnięte są lasami, zajmującymi łącznie blisko 90% powierzchni ostoi. Są to przede wszystkim lasy mieszane i bory. W obniżeniach terenu zachowały się torfowiska i wilgotne łąki. Mała liczba osad spowodowała, że tylko ok. 8% terenu zajmują użytki rolne – łąki i pola uprawne. Na obszarze ostoi znajdują się tereny źródliskowe Krasnej, Bobrzy i Kamionki. Są tu również liczne zespoły zabytków techniki przemysłu metalurgicznego i urządzeń hydrotechnicznych. Na terenie Lasów Suchedniowskich zidentyfikowano 6 rodzajów siedlisk z Załącznika I i 6 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Szczególnie bogata jest fauna bezkręgowców oraz dobrze zachowany starodrzew o naturalnym charakterze (14,5% drzewostanów w wieku powyżej 80 lat i 5,4% powyżej 100 lat). Jest to główna ostoja modrzewia polskiego w kraju (drzewa do ok. 40 m wysokości, w wieku ok. 300 lat i jodły ok. 40 m wysokości, w wieku ok. 200 lat). Lasy Suchedniowskie to również bogata flora roślin naczyniowych, w tym 16 gatunków z rodziny storczykowatych, oraz wiele innych rzadkich lub zagrożonych gatunków, w tym także prawnie chronione. Obszar został wyznaczony w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt innych lub ptaki lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony gatunków populacji zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt innych niż ptaki lub w stosunku do przedmiotów ochrony.

Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie ustanowiony został *Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH260010* (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 1458 z późn. zm.) We wskazanym powyżej planie zadań ochronnych (PZO) zidentyfikowane zostały istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony

³⁹ Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Lasy Suchedniowskie (PLH260010) (Dz. U. z 2022 r. poz. 228)

w obszarach Natura 2000, cele działań ochronnych, działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Sieradowicka⁴⁰ (kod obszaru PLH260031) o powierzchni 7 847,37 ha położony jest na terenie gmin: Bodzentyn, Pawłów, Suchedniów i Wąchock. Obszar ten obejmuje fragment Płaskowyżu Suchedniowskiego i fragment Pasma Sieradowickiego ze wzniesieniami: Kamień Michniowski (435 m n.p.m.) i Góra Sieradowska (390 m n.p.m.). Płaskowyż Suchedniowski stanowią regularne ciągi garbów denudacyjnych zbudowanych głównie z masywnych piaskowców dolnotriasowych, na których zalegają osady plejstoceny. Te wzniesienia o łagodnych stokach stanowią regularne ciągi, pomiędzy którymi występują zabagnione dolinki. Obszar stanowi rozległy kompleks leśny (lasy iglaste i mieszane, w mniejszym stopniu liściaste), wchodzący w skład tzw. Puszczy Świętokrzyskiej, poroździelany strumieniami, stanowiącymi dopływy rzeki Kamiennej. W dolinach wielu z nich tworzą się podmokłe łąki i torfowiska. Teren od wschodu obejmuje rzekę Żarnówkę wraz z licznymi dopływami, przez centralną część obszaru płynie malowniczo wijąca się Lubianka, w południowo-wschodniej części płynie Szczębrza, natomiast w południowej części obszaru, na zboczach Góry Sieradowskiej znajdują się źródła Świśliny. Ostoja położona jest w kompleksie promocyjnym "Puszcza Świętokrzyska" – w dużym stopniu naturalnych lasów szpilkowych (bory bagienne, bory jodłowe i świerkowe) i liściastych (grądy, kwaśne i żyzne buczyny, łągi), w tym o charakterze górskim. Jest to również obszar występowania znacznej liczby gatunków górskich, z których część osiąga swój kres północny. W obszarze stwierdzono 13 typów siedlisk przyrodniczych, głównie leśnych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, przy czym najlepiej wykształcone są żyzne buczyny, bory i lasy bagienne oraz wyżynny jodłowy bór mieszany. Ponadto dobrze zachowane są zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, które wykształciły się w dolinach rzecznych, często towarzyszą im różnego typu torfowiska⁴¹.

Dla Obszaru Natura 2000 Ostoja Sieradowicka ustanowione zostały tymczasowe cele ochrony dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk, wynikające z warunków utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony⁴². We wskazanych powyżej tymczasowych celach ochronnych zidentyfikowane zostały przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000, cele działań ochronnych oraz wskaźniki stanu ochrony dla poszczególnych siedlisk przyrodniczych i gatunków. Do najważniejszych siedlisk przyrodniczych / gatunków dla których wyznaczono tymczasowe cele ochrony zaliczyć można:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);

⁴⁰ Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 kwietnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Sieradowicka (PLH260031) (Dz. U. z 2022 r. poz. 1169)

⁴¹ Natura 2000 – Standardowy formularz danych dla Obszaru Specjalnej Ochrony Siedlisk Ostoja Sieradowicka, erfop.gdos.gov.pl

⁴² Załącznik do obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 30 sierpnia 2022 r., znak: WPN-III.6320.11.2017.DB

- 7120 Torfowiska wysokie, zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji;
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Schuechzerio-Caricetea*);
- 8820 Ściany skalne i urywiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*;
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*);
- *91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensobnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne;
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-ulmetum*);
- 91P0 Wyżyny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*);
- 1337 Bóbr europejski (*Castor fiber*);
- 1083 Jelonek rogacz (*Lucanus cervus*);
- 1355 Wydra (*Lutra lutra*);
- 1060 Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*);
-

Ponadto na terenie gminy występuje 10 pomników przyrody oraz 1 stanowisko dokumentacyjne (tabela 3).

Tabela 3 Wykaz pomników przyrody oraz stanowisk dokumentacyjnych na terenie Miasta i Gminy Suchedniów

Opis pomnika	Data ustanowienia	Typ i rodzaj pomnika
pomniki przyrody		
modrzew polski, wiek około 200 lat (obręb Suchedniów, leśnictwo Rejów)	5 stycznia 1954 r.	jednoobiektowy, drzewo
dąb szypułkowy „Obrozik”, wiek około 300 lat (obręb Suchedniów, leśnictwo Kruk)	5 stycznia 1954 r.	jednoobiektowy, drzewo
2 dęby szypułkowe, wiek około 300 lat (przy drodze Michniów–Suchedniów, po zachodniej stronie drogi, ok. 0,5 km od ostatnich zabudowań wsi Michniów w kierunku na północ. Nadleśnictwo Suchedniów, obręb Suchedniów, leśnictwo Kruk)	5 stycznia 1954 r.	wielooobiektowy, grupa drzew
dąb szypułkowy (Nadleśnictwo Suchedniów, Leśnictwo Kleszczyny)	19 stycznia 1995 r.	jednoobiektowy, drzewo
dąb szypułkowy (w pobliżu zabudowań pracowników Lasów Państwowych, przy granicy lasu. Nadleśnictwo Suchedniów, Leśnictwo Rejów)	19 stycznia 1995 r.	jednoobiektowy, drzewo
dąb szypułkowy (przy ulicy Bodzentyńskiej, droga wojewódzka Suchedniów–Bodzentyn)	10 czerwca 2000 r.	jednoobiektowy, drzewo
dąb szypułkowy (Nadleśnictwo Suchedniów, Leśnictwo Rejów)	28 października 19954 r.	jednoobiektowy, drzewo
dąb szypułkowy „Gienek” (działka nr ewid. 424, obr. Michniów, gm. Suchedniów)	24 czerwca 2021 r.	jednoobiektowy, drzewo
modrzew europejski „Stefan” (działka nr ewid. 6703, obr. Suchedniów, gm. Suchedniów)	24 czerwca 2021 r.	jednoobiektowy, drzewo
modrzew europejski „Jan” (działka nr ewid. 6703, obr. Suchedniów, gm. Suchedniów)	24 czerwca 2021 r.	jednoobiektowy, drzewo
stanowisko dokumentacyjne		
naturalna wychodnia szarych drobnopiaszczystych piaskowców triasowych (przed Domem Kultury w Mostkach, obok parkingu)	19 lutego 2002 r.	formacja geologiczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, crfop.gdos.gov.pl

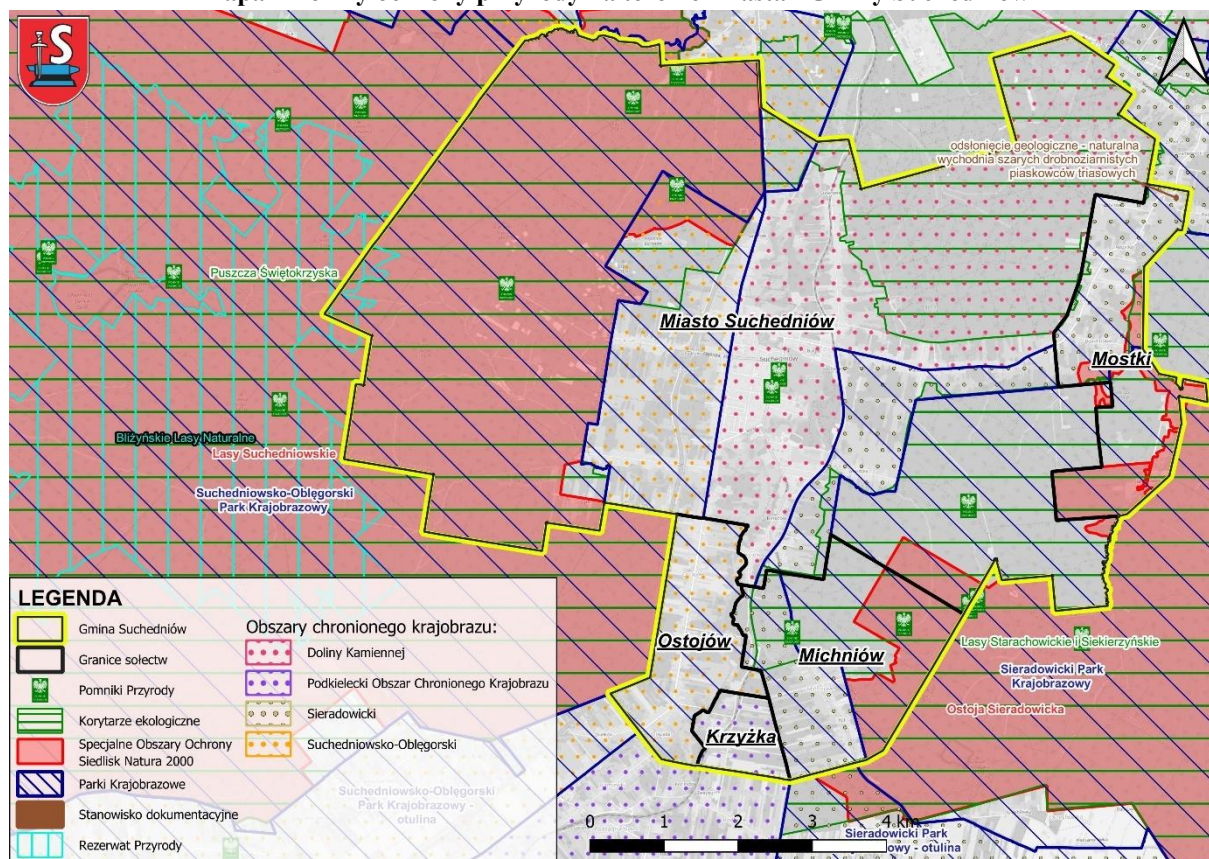
Częściowo Miasto i Gmina Suchedniów znajduje się w przestrzeni korytarzy ekologicznych: Puszcza Świętokrzyska GKPdC-6, Lasy Suchedniowskie i Siekierzyńskie GKPdC-5B oraz Częstochowa-Wschód, zapewniające swobodną łączność z innymi obszarami przyrodniczo cennymi Polski. Korytarze ekologiczne są elementem przyrodniczym niezbędnym dla prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego i koniecznym do poprawnego i efektywnego gospodarowania zasobami przestrzeni. Są istotne jako przestrzeń życia i migracji gatunków roślin, zwierząt, grzybów, stanowią podstawę zachowania różnorodności biologicznej i element bezpieczeństwa w organizacji warunków ruchu drogowego, podnoszą atrakcyjność wizualną przestrzeni. Warunkiem istnienia korytarza ekologicznego jest jego nieprzerwanie trwałą barierą infrastrukturalną, a do takich należą tylko

bariery antropogeniczne. Zatem korytarze ekologiczne są również elementem organizującym przestrzeń życia człowieka.

Ponadto przez teren gminy planowany jest przebieg wodnego korytarza ekologicznego w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych JCWP Kamienna od Żarnówki (RW20000323435). Celem wyznaczenia wodnego korytarza ekologicznego jest w szczególności zapewnienie ciągłości migracyjnej dla gatunków wodnych i ziemno-wodnych. Przebieg planowanego wodnego korytarza ekologicznego przedstawiono na mapie 8. Dla Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w obrębie JCWP wyznaczono cel środowiskowy: *Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie dolin rzek i cieków w stanie zbliżonym do naturalnego, poprzez utrzymywanie w niezmienionym stanie terenów zalewowych oraz odtworzenie naturalnych polderów, utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym. Utrzymanie właściwego poziomu i jakości wód poprzez likwidację części rowów melioracyjnych, poprzez odstąpienie od ich konserwacji, rozbudowę zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę, uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności, ograniczenie zużycia nawozów sztucznych i środków ochrony roślin, likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci.*

Formy ochrony przyrody w Mieście i Gminie Suchedniów stanowią 99,9% jej powierzchni. Na mapie 7 przedstawiono graficzne zobrazowanie form ochrony przyrody oraz korytarzy ekologicznych na terenie gminy.

Mapa 7 Formy ochrony przyrody na terenie Miasta i Gminy Suchedniów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, crfop.gdos.gov.pl oraz gdos.gov.pl/dane-i-metadane

3.1.11 Dobra materialne, zabytki

Gmina Suchedniów położona jest na północnych krańcach Gór Świętokrzyskich. Historia Suchedniowa sięga początków XVI w. i związana jest ściśle z górnictwem i przeróbką kopalin. Do rozwoju Suchedniowa przyczynił się Stanisław Staszic, ustanawiając w mieście Zarząd Zakładów Górniczych Królestwa Polskiego. On także zaprojektował plan urbanistyczny miejscowości.

Na terenie Gminy Suchedniów znajdują się obiekty wpisane do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Świętokrzyskiego⁴³: kościół parafialny, kapliczka z figurą Św. Jana Nepomucenaprzy ul. Warszawskiej nr 2 (obecnie 3), dawny dworek modrzewiowy przy ul. Berezów 3, drewniany dom przy ul. Bodzentyńskiej 30, drewniany dworek przy ul. Kieleckiej 54, zespół młyna wodnego (budynek młyna wodnego ul. Koszykowa 18b oraz pozostałości układu hydrotechnicznego i wodnego).

Spójność kulturowa mająca swoje korzenie w historii obszaru znajduje wyraz w istniejących obiektach kultury materialnej, ale również w przydrożnych kapliczkach, pomnikach, miejscach pamięci.

⁴³ Rejestr Zabytków Nieruchomych Województwa Świętokrzyskiego, styczeń 2025, strona internetowa Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach, www.wuoz.kielce.pl/p,98,rejestr-zabytkow-nieruchomych

Kultura jest czynnikiem wpływającym na zwiększenie poziomu życia mieszkańców, poszanowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego oraz promocję regionu. Jedną z wiodących instytucji kultury w Gminie Suchedniów jest Suchedniowski Ośrodek Kultury „Kuźnica”. Jest to miejsce spotkań ludzi o różnych zainteresowaniach kulturalnych, pełni rolę placówki integrującej i inspirującej lokalną społeczność. Mieszkańcy gminy mogą realizować swoje zainteresowania kulturalne w dziedzinie: teatru, recytacji, muzyki, tańca, plastyki, filmu, rekreacji, turystyki, nauki języków obcych itp. W budynku Ośrodka odbywają się także spotkania różnych organizacji społecznych, które organizują wydarzenia, prelekcje oraz wykłady. Od ponad 100 lat funkcjonuje orkiestra dęta (obecnie w Ośrodku) – zespół składający się z suchedniowskich muzyków jest nieodłącznym elementem każdej imprezy – patriotycznej, rozrywkowej czy parafialnej. W ramach Ośrodka Kultury działa także chór „Senior”, w którym śpiewają suchedniowscy emeryci i renciści. Chór występuje na różnego rodzaju imprezach, zarówno w Suchedniowie jak i poza nim. Najbardziej utytułowaną sekcją zainteresowań jest zespół teatralno-recytatorski, który bierze udział we wszystkich najważniejszych imprezach recytatorskich w Polsce i ma duże osiągnięcia. W Ośrodku funkcjonuje również formacja taneczna „Axis”, a także znajduje się kino „Kuźnica”. Filią Suchedniowskiego Ośrodka Kultury jest Centrum Kształceniowo-Integracyjne w Michniowie.

Na terenie Gminy Suchedniów znajduje się także Wiejski Dom Kultury w Mostkach. Ma on swoją siedzibę w malowniczo położonym XIX-wiecznym dworcu. Działalność ukierunkowana jest na rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, w szczególności poprzez kultywowanie tradycji, zwyczajów, obrzędów, folkloru wsi świętokrzyskiej. Ma tam swoją siedzibę Koło Gospodyń Wiejskich, w ramach którego funkcjonuje zespół folklorystyczny „Skokotliwi”. Dom Kultury w Mostkach jest organizatorem (również na zlecenie) imprez kulturalnych, rozrywkowych, promocyjnych, integracyjnych i sportowo-rekreacyjnych.

Instytucją istotną dla mieszkańców gminy jest Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Suchedniowie, która swoje działania realizuje zgodnie z założeniami statutowymi. Biblioteka poza gromadzeniem, udostępnianiem i wypożyczaniem księgozbioru oraz czasopism prowadzi szeroką działalność kulturalną, m.in. organizuje wystawy, konkursy, spotkania z ciekawymi ludźmi. Prowadzone są dyskusyjne kluby książki, lekcje biblioteczne oraz inne zajęcia dla dzieci. Ponadto czytelnicy mogą korzystać z komputerów i bezpłatnego dostępu do Internetu.

Na terenie Gminy Suchedniów w miejscowości Michniów działa Muzeum Martyrologii Wsi Polskiej. Michniów został spacyfikowany przez niemieckie oddziały policyjne w dniach 12 i 13 lipca 1943 roku, za pomoc udzieloną partyzantom Armii Krajowej. W czasie dwudniowej pacyfikacji zginęło co najmniej 204 mieszkańców wsi (102 mężczyzn, 54 kobiety i 48 dzieci w wieku od 9 dni do 15 lat), w większości spalonych żywcem. Dziewięć osób zostało aresztowanych i wywiezionych do obozu KL Auschwitz. Ponadto 18 kobiet zostało wysłanych na roboty przymusowe do Rzeszy. Cała wieś została doszczętnie spalona.

Suchedniów to obszar związany z postacią Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – przez miejscowość przebiega Świętokrzyski Szlak Literacki. Pisarz spędził w Suchedniowie dzieciństwo i młodość, niestety zostało po nim niewiele pamiątek. Zachował się XIX-wieczny młyn (wraz z przyległym stawem, groblą i łąkami), który został kupiony przez ojca pisarza. Posiadłość ta nazywała się Kuźnią i Fryszarką Berezów – była związana z dziejami Staropolskiego Okręgu Przemysłowego. Dziś nie ma już domu, w którym mieszkał pisarz, ani stawu, który darzył ogromnym sentymentem. Stary młyn jest mocno zniszczony. Aby

upamiętnić pisarza w Suchedniowie, została wyznaczona ścieżka dydaktyczna „Śladami Gustawa Herlinga-Grudzińskiego”. Ścieżkę wyznacza trasa, którą pisarz pokonywał przemierzając drogę ze stacji kolejowej w Suchedniowie do domu rodzinnego. Również na cześć pisarza każdego roku w Suchedniowskim Ośrodku Kultury odbywa się Ogólnopolski Konkurs Recytatorski Polskiej Literatury Emigracyjnej XX w. im. Gustawa Herlinga-Grudzińskiego.

Z Suchedniowem związany jest także Jan Gajzler – zwany także „lirnikiem świętokrzyskim”. W Suchedniowie poeta przyszedł na świat, dorastał, zmarł i został pochowany. Za życia nie wydał zbioru, wiele jego utworów zostało w rękopisach bądź maszynopisach, część zaginęła. Jedna z ulic Suchedniowa, biegnąca blisko nieistniejącego już domu rodzinnego Jana Gajzlera nosi jego imię. W Suchedniowie urodził się także współczesny poeta, prozaik i rzeźbiarz – Ryszard Miernik. Czynny uczestnik życia literackiej grupy Ponidzie, a także Kieleckiego Klubu Literackiego, członek Związku Literatów Polskich. Twórczość pisarza, zarówno poezja jak i proza, świadczą o dużej wrażliwości na piękno świętokrzyskiego krajobrazu, a szczególne miejsce w twórczości Ryszarda Miernika zajmuje właśnie Suchedniów (Błaszany Orzełek, Suchedniów) i okolice.

3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko

Ochrona środowiska związana jest z różnymi rodzajami ludzkiej aktywności i skupia się na takich zagadnieniach jak zanieczyszczenie powietrza, wód i gleb, gospodarce odpadami oraz takich zjawiskach jak utrata różnorodności biologicznej, wprowadzanie gatunków inwazyjnych czy genetycznie modyfikowanych. Na terenie objętym opracowaniem znajdują się formy ochrony przyrody wyróżnione w *Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.). Na podstawie analizy i oceny stanu środowiska w poszczególnych obszarach zidentyfikowano najistotniejsze problemy w zakresie ochronnych środowiska, występujące na terenie Miasta i Gminy Suchedniów. Warto zwrócić uwagę na rozwój funkcji rekreacyjnej i turystycznej w Mieście i Gminie Suchedniów, który w głównej mierze jest możliwy dzięki unikalnym walorom przyrodniczym. Skutkować może to nieznacznym zwiększeniem presji na środowisko przyrodnicze. Jednakże, jakiegokolwiek działania w tym zakresie, które zostaną odpowiednio zaplanowane, mogą znacząco przyczynić się do ochrony środowiska i obecnej w nim przyrody. Byłoby to możliwe dzięki rozwojowi infrastruktury niezbędnej w zakresie aktywnej rekreacji, w tym m.in. ścieżek rowerowych, pieszych, miejsc odpoczynku czy infrastruktury wodno-ściekowej lub gospodarki odpadami.

Analizując potencjalne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030*, odniesiono się do poszczególnych projektów strategicznych przewidzianych do realizacji w Strategii.

W stosunku do każdego z projektów strategicznych przeanalizowano potencjalne oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, czyli na różnorodność biologiczną, wodę, powietrze, powierzchnię ziem, krajobraz, lokalny klimat, zasoby naturalne oraz zabytki. Analizie poddano także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzkie. Posłużyło do tego narzędzie jakim jest matryca zbiorcza oddziaływania na środowisko, w której każdy z aspektów został szczegółowo przeanalizowany i określono, czy dany czynnik będzie miał pozytywny, negatywny, czy obojętny wpływ na różne obszary odnoszące się do środowiska. Matryca została szczegółowo przedstawiona w rozdziale piątym.

Główne wyzwania ochrony środowiska w Mieście i Gminie Suchedniów

Wśród głównych wyzwań w zakresie ochrony środowiska, które mają znaczenie dla analizowanego obszaru, znajdują się:

- Postępujące zmiany klimatu wymuszające konieczność wprowadzania przedsięwzięć adaptacyjnych (np. zwiększenie odporności zabudowy na ekstremalne zjawiska pogodowe, dbanie o naturalną retencję w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia suszy oraz złagodzenia jej objawów, zabezpieczenie zabudowy przed podtopieniami oraz zwiększenie stopnia odporności na zjawiska powodziowe, wprowadzanie wszelkich form zieleni na terenach zabudowanych w celu poprawy mikroklimatu na terenach podatnych na wysokie temperatury).
- Oddziaływania związane z emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza atmosferycznego – głównie skutek tzw. „niskiej emisji”, której źródłem są przede wszystkim indywidualne źródła energii cieplnej oraz ruch drogowy.

- Postępująca utrata naturalnych walorów retencyjnych wskutek wzrostu powierzchni zabudowanej.
- Presja akustyczna na tereny mieszkaniowe, której źródłem jest ruch drogowy.
- Nie w pełni wykorzystany potencjał usług ekosystemowych obszarów zielonych w obszarze objętym ustaleniami planistycznymi: analizowany teren posiada walory przyrodnicze.
- Zagrożona funkcjonalność korytarzy ekologicznych (wskutek wzrastającej defragmentacji krajobrazu).
- Nie w pełni wykorzystany potencjał możliwości wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych.

4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji założeń zawartych w Strategii

Celem realizacji *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* jest m.in. poprawa jakości życia na terenie Miasta i Gminy Suchedniów, uatrakcyjnienie wizerunku obszaru na zewnątrz, rozwój rekreacji oraz poprawa komponentów środowiska na terenie gminy. Założenia dokumentu przyczyniać się będą w pośredni sposób do poprawy stanu środowiska naturalnego, a także zapewnią skuteczne mechanizmy, mające na celu jego ochronę przed postępującą degradacją oraz rozwój jego walorów.

W przypadku braku realizacji działań zawartych w Strategii, ujemnym skutkiem dla środowiska będzie przede wszystkim utrzymywanie się problemów ekologicznych, m.in.:

- narażanie miejscowej ludności na hałas komunikacyjny oraz zanieczyszczenia spowodowane spalaniem paliw ze względu na brak realizacji działań związanych z inwestycjami drogowymi (remonty, modernizacje) oraz rozbudową sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy;
- straty dużej ilości wody z uwagi na brak wystarczającej infrastruktury retencyjnej;
- zanieczyszczanie środowiska z niektórych domostw spowodowane brakiem kanalizacji;
- zagrożenie pogarszania się właściwego stanu wód powierzchniowych i podziemnych wskutek nieuregulowania gospodarki wodno-ściekowej;
- zachowanie obecnego poziomu emitowanych do powietrza zanieczyszczeń ze względu na nieprzeprowadzanie termomodernizacji budynków oraz brak wsparcia przedsięwzięć wykorzystujących odnawialne źródła energii.

Zaniechanie powyższych inwestycji nie poprawi obecnego stanu naturalnego, wobec czego analiza skutków braku realizacji Strategii prowadzi do wniosku, iż brak realizacji założeń zawartych w dokumencie może mieć poważne, negatywne konsekwencje. Wdrażanie działań zawartych w dokumencie zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, bezpośrednio przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie Miasta i Gminy Suchedniów.

Brak realizacji dokumentów strategicznych spowodowałoby mniejszą skuteczność wykorzystania zasobów finansowych (wewnętrznych i zewnętrznych), gospodarczych i środowiskowych oraz mniejszy stopień osiągnięcia zamierzonych celów. Można przyjąć założenie, że bez wdrożonych mechanizmów związanych z realizacją założeń Strategii nie byłaby możliwa realizacja podstawowej zasady zrównoważonego rozwoju, która z założenia wymaga podejścia całościowego i długofalowego. Brak realizacji postanowień Strategii spowoduje nawarstwienie szeregu niekorzystnych zjawisk, w tym także może pogorszyć stan poszczególnych elementów środowiska naturalnego.

Analizując potencjalne zmiany stanu środowiska, które mogłyby wystąpić w przypadku niezrealizowania przedsięwzięć wymienionych w projekcie *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030*, przewiduje się następujące skutki:

- brak realizacji działań związanych z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz ich kontrolą (ruch komunikacyjny, indywidualne źródła ciepła) spowoduje dalszą

degradację jego jakości i będzie negatywnie oddziaływać na ludzi, zwierzęta, rośliny i środowisko jako całość;

- brak realizacji działań związanych z budową ścieżek rowerowych będzie skutkować mniejszą liczbą osób, które mogłyby korzystać z tego źródła transportu, a tym samym będzie się przekładać na stale wysoki poziom niskiej emisji;
- brak działań infrastrukturalnych, w szczególności z zakresu infrastruktury drogowej, wpłynie na zwiększenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza;
- brak działań związanych z rozbudową sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i ciepłowniczej wpłynie na wzrastający poziom zanieczyszczeń wód i stale pogarszanie ich jakości;
- brak ochrony siedlisk i środowiska przyrodniczego może powodować ich fragmentację;
- brak właściwego planowania przestrzennego wpłynie na wzrost liczby konfliktów na linii funkcja terenu – środowisko przyrodnicze – społeczeństwo oraz uniemożliwi spójne kształtowanie przestrzeni na terenie Miasta i Gminy Suchedniów;
- brak prowadzenia działań edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska, a tym samym niska świadomość ekologiczna mieszkańców, wpłynie na prowadzenie nieefektywnych energetycznie działań, wzrost ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska.

Ponadto brak realizacji celów projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* spowoduje, że osiągnięcie harmonii pomiędzy rozwojem gospodarczym, społecznym i środowiskowym będzie praktycznie niemożliwe. Ponadto zaniechanie realizacji tychże celów może powodować niesprawność całego systemu lokalnej polityki ekologicznej. W związku z powyższym realizacja założeń Strategii wydaje się być pożądana i konieczna.

Analiza powyższych skutków braku realizacji działań zaprogramowanych w projekcie Strategii prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie ustaleń dokumentu wywołać może jedynie skutki negatywne. Reasumując należy stwierdzić, iż korzystny z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant dążący do zrealizowania działań określonych w projekcie Strategii. Realizacja celów/działan wraz z uwzględnieniem uwag zapisanych w podsumowaniu niniejszej Prognozy doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia mieszkańców obszaru.

5. Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań ustaleń Strategii na środowisko

Ocena wpływu na środowisko działań zawartych w Strategii ma charakter stosunkowo szeroki i ogólny ze wskazaniem przewidywanych, możliwych/potencjalnych oddziaływań, jakie są charakterystyczne dla danego typu działań. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Strategia zawiera zadania zgłoszone przez samorząd gminy, których realizacja przewidziana jest w perspektywie lat 2025–2030. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne.

Projekt *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* jest dokumentem o charakterze ogólnym, nie wskazuje szczegółowego zakresu poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania obszaru. W związku z powyższym, efekty poszczególnych projektów strategicznych mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.), dokonano analizy w kontekście kwalifikacji przedsięwzięć ujętych w projekcie *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* według podziału w ww. akcie prawnym.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem, ze względu na swój charakter część z wyznaczonych kierunków działań i zaplanowanych projektów strategicznych po ustaleniu lokalizacji lub powierzchniowej skali oddziaływania inwestycji może spełnić kryteria przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Zadaniem tymi są:

- Modernizacja i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej, w tym projekty strategiczne: *Modernizacja oczyszczalni ścieków w Suchedniowie, Budowa kanalizacji sanitarnej w sołectwie Ostojów*:
 - w odniesieniu do § 3 ust. 1 pkt 71 – rurociągi wodociągowe magistralne do przesyłania wody oraz przewody wodociągowe magistralne doprowadzające wodę od stacji uzdatniania do przewodów rozdzielczych, z wyłączeniem ich przebudowy metodą bezwykopową;
 - w odniesieniu do § 3 ust. 1 pkt 79 – instalacje do oczyszczania ścieków inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 40, przewidziane do obsługi nie mniej niż 400 równoważnych mieszkańców w rozumieniu art. 43 *Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne*;
 - w odniesieniu do § 3 ust. 1 pkt 81 – sieci kanalizacyjne o całkowitej długości przedsięwzięcia nie mniejszej niż 1 km, z wyłączeniem ich przebudowy metodą bezwykopową, sieci kanalizacji deszczowej zlokalizowanych w pasie drogowym i obszarze kolejowym oraz przyłączy do budynków.

- Rozwój terenów pod budownictwo jednorodzinne i wielorodzinne, w tym projekt strategiczny: *Powstanie bloku komunalnego wielorodzinnego w Ostojowie*:
 - w odniesieniu do § 3 ust. 1. pkt 71 i 81;
 - w odniesieniu do § 3 ust. 1. pkt 55 – zabudowa mieszkaniowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą:
 - a) objęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo miejscowego planu odbudowy, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:
 - ❖ 2 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,
 - ❖ 4 ha na obszarach innych niż wymienione w pkt pierwszym;
 - b) nieobjęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo miejscowego planu odbudowy, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:
 - ❖ 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,
 - ❖ 2 ha na obszarach innych niż wymienione w pkt pierwszym, przy czym przez powierzchnię zabudowy rozumie się powierzchnię terenu zajętą przez obiekty budowlane oraz pozostałą powierzchnię przeznaczoną do przekształcenia w wyniku realizacji przedsięwzięcia.
- Budowa, modernizacja dróg oraz infrastruktury pieszej i rowerowej, w tym projekt strategiczny: *Modernizacja dróg gminnych na terenie Miasta i Gminy Suchedniów – poprawa jakości życia mieszkańców*:
 - w odniesieniu do § 3 ust. 1. pkt 62 – drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 31 i 32 lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*;
 - w odniesieniu do § 3 ust. 2. pkt 2 – polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia wymienionego w ust. 1, z wyłączeniem przypadków, w których ulegająca zmianie lub powstająca w wyniku rozbudowy, przebudowy lub montażu część realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia nie osiąga progów określonych w ust. 1, o ile zostały one określone; w przypadku gdy jest to druga lub kolejna rozbudowa, przebudowa lub montaż, sumowaniu podlegają parametry tej rozbudowy, przebudowy lub montażu z poprzednimi rozbudowami, przebudowami lub montażami, o ile nie zostały one objęte decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach.

Powyższa klasyfikacja przedsięwzięć będzie możliwa do potwierdzenia dopiero po ustaleniu lokalizacji lub powierzchniowej skali oddziaływania przedsięwzięcia zgodnie z kryteriami w ww. aktach prawnych. Na etapie konkretyzowania działań inwestycyjnych wskazanych w dokumencie oraz wówczas, gdy będą znane parametry techniczne i zakres planowanych prac, będzie możliwa szczegółowa analiza i ocena, czy dana inwestycja kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Na moment opracowywania Strategii nie sporządzono projektów zawierających zakres zaplanowanych prac i koniecznych do przeprowadzenia robót oraz sposób zagospodarowania terenów.

Zaplanowane zadania, zarówno inwestycyjne, jak i miękkie pozwolą m.in. na: stworzenie lepszych warunków do życia mieszkańcom, zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców, zwiększenie dostępności usług publicznych i społecznych, poprawę wizerunku i krajobrazu gminy oraz poprawę stanu środowiska. Zadania inwestycyjne pozwolą na zagospodarowanie terenów, stworzenie przestrzeni rekreacyjnej, a także podniosą jakość i dostępność usług publicznych. Modernizacja i przebudowa istniejących obiektów dadzą możliwość dostosowania ich do nowych funkcji oraz rozszerzy oferty ich działalności.

Dokument ma charakter planistyczny przez co większość działań poza wskazaniem konkretnej lokalizacji jest ujęta w sposób wymagający jeszcze – na kolejnych etapach – precyzyjnego określenia zakresu prac/robót. Ujęte w dokumencie podstawowe projekty strategiczne obejmują tzw. działania miękkie (np. wydarzenia, ofertę zajęć) oraz twarde (inwestycje infrastrukturalne).

Zaplanowane przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie analizowanego obszaru. W związku z powyższym przedsięwzięcia te będą charakteryzować się ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku przedsięwzięć związanych z poprawą i modernizacją stanu dróg, budową ścieżek rowerowych oraz chodników dla pieszych, szczególnie w otoczeniu obiektów użyteczności publicznej, a także wszelkiego rodzaju zadania związane z zagospodarowaniem przestrzeni publicznych – główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Przedsięwzięcia te są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z termomodernizacją, wymianą źródeł ciepła i instalacjami OZE można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto na wykonawcach poszczególnych inwestycji spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. W konsekwencji realizacja

powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie Miasta Suchedniów, a tym samym całej gminy;
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju;
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

Dla wymienionych inwestycji wymagane będzie zatem przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko. Dla poszczególnych inwestycji, które będą lokalizowane na obszarach Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie, powinno w ramach oceny oddziaływania zostać przeprowadzone szczegółowe rozpoznanie możliwych oddziaływań na integralność i przedmioty ochrony tych obszarów.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 17 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ilekroć w ustawie jest mowa o znaczącym negatywnym oddziaływaniu na obszar Natura 2000 – rozumie się przez to oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W ramach Strategii nie przewiduje się realizacji działań z zakresu budowy nowych budynków mieszkalnych czy użyteczności publicznej w przestrzeni obszarów Natura 2000. Działania te realizowane będą na terenach już przekształconych antropogenicznie, a ich realizacja ma na celu poprawę dostępności podstawowych usług publicznych dla mieszkańców gminy. Większość zaplanowanych działań polega na modernizacji i adaptacji do nowych funkcji obiektów już istniejących. Budowa nowych budynków z kolei, realizowana będzie w sąsiedztwie obecnej zabudowy, przy istniejących obiektach użyteczności publicznej.

Analiza oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć wykazała, że nie stwierdza się oddziaływania zadań zawartych w Strategii na obszary cenne przyrodniczo, w tym przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, obszarów chronionego krajobrazu oraz pomniki przyrody. Nie stwierdzono znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych, negatywnego wpływu na gatunki chronione, czy pogorszenia integralności obszarów Natura 2000.

5.1 Matryca zbiorcza oddziaływania na środowisko

Przeprowadzając analizę potencjalnego oddziaływania projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* na środowisko przyrodnicze, odniesiono się do projektów strategicznych, gdyż ich efekty bezpośrednio przełożą się na założone cele. W stosunku do każdego zadania zaplanowanego do realizacji w ramach projektów zaproponowanych w Strategii, przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziem, krajobraz, klimat, zasoby naturalne). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe.

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w tabeli tzw. macierzy skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne. Przy ocenie starano się brać pod uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływania na etapie budowy i normalnego funkcjonowania.

Zastosowano następujące oznaczenia:

	– realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia;
	– realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia;
	– realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia;
	– brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji uwarunkowań;
	– realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie.

Tabela 4 Matryca potencjalnych oddziaływań na środowisko poszczególnych projektów strategicznych zawartych w Strategii

Projekty strategiczne	Komponenty środowiska														
	Różnorodność biologiczna	Klimat	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Ludność	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat akustyczny	Dobra materialne	Zasoby naturalne	Zabytki	Obszary chronione	Obszary Natura 2000
1. Wykreowanie funkcjonalnego, estetycznego i klimatycznego Suchedniowa															
Prowadzenie działań marketingowych mających na celu promocję Suchedniowa.							+								
Zwiększanie obszarów zielonych na terenie miasta, w tym ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Współpraca z gminami sąsiednimi w celu promocji lokalnej twórczości, tworzenia wspólnych produktów sieciowych, takich jak ścieżki rowerowe / pieszo-rowerowe.							+								
Rewitalizacja Suchedniowa.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-		+/-	
Opracowanie i wdrożenie planu wymian młodzieży z miastami partnerskimi.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
2. Zagospodarowanie terenów wokół zbiornika wodnego w Suchedniowie															
Wykonanie ścieżki pieszo-rowerowej łączącej Park Miejski w Suchedniowie z terenami położonymi przy Ośrodku Sportu i Rekreacji w Suchedniowie. W ramach zadania wykonane zostanie: oświetlenie, nasadzenia zieleni dekoracyjnej, mała architektura (kosze na odpady, ławki, stojaki na rowery, leżaki), miejsce obsługi rowerzystów. Wyznaczona zostanie strefa wypoczynku – altany piknikowe, miejsca do grillowania, urządzenia wielofunkcyjne do zabaw dla dzieci.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+	+/-	+	+/-			
3. Budowa pomostów na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji															
Wykonanie pomostu pływającego, wykonanego z deski kompozytowej w obrębie kąpieliska OSIR.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-			

Projekty strategiczne	Komponenty środowiska													
	Różnorodność biologiczna	Klimat	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Ludność	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat akustyczny	Dobra materialne	Zasoby naturalne	Zabytki	Obszary chronione
														Obszary Natura 2000
4. Zagospodarowanie części terenu po byłej SSP nr 1 w Suchedniowie na potrzeby Ośrodka Sportu i Rekreacji														
Wykonanie dwóch kortów tenisowych o nawierzchni poliuretanowej wraz z podwyższonym ogrodzeniem i niezbędną infrastrukturą, w tym parkingiem wzdłuż ul. Ogrodowej.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-		
5. Rozbudowa Przedszkola Samorządowego w Suchedniowie o miejsce opieki nad dziećmi do lat trzech														
Przebudowa budynku Przedszkola Samorządowego w Suchedniowie o żłobek tj. miejsce opieki nad dziećmi do lat trzech. W ramach zadania wykonane zostaną nowe sale z podziałem na odpowiednie strefy, które pozwolą na kompleksowe zapewnienie opieki nad dziećmi oraz zagospodarowany zostanie teren wokół placów.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-		+/-		
6. Modernizacja dróg gminnych na terenie Miasta i Gminy Suchedniów – poprawa jakości życia mieszkańców														
Remonty, przebudowy oraz budowy dróg gminnych, takich jak: ul. Źródłowa, ul. Topolowa, ul. Józefów, ul. Dawidowicza, ul. Jarzębinowa, Mostki – Rogatka, Mostki – Zalew.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-		+/-
Likwidacja przejazdu kolejowego w Suchedniowie w ciągu drogi powiatowej – ul. Langiewicza. Zlikwidowany zostanie przejazd kolejowy, a w jego miejscu wybudowany zostanie wiadukt, przejścia podziemne oraz rozbudowane zostaną drogi gminne i powiatowe.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-		+/-

Projekty strategiczne	Komponenty środowiska														
	Różnorodność biologiczna	Klimat	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Ludność	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat akustyczny	Dobra materialne	Zasoby naturalne	Zabytki	Obszary chronione	Obszary Natura 2000
Rozwój tras rowerowych na terenie Miasta i Gminy Suchedniów poprzez zmianę oznakowania poziomego oraz budowę ścieżek rowerowych przy okazji modernizacji dróg gminnych.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-		+/-	
7. Budowa boiska sportowego z nawierzchnią z trawy sztucznej oraz bieżni przy SSP nr 3 w Suchedniowie															
Wybudowanie wielofunkcyjnego boiska sportowego o nawierzchni z trawy sztucznej, umożliwiającego trenowanie dyscyplin takich jak piłka nożna, piłka siatkowa. Przy boisku wybudowane zostaną również tory bieżni to treningu biegowego. Bieżnia wykonana zostanie z poliuretanu.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-			
8. Budowa wielofunkcyjnego boiska z nawierzchnią poliuretanową przy SSP w Ostojowie															
Wybudowanie wielofunkcyjnego boiska sportowego o nawierzchni poliuretanowej.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-			
9. Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych															
Wykonanie kompleksowej termomodernizacji remizy OSP Suchedniów.	+	+	+	+	+	+	+	+			+			+	+
Wykonanie kompleksowej termomodernizacji budynku Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Suchedniowie.	+	+	+	+	+	+	+	+			+			+	+
Wykonanie kompleksowej termomodernizacji budynku Wiejskiego Domu Kultury w Mostkach.	+	+	+	+	+	+	+	+			+			+	+
Wykonanie kompleksowej termomodernizacji remizy OSP w Ostojowie.	+	+	+	+	+	+	+	+			+			+	
10. Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych															

Projekty strategiczne	Komponenty środowiska														
	Różnorodność biologiczna	Klimat	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Ludność	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat akustyczny	Dobra materialne	Zasoby naturalne	Zabytki	Obszary chronione	Obszary Natura 2000
Wybudowanie nowoczesnego Punktu Selektywnej Zbiorki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy Suchedniów. W ramach projektu zaplanowano: utwardzenie i ogrodzenie terenu, zamontowanie monitoringu wizyjnego oraz wagi najazdowej i mniejszej oraz wybudowanie budynku administracyjno-sanitarnego do obsługi PSZOK.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-			
11. Modernizacja oczyszczalni ścieków w Suchedniowie															
Usprawnienie funkcjonowania technologii oczyszczania ścieków i doprowadzenia do powstania jak najmniej płynnego osadu jako efektu pracy oczyszczalni.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-		+/-			
12. Budowa kanalizacji sanitarnej w sołectwie Ostojów															
Budowa odcinka kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej długości około 3000 mb oraz towarzyszącej kanalizacji sanitarnej tłocznej wraz z przepompownią ścieków.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-		+/-			
13. Budowa boiska do koszykówki przy CKI w Michniowie															
Wybudowanie boiska z nawierzchnią poliuretanową przy Centrum Kształceniowo-Integracyjnym w Michniowie.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-		+/-			
14. Budowa boiska sportowego z nawierzchnią sztuczną przy hali sportowej w Suchedniowie															
Budowa pełnowymiarowego boiska o nawierzchni sztucznej, budowa oświetlenia boiska oraz zagospodarowanie terenu poprzez budowę dojeżdżalni do płyty, montaż ogrodzenia i piłkochwyty.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-			

Projekty strategiczne	Komponenty środowiska													
	Różnorodność biologiczna	Klimat	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Ludność	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat akustyczny	Dobra materialne	Zasoby naturalne	Zabytki	Obszary chronione
15. Zagospodarowanie boiska sportowego przy Hali Sportowej przy ul. Sportowej 5 w Suchedniowie														
Modernizacja płyty istniejącego boiska, wybudowanie ogrodzenia nowej płyty boiska, rozbudowa płyty boiska o bieżnię z nawierzchni poliuretanowej, wybudowanie nowych, mniejszych trybun, zarówno po północnej, jak i południowej stronie boiska, wybudowanie infrastruktury towarzyszącej, tj. plac zabaw, pumptrack, skatepark oraz wykonanie nowego parkingu na terenie obiektu.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-		
16. Galeria Sztuki – przestrzeń wystawiennicza dostosowana do prezentacji twórczości artystów z zakresu malarstwa, fotografii, rzeźby i innych form artystycznego wyrazu														
Budowa kameralnej galerii sztuki w sąsiedztwie SOK Kuźnica przy ul. Bodzentyńskiej w miejscu dawnego skateparku.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-		+/-
17. Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej wokół zalewu w Mostkach														
Wykonanie ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej wokół zalewu w Mostkach poprzez montaż małej architektury, budowę altany oraz placu zabaw.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-		
18. Powstanie bloku komunalnego wielorodzinnego w Ostojowie														
Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego, trzykondygnacyjnego, niepodpiwniczonego, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu wokół budynku.	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-		

Źródło: Opracowanie własne

Analiza zadań wynikających z projektów strategicznych mogących oddziaływać na środowisko wykazała, że:

- Wybrane zadania charakteryzować się będą różnym rodzajem oddziaływań oraz różną skalą oddziaływań. W Strategii ujęte są zarówno zadania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (dotyczą infrastruktury drogowej) oraz takie, których skala oddziaływań jest nieduża i tym samym nie można ich zaliczyć do takich, które są ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
- W odniesieniu do inwestycji drogowych należy podkreślić, iż do 2030 roku zrealizowanych zostanie szereg prac modernizacyjnych, polegających na rozbudowie, przebudowie i modernizacji nawierzchni istniejących już dróg. W większości poszczególne inwestycje dotyczyć będą krótkich, gminnych odcinków dróg. Oznacza to, że pomimo wystąpienia oddziaływań na środowisko, będą one miały charakter tymczasowy. Inwestycje charakteryzować się będą niedużą skalą i nie będą naruszać lokalnego układu środowiskowego i przyrodniczego. W związku z tym należy uznać, iż ich realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.
- Inwestycje w infrastrukturę sieci wodociągowej, kanalizacyjnej mogą co do zasady powodować negatywne oddziaływania na środowisko. Działania inwestycyjne realizowane będą bezpośrednio w przestrzeni w analizowanym obszarze, a więc na terenach zurbanizowanych. Oznacza to, że oddziaływania na środowisko dotyczyć będą właśnie tych części gminy. Wpływ inwestycji na lokalny układ przyrodniczy będzie niewielki. Oddziaływania na środowisko związane będą z procesem inwestycji.
- W Strategii ujęte są również zadania, których oddziaływanie może mieć charakter pozytywny jak i negatywny na środowisko. Bezpośredni negatywny charakter oddziaływań związany jest głównie z procesem inwestycji (np. rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej). Pośredni charakter oddziaływań dotyczyć będzie skutków zrealizowanych przedsięwzięć i będzie mieć w przeważającym stopniu pozytywny charakter oddziaływań dla środowiska. Dotyczyć on będzie aspektów związanych z komunikacją (zmodernizowane, bezpieczniejsze drogi), ochroną środowiska wodnego (infrastruktura kanalizacyjna), ochroną powietrza i klimatu (rozwój odnawialnych źródeł energii, modernizacje systemów grzewczych).
- Analizując ww. działania w odniesieniu do skali i lokalizacji należy zwrócić uwagę, że zadania, które mogą wpływać na środowisko realizowane będą w przestrzeni zurbanizowanej. Nie przewiduje się wpływu tych działań na system obszarów chronionych. Należy bowiem założyć, iż pomimo tego, że kilka działań jest na liście mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, ich skala oraz lokalizacja nie spowodują negatywnych skutków dla obszarów chronionych. Warto również zauważyć, iż realizacja poszczególnych działań, co do których w Strategii nie określono konkretnej lokalizacji, musi przejść stosowne procedury środowiskowe. W ten sposób wyeliminuje się zagrożenia dla środowiska.

5.2 Lokalizacja ustaleń Strategii

Dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy Suchedniów, jak również informacje zdobyte podczas warsztatów i zebrań konsultacyjnych, pozwoliły na określenie charakteru oraz wstępnej lokalizacji projektów strategicznych na terenie Miasta i Gminy Suchedniów.

Spśród wszystkich projektów strategicznych wyodrębniono działania inwestycyjne, których realizacja może się wiązać z ingerencją w środowisko przyrodnicze, przynosząc pozytywne bądź chwilowe negatywne skutki. Potencjalny wpływ na środowisko inwestycji zaplanowanych do realizacji w ramach projektów strategicznych wynikających z projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* zestawiono w tabeli 5, określono ich zakres i charakter oraz dla poszczególnych zadań podano lokalizację. Na mapach 8 i 9 przedstawiono lokalizację zadań inwestycyjnych w odniesieniu do form ochrony przyrody oraz uwarunkowań wodnych.

W związku z długookresowym charakterem dokumentu Strategii, na chwilę sporządzania dokumentu Prognozy nie jest znana lokalizacja części zadań lub lokalizacja wszystkich obiektów/działań w ramach poszczególnych projektów. Brak powyższych danych uniemożliwia przedstawienie prognozowanych oddziaływań skutków wdrażania zadań w sposób graficzny. Analizę prognozowanego oddziaływania przedstawiono w podrozdziale 5.3 w formie opisowej.

Tabela 5 Wpływ na środowisko inwestycji planowanych w ramach projektów strategicznych zaplanowanych do realizacji w ramach *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030*

Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
1. Wykreowanie funkcjonalnego, estetycznego i klimatycznego Suchedniowa					
Prowadzenie działań marketingowych mających na celu promocję Suchedniowa	Suchedniów	Suchedniowsko- Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Kamiennej	Nie oddziałujące znacząco negatywnie na środowisko – działania organizacyjne, nieinfrastrukturalne. Realizacja projektu przyczyni się do promowania Suchedniowa.	Pozytywny	Nie dotyczy.
Zwiększanie obszarów zielonych na terenie miasta, w tym ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej			Realizacja prac budowlanych spowoduje chwilowe zniszczenie istniejącej powierzchni ziem i naruszenie struktury gleb. Będzie ono występować fragmentarycznie, a po zakończeniu prac powierzchnia ziem zostanie przywrócona do stanu pierwotnego. Dlatego zaleca się przed rozpoczęciem tych prac zebranie warstwy humusowej i wykorzystanie jej przy urządzaniu zieleni towarzyszącej. Oddziaływanie to dotyczyć będzie tylko obszaru objętego przedsięwzięciem, a po zakończeniu prac ustąpi. Tereny zostaną zagospodarowane w sposób umożliwiający atrakcyjny wypoczynek i rekreację. Działanie to wpłynie również korzystnie na krajobraz obszaru zwiększając jego atrakcyjność, estetykę i funkcjonalność. Realizacja zadania spowoduje zwiększenie nagromadzenia ludności na zagospodarowanych terenach, co będzie się wiązało z powstawaniem większej ilości odpadów, głównie opakowaniowych. Zapewnienie właściwej gospodarki odpadami na tych obszarach będzie polegało m.in. na ustawieniu odpowiedniej ilości koszy na śmieci. Na obecnym etapie zakłada się, że wszystkie działania prowadzone będą z zachowaniem najwyższych standardów ochrony środowiska przyrodniczego i nie będą w znaczący sposób oddziaływać na poszczególne elementy środowiska oraz na środowisko jako całość.		Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach. Należy dostosować rozwiązania projektowe do ukształtowania terenu i krajobrazu. Należy zachować dopuszczalne poziomy zanieczyszczenia powietrza i hałasu w czasie realizacji i eksploatacji inwestycji.
Współpraca z gminami sąsiednimi w celu promocji lokalnej twórczości, tworzenia wspólnych produktów sieciowych, takich jak ścieżki rowerowe / pieszo-rowerowe			Nie oddziałujące znacząco negatywnie na środowisko – działania organizacyjne, nieinfrastrukturalne.		Nie dotyczy.
Rewitalizacja Suchedniowa			Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych będzie miała długoterminowy pozytywny wpływ. Niewielki wpływ będzie miała zwiększona emisja spalin i hałasu ze sprzętu budowlanego, która będzie przemijająca. Rozbudowa i modernizacja obiektów mogą wiązać się z użyciem maszyn budowlanych, które stanowiąc będą źródło hałasu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Zasoby naturalne, jakie będą wykorzystywane w ramach prac budowlanych, to przede wszystkim woda, żwir i piasek, używane w trakcie trwania prac budowlanych. Podczas robót budowlanych planuje się oszczędność tych surowców. Wedle powyższego, realizowane przedsięwzięcia nie będą wpływały negatywnie na zasoby naturalne gminy. W trakcie prac budowlanych i remontowo-modernizacyjnych powstawać będą odpady, głównie gruz betonowy, ceglany i ceramiczny. Odpady te po przetworzeniu mogą stanowić cenny surowiec wtórny w postaci pełnowartościowego kruszywa budowlanego, mogącego znaleźć zastosowanie podczas budowy obiektów budowlanych i dróg, zmniejszając tym samym ingerencję człowieka w środowisko naturalne. W związku z powyższym, podczas prac należy zapewnić odpowiednią zbiórkę i selekcję odpadów. Najbardziej korzystne ekonomicznie jest wytwarzanie odpadów w pobliżu budowy, gdyż minimalizuje to koszty transportu. Korzyściami płynącymi z wtórnego wykorzystania surowców jest m.in. minimalizacja powstawania odpadów, powstawanie elementów wysokiej jakości, zmniejszenie hałasu i pylenia. W trakcie prowadzenia robót powstaną również odpady socjalno-bytowe wytwarzane przez pracowników firmy wykonawczej. Zaleca się, aby wykonawca robót budowlanych zapewnił prawidłowy sposób gospodarowania wytworzonymi odpadami na etapie realizacji inwestycji, zgodnie z postanowieniami <i>Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach</i>		Działanie będzie miało charakter inwestycji celu publicznego. Na etapie prac rewitalizacyjnych zaleca się utworzenie stref ekotonowych ograniczających antropopresję w obrębie obszarów, minimalizację oddziaływań na te obszary poprzez organizację zapleczy budowy z dala od tych miejsc, minimalną wycinkę drzew i krzewów, wykonaną poza okresem gniazdowania ptaków, zabezpieczenie drzewostanów w sąsiedztwie inwestycji, wykonanie przejść dla zwierząt, wyposażonych w elementy naprowadzające dla płazów, prowadzenie monitoringu przyrodniczego, nasadzenia drzew i krzewów wyłącznie rodzimych gatunków charakterystycznych dla siedlisk. Aby zminimalizować zagrożenie dla ptaków, proponuje się wszelkie prace

Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
			(Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.). Odpady powinny być segregowane, gromadzone w szczelnych oznakowanych pojemnikach i wywiezione do zakładów utylizacji.		związane z wycinką drzew prowadzić poza okresem lęgowym ptaków, przypadającym w terminie od 1 lutego do końca sierpnia. Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego i ustawy o odpadach.
Opracowanie i wdrożenie planu wymian młodzieży z gminami partnerskimi			Nie oddziałujące znacząco negatywnie na środowisko – działania organizacyjne, nieinfrastrukturalne.		Nie dotyczy.
2. Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika wodnego w Suchedniowie					
Wykonanie ścieżki pieszo-rowerowej łączącej Park Miejski w Suchedniowie z terenami położonymi przy Ośrodku Sportu i Rekreacji w Suchedniowie W ramach zadania wykonane zostanie: oświetlenie, nasadzenia zieleni dekoracyjnej, mała architektura (kosze na odpady, ławki, stojaki na rowery, leżaki), miejsce obsługi rowerzystów. Wyznaczona zostanie strefa wypoczynku – altany piknikowe, miejsca do grillowania, urządzenia wielofunkcyjne do zabaw dla dzieci.	Suchedniów	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych będzie miał pośredni pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców poprzez przygotowanie infrastruktury rekreacyjnej powiązanej z terenami zieleni. Zakłada się, że prace będą prowadzone z uwzględnieniem najwyższych standardów ochrony środowiska przyrodniczego. Projekt zakłada uzupełnienie istniejącego zagospodarowania terenu wokół zbiornika wodnego. Ewentualne prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych będzie miał pośredni pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców poprzez przygotowanie infrastruktury rekreacyjnej powiązanej z terenami zieleni. Zagospodarowanie terenów przy zbiorniku wodnym posłuży dla celów zrównoważonego i przyjaznego środowisku rozwoju turystyki. Zakłada się, że prace będą prowadzone z uwzględnieniem najwyższych standardów ochrony środowiska przyrodniczego. Głównie działania organizacyjno-inwestycyjne (małe przebudowy, zakupy inwestycyjne sprzętu i urządzeń) – nie oddziałujące znacząco negatywnie na środowisko. Prace związane z wykonaniem ścieżki rowerowej wokół zbiornika wodnego w Suchedniowie w czasie prac budowlanych mogą powodować lokalny krótkotrwały negatywny wpływ na stan wód. Może on powstać na skutek awarii maszyn budowlanych i niekontrolowanego wycieku zanieczyszczeń bezpośrednio do ziem i wód. Jednakże są to sytuacje awaryjne, występujące sporadycznie. Po zakończeniu prac budowlanych i uporządkowaniu terenu – powstała infrastruktura nie będzie mieć żadnego wpływu na wody, zarówno powierzchniowe, jak i podziemne. Zaplanowane inwestycje przy zbiorniku pozwolą na ukierunkowanie ruchu turystycznego i rekreacyjnego na tych terenach. W czasie eksploatacji zagospodarowanie nie będzie negatywnie oddziaływać na wody powierzchniowe jak i podziemne. Również nie przyczyni się w żaden sposób do pogorszenia stanu i ilości wód. Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne krótkoterminowe. Mając na uwadze charakter zadania oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji przedsięwzięcia, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym nadmiernej eksploatacji zasobów wodnych. Prace powinny być wykonywane zgodnie ze sztuką budowlaną, przy jak najmniejszym zajęciu terenu – w pasie modernizowanego oraz przebudowywanego wału. Działanie nie będzie powodować zmiany stosunków gruntowo-wodnych, należy uznać, że planowane działania, w trakcie realizacji nie będą wykazywać znaczącego negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi oraz środowisko gruntowo-wodne. Prace realizacyjne oraz transport niezbędnych do wykonania prac elementów, będą wiązały się	Pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach. Należy dostosować rozwiązania projektowe do ukształtowania terenu i krajobrazu. Należy zachować dopuszczalne poziomy zanieczyszczenia powietrza i hałasu w czasie realizacji i eksploatacji inwestycji.

Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
			z krótkotrwałą emisją spalin, pyłu oraz hałasu, jednakże odbędą się w sposób możliwie najmniej negatywny. Ostatecznie o charakterze i skali oddziaływania przesądzą rozwiązania techniczne i organizacyjne wynikające z szczegółowych projektów i koncepcji, które na obecnym etapie nie są znane.		
3. Budowa pomostów na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji					
Wykonanie pomostu pływającego, wykonanego z deski kompozytowej w obrębie kąpieliska OSIR	Suchedniów	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Uporządkowanie terenów przylegających do zbiorników wodnych na pewno nie wpłynie negatywnie na stan ilościowy i jakościowy wód, jednak na etapie projektowania robót należy przeanalizować ich zakres w kontekście konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (np. regulacje wód), a także konieczności uzyskania stosownych pozwoleń wodnoprawnych. Takie działania pozwolą zaplanowanie inwestycji w sposób najmniej uciążliwy dla środowiska wodnego. Miejsce ma służyć rekreacji i wypoczynkowi oraz sprzyjać kontaktom społecznym. Zagospodarowanie powinno być zrealizowane w taki sposób, aby zminimalizować ingerencję w obszary chronione. Roboty budowlane związane z realizacją działania będą wiązały się z tymczasowym negatywnym oddziaływaniem m.in. na powietrze i klimat akustyczny.	Pozytywny	Proces konkretyzowania i planowania poszczególnych projektów należy poprzedzić szczegółową analizą możliwych lokalizacji, zakresu i skali inwestycji, rozwiązań technologicznych, w tym chroniących środowisko, w celu zminimalizowania ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z rozwojem i intensyfikacją infrastruktury rekreacyjnej.
4. Zagospodarowanie części terenu po byłej SSP nr 1 w Suchedniowie na potrzeby Ośrodka Sportu i Rekreacji					
Wykonanie dwóch kortów tenisowych o nawierzchni poliuretanowej wraz z podwyższonym ogrodzeniem i niezbędną infrastrukturą, w tym parkingiem wzdłuż ul. Ogrodowej.	Suchedniów	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Prace dotyczące modernizacji infrastruktury sportowej czy budowy boisk sportowych oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej nie będą oddziaływać znacząco negatywnie na środowisko. Planowane do budowy obiekty sportowe będą zlokalizowane w obszarze zurbanizowanym poza obszarami Natura 2000. Inwestycje wpłyną pozytywnie na środowisko w zakresie krajobrazu i ogólnodostępnych przestrzeni publicznych (poprawa estetyki). Planowane inwestycje nie będą wprowadzać do środowiska substancji lub energii mogących niekorzystnie wpływać na środowisko. Na etapie budowy/remontu pracujące maszyny nie będą powodować znaczącej emisji spalin ani wprowadzać do gleby żadnych szkodliwych substancji. W czasie budowy/remontu mogą występować uciążliwości akustyczne związane z pracą urządzeń. W trakcie prac może występować również emisja zanieczyszczeń do powietrza o charakterze nieorganizowanym, związana z przygotowaniem terenu (roboty ziemne). Emisje będą miały charakter krótkotrwały tzn. ustaną po zaprzestaniu prac. Z uwagi na zakres prac budowlanych związanych z budową/rozbudową infrastruktury sportowej, oddziaływanie inwestycji będzie w niewielkim stopniu wpływać na środowisko naturalne oraz będzie ograniczać się do terenu inwestycji. Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP, jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na obszary Natura 2000.	Pozytywny	Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji należy ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto na wykonawcach poszczególnych inwestycji spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko.
5. Rozbudowa Przedszkola Samorządowego w Suchedniowie o miejsce opieki nad dziećmi do lat trzech					
Przebudowa budynku Przedszkola Samorządowego w Suchedniowie o żłobek tj. miejsce opieki nad dziećmi do lat trzech	Suchedniów	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Na etapie realizacji brak trwałych przekształceń w otaczającym krajobrazie z racji realizacji inwestycji wewnątrz budynku. Na etapie eksploatacji oddziaływanie pozytywne. Realizacja zadania może oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas, zanieczyszczenia powietrza, pylenie). Należy jednak podkreślić, że dotyczy to terenu budynku. Ze względu na lokalizację, na terenie budynku nie dojdzie do	Pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego i ustawy o odpadach. Przed rozpoczęciem prac należy

Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
W ramach zadania wykonane zostaną nowe sale z podziałem na odpowiednie strefy, które pozwolą na kompleksowe zapewnienie opieki nad dziećmi oraz zagospodarowany zostanie teren wokół placów.			przekształcenia warunków siedliskowych, nie powstaną żadne bariery migracyjne. Z tego powodu na etapie eksploatacji inwestycje w ramach zadania nie będą generować żadnych oddziaływań. W przypadku omawianych inwestycji brak jest znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.		przeprowadzić oględziny budynku pod kątem gniazdowania na nim ptaków i nietoperzy. W przypadku stwierdzenia gniazdowania ptaków na budynku – harmonogram prac dostosować do sezonu lęgowego
6. Modernizacja dróg gminnych na terenie Miasta i Gminy Suchedniów – poprawa jakości życia mieszkańców					
Remonty, przebudowy oraz budowy dróg gminnych takich jak: ul. Źródłowa, ul. Topolowa, ul. Józefów, ul. Dawidowicza, ul. Jarzębinowa, Mostki – Rogatka, Mostki – Zalew	Suchedniów	Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu (ul. Źródłowa, Mostki – Rogatka, Mostki – Zalew), Sieradowicki Park Krajobrazowy – otulina (ul. Źródłowa, Mostki – Rogatka, Mostki – Zalew), Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (ul. Józefów, ul. Dawidowicza, ul. Jarzębinowa), Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu, Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy – otulina (ul. Topolowa)	Zadania zaplanowane w ramach projektu stanowią inwestycje celu publicznego. Oddziaływanie pozytywne, gdyż poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się przepustowość dróg, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza przez samochody, które do tej pory dłużej pokonywały te same odcinki dróg, ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, stanowisk przedmiotów ochrony, minimalizować ingerencję w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz konieczną wycinkę drzew. Należy jednak podkreślić, że działanie to dotyczyć będzie istniejących dróg, z tego względu będą to obszary pozbawione miejsc cennych przyrodniczo. Działania będą realizowane w zależności od potrzeb i postępującego stopnia uszkodzenia dróg. Inwestycje takie nie spowodują negatywnego oddziaływania na przyrodężywioną i krajobraz. Podczas etapu realizacji powstałe odpady będą selektywnie gromadzone i odbierane przez uprawnione podmioty. Na placu budowy generowany będzie również hałas i zanieczyszczenia powietrza. Będą one minimalizowane poprzez stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, niepozostawianie maszyn pracujących na biegu jałowym, ograniczanie czasu ich pracy. Inwestycje nie będą powodować zmian w siedliskach przyrodniczych, gdyż dotyczyć będą istniejących dróg. Jednak nie można wykluczyć, że na etapie realizacji zaistnieje konieczność wycinki pojedynczych egzemplarzy drzew zlokalizowanych poza cennymi siedliskami przyrodniczymi. W przypadku ewentualnej konieczności wycinki drzew prowadzona ona będzie w terminie od 15 października do końca lutego. Drzewa nie przeznaczone do wycinki będą odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniem. Teren budowy zostanie wyposażony w materiały sorpcyjne zabezpieczające przed przedostaniem się substancji ropopochodnych do wód i gruntu. Oddziaływania etapu realizacji będą krótkotrwale i ustaną po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji dojdzie do generowania hałasu, jednak drogi są projektowane tak, aby nie doszło do przekroczeń norm emisji hałasu. W przypadku występowania przekroczeń zastosowane zostaną środki minimalizujące oddziaływanie w postaci ekranów akustycznych. Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane powierzchniowo do systemów kanalizacji deszczowej / rowów otwartych / krytych. Realizacja zadań nie będzie powodować zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, nie spowoduje utraty bioróżnorodności ani siedlisk chronionych. Inwestycje nie spowodują utraty walorów krajobrazowych terenów przyległych do obszaru inwestycji.	Pozytywny	Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji należy ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto na wykonawcach poszczególnych inwestycji spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac. Działania będą miały charakter inwestycji celu publicznego, niemniej przed budową ścieżek rowerowych należy szczegółowo rozpoznać teren, przez który drogi rowerowe mają przebiegać. Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego i ustawy o odpadach. Drogi rowerowe często realizowane są w pasach drogowych istniejących lub modernizowanych, przebudowywanych dróg, w graniach których znajdują się drzewa i krzewy będące lokalnymi siedliskami zwierząt, głównie ptaków. W związku z powyższym drogi rowerowe należy projektować w sposób minimalizujący m.in. konieczność wycinki drzew czy krzewów, a jeśli nie będzie to
Likwidacja przejazdu kolejowego w Suchedniowie w ciągu drogi powiatowej – ul. Langiewicza. Zlikwidowany zostanie przejazd kolejowy, a w jego miejscu wybudowany zostanie wiadukt, przejścia podziemne oraz rozbudowane zostaną drogi gminne i powiatowe.		Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza, zmniejszy się obieg zanieczyszczeń w środowisku, przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.		
Rozwój tras rowerowych na terenie Miasta i Gminy Suchedniów poprzez zmianę oznakowania poziomego oraz budowę ścieżek rowerowych przy okazji modernizacji dróg gminnych		Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy – otulina, Obszar	Oddziaływanie pozytywne poprzez budowę ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych, gdyż dojdzie do ograniczenia ruchu samochodowego, a tym samym zmniejszenia oddziaływania w zakresie hałasu i zanieczyszczeń powietrza, także w stosunku do obszarowych form ochrony przyrody. Realizacja zadania spowoduje także znaczne zwiększenie bezpieczeństwa ruchu		

Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
		Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej, Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu	drogowego, przeniesienie ruchu pieszych bezpośrednio z jezdni na chodniki i ciągi pieszo-rowerowe itp. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko wyklucza się całkowicie zajętość cennych i chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych gatunków, stanowisk przedmiotów ochrony oraz zakłada się minimalizację ingerencji w tereny zadrzewione i zakrzewione oraz wycinkę drzew. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac. Należy podkreślić, że inwestycja realizowana będzie przy istniejących drogach. Z tego powodu oddziaływanie na środowisko będzie nieznaczne, gdyż miejsca te nie są miejscami cennymi przyrodniczo. Zadanie zakłada rozwój sieci ścieżek rowerowych w oparciu o istniejącą infrastrukturę drogową. Oznacza to, że pomimo wystąpienia oddziaływań na środowisko, będą one miały charakter tymczasowy. Inwestycje charakteryzować się będą niedużą skalą i nie będą naruszać lokalnego układu środowiskowego i przyrodniczego. W związku z tym należy uznać, iż ich realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Ze względu na skalę zadania oraz przebieg przez zmieniony antropogenicznie teren, nie będzie ono powodowało zakłóceń w przebiegającym korytarzu ekologicznym oraz nie będzie wpływać na trasę migracji zwierząt. W zależności od przebiegu wyznaczonej trasy, mogą wystąpić niewielkie negatywne oddziaływania związane ze wzrostem antropopresji – na różnorodność biologiczną oraz chronione gatunki roślin i zwierząt. Ostatecznie o charakterze i skali oddziaływania przesądzą rozwiązania techniczne i organizacyjne wynikające z szczegółowych projektów i koncepcji, które na obecnym etapie nie są znane. Pewne jest natomiast, że powstanie tras rowerowych wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza. Oddziaływanie to będzie długotrwałe. Ponadto, w odniesieniu do wskazanego na modelu funkcjonalno-przestrzennym, jako elementu lokalnego układu komunikacyjnego – głównych korytarzy i elementów sieci transportowej, planowanego przebiegu trasy rowerowej nr 155, wynikającej z <i>Koncepcji przebiegu tras rowerowych województwa świętokrzyskiego</i> nadmieniam, iż nie jest to zadanie strategiczne zaplanowane do realizacji w ramach przedmiotowej Strategii. Wskazano jedynie ten element w kontekście powiązania projektu Strategii z dokumentami planistycznymi na szczeblu regionalnym. Planowany przebieg trasy rowerowej nr 155, zaprezentowany w <i>Koncepcji przebiegu tras rowerowych województwa świętokrzyskiego</i> stanowi wstępną propozycję lokalizacji trasy rowerowej o charakterze turystyczno-rekreacyjnym. W kontekście ochrony przyrody kluczowe będzie, aby trasa przebiegała przez już istniejące, udostępnione dla ruchu turystycznego szlaki i ścieżki, a także drogi i dukty leśne, co kierunkuje ruch turystyczny redukując negatywny wpływ turystyki na wartości przyrodnicze obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie. Powyższe zapisy są w pełni spójne z zapisami Zarządzenia nr 13/2025 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 12 czerwca 2025 r. w sprawie wyznaczenia szlaków ruchu pieszego, rowerowego i jazdy konnej wierzchem w rezerwacie przyrody „Bliżyńskie Lasy Naturalne”.		możliwe – wycinkę prowadzić poza okresem lęgowym.
7. Budowa boiska sportowego z nawierzchnią z trawy sztucznej oraz bieżni przy SSP nr 3 w Suchedniowie					
Wybudowanie wielofunkcyjnego boiska sportowego o nawierzchni z trawy sztucznej umożliwiające trenowanie dyscyplin takich jak piłka nożna, piłka siatkowa. Przy boisku wybudowane zostaną również tory bieżni to treningu biegowego. Bieżnia wykonana zostanie z poliuretanu.	Suchedniów	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Projekt będzie oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas, zanieczyszczenia powietrza, pylenie). Należy jednak podkreślić, że dotyczy to terenu obiektu sportowego. Ze względu na lokalizację na terenie obiektu, nie dojdzie do przekształcenia warunków siedliskowych, nie powstaną żadne bariery migracyjne. Z tego powodu	Pozytywny	Działanie będzie miało charakter inwestycji celu publicznego. W miarę możliwości, przed przystąpieniem do prac należy

Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
			na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie generować żadnych oddziaływań. W przypadku omawianej inwestycji brak jest znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.		przeprowadzić rozpoznanie gatunków roślin i zwierząt.
8. Budowa wielofunkcyjnego boiska z nawierzchnią poliuretanową przy SSP w Ostojowie					
Wybudowanie wielofunkcyjnego boiska sportowego o nawierzchni poliuretanowej	Ostojów	Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy – otulina, Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu	Projekt będzie oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas, zanieczyszczenia powietrza, pylenie). Należy jednak podkreślić, że dotyczy to terenu obiektu sportowego. Ze względu na lokalizację na terenie obiektu, nie dojdzie do przekształcenia warunków siedliskowych, nie powstaną żadne bariery migracyjne. Z tego powodu na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie generować żadnych oddziaływań. W przypadku omawianej inwestycji brak jest znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.	Pozytywny	Działanie będzie miało charakter inwestycji celu publicznego. W miarę możliwości, przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić rozpoznanie gatunków roślin i zwierząt.
9. Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych					
Wykonanie kompleksowej termomodernizacji remizy OSP Suchedniów	Suchedniów	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Projekt zakłada wszelkie działania zmniejszające zużycie energii/ciepła i służące zachowaniu czystego środowiska, w tym zastosowanie rozwiązań opartych na zastosowaniu odnawialnych źródeł energii, m.in. systemy fotowoltaiczne, kolektory słoneczne, pompy ciepła. W wyniku realizacji przedsięwzięcia nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na obszary chronione. Inwestycje termomodernizacji mogą zostać uzupełnione o wymianę źródeł ciepła na paliwa ekologiczne. Inwestycje termomodernizacji i wymiany źródeł ciepła mogą przynieść dodatni efekt przyrodniczy w postaci: redukcji strat ciepła, ekonomicznego użytkowania energii, zmniejszenia nakładów finansowych ponoszonych na zapewnienie właściwych warunków cieplnych w pomieszczeniach, podwyższenia wartości rynkowej budynku poprzez podwyższenie standardu użytkowego i estetycznego, ograniczenie niskiej emisji, zmniejszenie emisji szkodliwych substancji chemicznych (m.in. CO ₂ , SO ₂) do środowiska. Wpłynie to pozytywnie na jakość powietrza i na zdrowie ludzi. Na tym etapie nie przewiduje się wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań na wody, jednak warto zwrócić uwagę, iż skala i charakter przedsięwzięcia wykluczają ryzyko istotnego oddziaływania na wody. Realizacja zadań przyczyni się do poprawy jakości powietrza. Efektem będzie zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Spadek energochłonności budynków oznacza bezpośrednio spadek zapotrzebowania na zużycie paliw. Z kolei minimalizacja energetycznego wykorzystywania substancji wiąże się z ograniczeniem ingerencji w środowisko naturalne (do której dochodzi podczas ich wydobywania, skutkującej m.in. zaburzeniem równowagi środowiska wodnego czy niszczeniem cennych siedlisk flory oraz fauny). Mniejsze zużycie paliw przekłada się wprost proporcjonalnie na mniejsze ilości spalin generowanych przez poszczególne budynki. Ponadto nowoczesne źródła ogrzewania, spełniające najnowsze restrykcyjne normy, wydzielają spaliny o lepszych parametrach (niższych zawartościach substancji toksycznych czy cieplarnianych). Zatem wymiana i modernizacja źródeł ciepła, czy też zastosowanie paliw wyższej jakości, nie tylko spowoduje ogólne zmniejszenie zużycia paliw kopalnych, ale także zmniejszenie emisji gazów odpowiedzialnych za zmiany klimatu. Jedynym oddziaływaniem na krajobraz, jakie można założyć, to oddziaływanie pozytywne związane z likwidacją/ograniczeniem występowania niskiej emisji, która w sezonie grzewczym na obszarach zurbanizowanych jest nieprzyjemnie wyczuwalna, oraz z ograniczeniem wyżej wspomnianej ingerencji w środowisko naturalne w celu pozyskiwania surowców (np. brak konieczności budowy nowych kopalni). Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji i modernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat	Pozytywny	Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych m.in. poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Podczas wykonywania prac termomodernizacyjnych należy uwzględnić ochronę chronionych gatunków ptaków oraz nietoperzy gniazdujących w ścianach budynków. Przed przystąpieniem do prac termomodernizacyjnych, należy dokonać oględzin budynków w celu stwierdzenia, czy stanowią one siedlisko chronionych gatunków ptaków. Jeśli oględziny potwierdzą, że w budynku znajduje się siedlisko, należy: określić gatunek ptaka
Wykonanie kompleksowej termomodernizacji budynku Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Suchedniowie	Suchedniów	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej			
Wykonanie kompleksowej termomodernizacji budynku Wiejskiego Domu Kultury w Mostkach	Mostki	Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu, Sieradowicki Park Krajobrazowy – otulina			
Wykonanie kompleksowej termomodernizacji remizy OSP w Ostojowie	Ostojów	Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy – otulina, Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu			

Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
			i krajobraz. Budynki po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska. Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko, na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP, jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na obszary Natura 2000. Planowane inwestycje mogą zostać zlokalizowane na terenie form ochrony przyrody tj. np. obszar chronionego krajobrazu, z wyłączeniem obszarów Natura 2000. W związku z powyższym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności na stan siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt, gatunki, dla których ochrony wyznaczono obszar.		i jego liczebność, zlokalizować schronienia, zaplanować metody i harmonogram prowadzenia prac oraz przewidzieć sposoby kompensacji utraconych miejsc lęgowych. Obserwację siedlisk chronionych gatunków ptaków należy rozpocząć w roku poprzedzającym planowaną termomodernizację lub remont budynku i prowadzić ją od marca do listopada. Wynika to z faktu, że poszczególne gatunki zajmują swoje stanowiska lęgowe w różnym okresie. Prace w budynkach należy wykonywać poza okresem lęgowym ptaków, bez naruszania przepisów z zakresu ochrony gatunkowej. W przypadku wystąpienia na budynkach siedlisk i ostoi gatunków chronionych, obowiązuje zakaz ich niszczenia – traktowane są jako podlegające ochronie prawnej. W związku z tym przed przystąpieniem do wykonywania termoizolacji budynków należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie stosownego zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody. Składając wniosek o wydanie zezwolenia na zniszczenie siedlisk i ostoi gatunków podlegających ochronie, wskazane jest zapoznanie się z wytycznymi w tym zakresie, których uwzględnienie umożliwi niekolizyjne przeprowadzenie prac termoizolacyjnych budynków.
10. Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych					
Wybudowanie nowoczesnego Punktu Sелеktywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy Suchedniów W ramach projektu zaplanowano: utwardzenie i ogrodzenie terenu, zamontowanie monitoringu wizyjnego oraz wagi najazdowej i mniejszej oraz wybudowanie budynku administracyjno-sanitarnego do obsługi PSZOK.	Suchedniów	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Planowana budowa PSZOK będzie polegać na zorganizowaniu efektywnego punktu. W czasie realizacji inwestycji przedsięwzięcia wystąpi chwilowe negatywne oddziaływanie na środowisko w zakresie emisji hałasu, związane z wykorzystaniem pojazdów i sprzętów przy pracach budowlanych. Będzie to jednak oddziaływanie krótkotrwałe, odwracalne i ustąpi po zakończeniu robót budowlanych. Na etapie eksploatacji przedsięwzięcia, ze względu na charakter przedsięwzięcia, nie będzie następowała emisja hałasu do środowiska.	Pozytywny	W celu zminimalizowania możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na etapie realizacji inwestycji zostaną zastosowane poniższe rozwiązania: roboty prowadzone będą

Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
			Podczas prac ziemnych wystąpić może zjawisko pylenia, związane z wykonaniem wykopów i magazynowaniem materiałów. Oddziaływanie na powietrze będzie tymczasowe i nie spowoduje trwałych, negatywnych zmian w środowisku, wywołanych zanieczyszczeniem powietrza. Podczas prac ziemnych wytworzone zostaną odpady budowlane oraz odpady komunalne wytworzone przez pracowników budowy. Wszystkie odpady będą selektywnie gromadzone w kontenerach w wydzielonym miejscu, a następnie zutylizowane przez odpowiednie firmy. W trakcie prowadzenia prac budowlanych woda będzie używana do celów sanitarnych przez zatrudnionych pracowników oraz do celów budowlanych. Zapotrzebowanie na wodę zostanie zapewnione z beczkowozów lub sieci wodociągowej zlokalizowanej w pobliżu inwestycji. Ścieki bytowe w fazie realizacji przedsięwzięcia będą gromadzone w przenośnych sanitariatach wyposażonych w bezodpływowe zbiorniki na nieczystości ciekłe, a następnie okresowo wywożone przez wyspecjalizowane jednostki zewnętrzne. Powstające podczas realizacji robót odpady, głównie opakowania po materiałach budowlanych, uszkodzone materiały budowlane, ziemia itp. będą selektywnie zbierane do odpowiednich kontenerów zlokalizowanych na terenie działki. Następnie odpady zostaną przekazane do unieszkodliwienia lub poddane odzyskowi. Realizowana inwestycja z uwagi na fakt, iż prowadzone prace nie będą się wiązać z wprowadzaniem substancji szkodliwych do wody lub gruntu, nie będzie zagrażać nieosiągnięciu celów środowiskowych oraz nie będzie pogarszać stanu wód, ani nie uniemożliwi osiągnięcia dobrych stanów wyznaczonych dla jednolitej części wód, na obszarze których położony będzie PSZOK. Na terenie PSZOK nie będą powstawać żadne ścieki technologiczne oraz odoranty. Odpady mogące spowodować zanieczyszczenie środowiska, w tym: leki przeterminowane, zużyte baterie i akumulatory, chemikalia, gromadzone będą w zamkniętych pojemnikach ustawianych na paletach z sorbentem (wanny wychwytowe), umieszczonych w zamykanym kontenerze magazynowym. W okresie eksploatacji obiekty gospodarowania odpadami podczas swojej pracy będą powodować emisję do powietrza. Emisje będą uzależnione od rodzaju przetwarzanych odpadów, zastosowanej technologii oraz procesów, a także cech lokalizacyjnych danego obiektu. Istotne jest, aby każdorazowo dla planowanej instalacji przeprowadzić analizę i ocenę spodziewanych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Emisje te należy ograniczać i w maksymalnym stopniu doprowadzać do ich minimalizacji, a nawet uniknięcia. Należy także podążać w stronę hermetyzacji procesów, tak by unikać nieorganizowanej emisji do powietrza. Obiekty należy planować w taki sposób, by spełniać wymogi obowiązujących regulacji prawnych i nie powodować znaczących oddziaływań w zakresie jakości powietrza. W przypadku, gdy zostanie stwierdzona taka potrzeba, należy prowadzić ciągły lub okresowy monitoring emisji do powietrza oraz kontrolę jakości i składu kierowanych odpadów. Nie przewiduje się, aby planowane do budowy instalacje zagospodarowania odpadów miały wpływ na klimat. Realizacja zaplanowanych działań w zakresie gospodarki odpadami będzie wpływać na zmniejszenie oddziaływania na środowisko gospodarki odpadami w wyniku: – zwiększenia odzysku i recyklingu odpadów mających wartość materiałową i użytkową oraz produkcji energii – obiekty gospodarowania odpadami będą miały pozytywny wpływ na zachowanie zasobów naturalnych; – zwiększenia intensywności edukacji w tym zakresie, w tym promowanie działań mających na celu minimalizację wytwarzanych odpadów; – minimalizacji emisji zanieczyszczeń do środowiska podczas zagospodarowania odpadów (stosowanie technologii spełniających kryteria BAT);		w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcenie jego powierzchni; • sprzęt realizujący prace będzie w dobrym stanie technicznym, jego stacjonowanie odbywać się będzie poza korytami cieków, na wyznaczonym i właściwie urządzonym zapleczu; • zaplecza budowy, bazy techniczne i materiałowe, place postojowe maszyn budowlanych i środków transportu, miejsca magazynowania odpadów, lokalizowane będą poza dolinami cieków, poza miejscami podmokłymi i miejscami, na których w okresie wiosennym stagnują wody roztopowe. Teren, na którym zlokalizowane będzie zaplecze budowy, miejsca magazynowania odpadów, materiałów budowlanych itp. zostaną uszczelnione tak, aby uniemożliwić przedostanie się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego; • teren budowy zostanie zaopatrzony w sorbenty przeznaczone do zbierania rozlewów w celu neutralizacji możliwych wycieków substancji niebezpiecznych; • drogi dojazdowe oraz place manewrowe będą posiadały utwardzone nawierzchnie; • na placu budowy zostanie wyznaczone miejsce do czasowego magazynowania odpadów, po zakończeniu robót teren zostanie uporządkowany i przywrócony do stanu umożliwiającego jego użytkowanie.

Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
			– minimalizacji emisji do środowiska zanieczyszczeń ze składowisk poprzez ograniczanie ilości składowanych odpadów.		
11. Modernizacja oczyszczalni ścieków w Suchedniowie					
Usprawnienie funkcjonowania technologii oczyszczania ścieków i doprowadzenia do powstania jak najmniej płynnego osadu jako efektu pracy oczyszczalni.	Suchedniów	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Projekt wynika z konieczności spełniania zarówno krajowych wymagań prawnych, jak i wymagań międzynarodowych. Jego realizacja jest niezbędna także z punktu widzenia ochrony środowiska, w szczególności w zakresie ochrony środowiska wodno-gruntowego. Realizacja projektu wpłynie na osiągnięcie efektu o charakterze długofalowym, a także ochronę zdrowia, bezpieczeństwa biologicznego oraz ochronę środowiska. Realizowana inwestycja nie będzie mieć bezpośredniego wpływu na wody powierzchniowe. Należy jednak mieć na uwadze, iż możliwe jest incydentalne wystąpienie przecieków. Z tego względu konieczny jest stały monitoring urządzeń technologicznych oczyszczalni oraz podejmowanie czynności przeciwdziałających. Możliwe negatywne oddziaływanie będzie występować przede wszystkim na etapie rozbudowy istniejących instalacji i będzie miało charakter krótkoterminowy. W związku z faktem, że mowa jest o modernizacji istniejącej już instalacji, nie przewiduje się możliwości wystąpienia oddziaływania znaczącego i negatywnego na wody powierzchniowe i podziemne. W wyniku realizacji zaplanowanych inwestycji nie przewiduje się negatywnego wpływu na jednolite części wód (JCW) podziemnych i powierzchniowych. Na etapie realizacji przedsięwzięcia należy się spodziewać okresowych uciążliwości dla środowiska, związanych z zanieczyszczeniem powietrza i hałasem od maszyn i urządzeń wykorzystywanych do prac budowlanych. Uciążliwości te ustaną wraz z zakończeniem prac. Wszystkie odpady wytworzone na etapie budowy i eksploatacji będą gromadzone w sposób selektywny w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń oraz należy zapewnić ich sprawny odbiór, ponowne wykorzystanie lub unieszkodliwienie zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wody opadowo-roztopowe z istniejących dróg wewnętrznych, dachów, parkingów i placów manewrowych odprowadzane są powierzchniowo na terenie inwestycji. Ścieki bytowe odprowadzane są i będą do szczelnego zbiornika bezodpływowego. Odcieki z planowanych reaktorów będą odprowadzane do planowanego podziemnego, szczelnego zbiornika bezodpływowego i okresowo wywożone do oczyszczalni. Wody odciekowe powstające na terenie oczyszczalni ujmowane są przez system drenażu i odprowadzane do szczelnego bezodpływowego zbiornika, a następnie zawracane są na eksploatowaną kwaterę lub wywożone na oczyszczalnię ścieków. Na terenie planowanego przedsięwzięcia nie stwierdzono występowania chronionych gatunków roślin, grzybów, zwierząt. Inwestycja zostanie zrealizowana na terenie zagospodarowanym i użytkowanym. Planowane przedsięwzięcie nie będzie stanowiło nowego elementu krajobrazu. Biorąc pod uwagę charakter przedsięwzięcia oraz rozwiązania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, nie przewiduje się negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne oraz osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód. Przedmiotowa inwestycja nie wpłynie na pogorszenie stanu środowiska oraz na zdrowie ludzi, nie spowoduje ograniczenia sposobu zagospodarowania działek sąsiednich, przez co nie zostaną naruszone interesy osób trzecich.	Pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach. Należy dostosować rozwiązania projektowe do ukształtowania terenu i krajobrazu. Należy zachować dopuszczalne poziomy zanieczyszczenia powietrza i hałasu w czasie realizacji i eksploatacji inwestycji.
12. Budowa kanalizacji sanitarnej w solectwie Ostojów					
Budowa odcinka kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej długości około 3000 mb oraz towarzyszącej kanalizacji sanitarnej tłocznej wraz z przepompownią ścieków	Ostojów	Suchedniowsko- Oblęgorski Park Krajobrazowy –	Zadanie zakłada rozbudowę sieci kanalizacyjnej o budowę odcinka kanalizacji w Ostojowie. Charakter inwestycji związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej sprawia, że w obrębie robót budowlanych dochodzić będzie do naruszenia pokrywy roślinnej i pogorszenia warunków	Pozytywny	Na wykonawcach poszczególnych inwestycji spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur

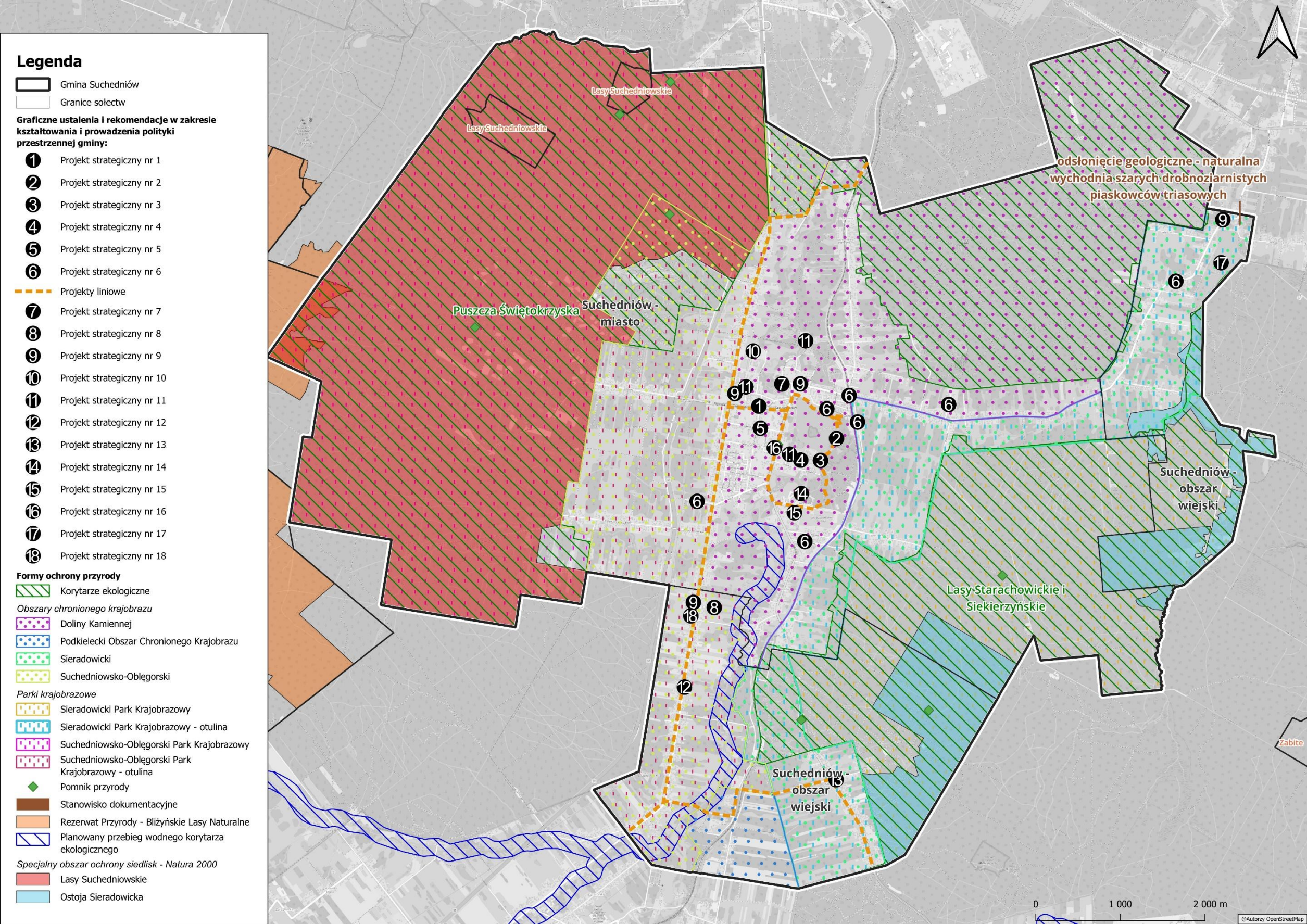
Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
		otulina, Suchedniowsko- Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu	siedliskowych zwierząt. Jednak uciążliwości te będą ograniczały się do czasu wykonywania prac budowlanych. Oddziaływanie to w przypadku flory może polegać na mechanicznym zniszczeniu czy uszkodzeniu szaty roślinnej w wyniku składowania maszyn i materiałów budowlanych. W przypadku fauny, praca maszyn budowlanych i pojazdów, ze względu na hałas, może powodować płoszenie zwierząt. Oddziaływanie to będzie chwilowe, odwracalne, o charakterze lokalnym. Po zakończeniu robót budowlanych ustąpi, a sprawna sieć uzbrojenia przyniesie korzyści w postaci ochrony środowiska gruntowo-wodnego przed niekontrolowanym przedostaniem się ścieków. Niewątpliwym pozytywnym oddziaływaniem na bioróżnorodność, a także siedliska roślin i zwierząt, w perspektywie długoterminowej jest ograniczenie dopływu substancji zanieczyszczających środowisko glebowo-wodne, co wpłynie na poprawę jakości życia w tych siedliskach. Każda inwestycja w zakresie budowy nowych sieci będzie jednak poprzedzona analizą warunków gruntowo wodnych, procedurą uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także w przypadku zmiany kształtowania zasobów wodnych, procedurą uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Ewentualne zakłócenia stosunków wodnych związane z etapem budowy infrastruktury sieciowej będzie jednak krótkotrwałe, chwilowe, nieznaczne i odwracalne. W perspektywie długoterminowej działania te przyniosą pozytywny wpływ na zasoby wodne regionu, w tym jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych. Przyłączenie nowych odbiorców do sieci kanalizacyjnej przyczyni się do ograniczenia zrzutu ścieków bytowych (głównie z gospodarstw domowych) do wód i ziemi, a w rezultacie ograniczy odprowadzanie zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego. Nie przewiduje się oddziaływania inwestycji na GZWP. Potencjalna ocena oddziaływania przedsięwzięcia na poszczególne komponenty środowiska została opisane w rozdziale 5.3.		oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. Działania minimalizujące: • zabezpieczenie drzew i krzewów przed negatywnym skutkiem prac; • wykorzystanie zabezpieczonej w czasie budowy wierzchniej warstwy gleby; • zatrzymywanie robót budowlanych w przypadku pojawienia się zwierząt w strefie inwestycji; • wyznaczenie dróg technologicznych/placu budowy w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcanie jego powierzchni.
13. Budowa boiska do koszykówki przy CKI w Michniowie					
Wybudowanie boiska z nawierzchnią poliuretanową przy Centrum Kształceniowo-Integracyjnym w Michniowie	Michniów	Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu, Sieradowicki Park Krajobrazowy – otulina	Projekt będzie oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas, zanieczyszczenia powietrza, pylenie). Należy jednak podkreślić, że dotyczy to terenu obiektu sportowego. Ze względu na lokalizację na terenie obiektu, nie dojdzie do przekształcenia warunków siedliskowych, nie powstaną żadne bariery migracyjne. Z tego powodu na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie generować żadnych oddziaływań. W przypadku omawianej inwestycji brak jest znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.	Pozytywny	Działanie będzie miało charakter inwestycji celu publicznego. W miarę możliwości, przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić rozpoznanie gatunków roślin i zwierząt.
14. Budowa boiska sportowego z nawierzchnią sztuczną przy hali sportowej w Suchedniowie					

Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
Budowa pełnowymiarowego boiska o nawierzchni sztucznej, budowa oświetlenia boiska oraz zagospodarowanie terenu poprzez budowę dojść do płyty, montaż ogrodzenia i piłkochwyków	Suchedniów	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Projekt będzie oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas, zanieczyszczenia powietrza, pylenie). Należy jednak podkreślić, że dotyczy to terenu obiektu sportowego. Ze względu na lokalizację na terenie obiektu, nie dojdzie do przekształcenia warunków siedliskowych, nie powstaną żadne bariery migracyjne. Z tego powodu na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie generować żadnych oddziaływań. W przypadku omawianej inwestycji brak jest znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.	Pozytywny	Działanie będzie miało charakter inwestycji celu publicznego. W miarę możliwości, przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić rozpoznanie gatunków roślin i zwierząt.
15. Zagospodarowanie boiska sportowego przy Hali Sportowej przy ul. Sportowej 5 w Suchedniowie					
Modernizacja płyty istniejącego boiska, wybudowanie ogrodzenia nowej płyty boiska, rozbudowa płyty boiska o bieżnię z nawierzchni poliuretanowej, wybudowanie nowych, mniejszych trybun, zarówno po północnej, jak i południowej stronie boiska, wybudowanie infrastruktury towarzyszącej, tj. plac zabaw, pumptrack, skatepark oraz wykonanie nowego parkingu na terenie obiektu.	Suchedniów	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Projekt będzie oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas, zanieczyszczenia powietrza, pylenie). Należy jednak podkreślić, że dotyczy to terenu obiektu sportowego. Ze względu na lokalizację na terenie obiektu, nie dojdzie do przekształcenia warunków siedliskowych, nie powstaną żadne bariery migracyjne. Z tego powodu na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie generować żadnych oddziaływań. W przypadku omawianej inwestycji brak jest znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.	Pozytywny	Działanie będzie miało charakter inwestycji celu publicznego. W miarę możliwości, przed przystąpieniem do prac należy przeprowadzić rozpoznanie gatunków roślin i zwierząt.
16. Galeria Sztuki – przestrzeń wystawiennicza dostosowana do prezentacji twórczości artystów z zakresu malarstwa, fotografii, rzeźby i innych form artystycznego wyrazu					
Budowa kameralnej galerii sztuki w sąsiedztwie SOK Kuźnica przy ul. Bodzentyńskiej w miejscu dawnego skateparku	Suchedniów	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Budowa obiektów kultury będzie miała długoterminowy pozytywny wpływ. Realizacja działania będzie miała pośredni pozytywny wpływ na mieszkańców poprzez przygotowanie i udostępnianie nowoczesnych produktów kulturowych. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się również do ogólnej aktywizacji społeczeństwa. Na obecnym etapie planowania zakłada się, że wszystkie działania prowadzone będą z zachowaniem najwyższych standardów ochrony środowiska przyrodniczego i nie będą w znaczący sposób oddziaływać na poszczególne elementy środowiska oraz na środowisko jako całość. Podczas prowadzenia robót wystąpią chwilowe negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót), a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Lokalna skala prac budowlanych, ich krótkotrwały charakter oraz specyfika przedsięwzięcia nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Wszystkie prace będą wykonywane w porze dziennej. Cechować je będzie sprawność i efektywność. Ewentualne niedogodności związane z realizacją zadania będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Projekt nie będzie wpływał negatywnie na ustanowione cele ochrony form ochrony przyrody. Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko, na etapie realizacji oraz eksploatacji nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP. Realizacja prac budowlanych spowoduje chwilowe zniszczenie istniejącej powierzchni ziem i naruszenie struktury gleb. Będzie ono występować fragmentarycznie, a po zakończeniu prac budowlanych powierzchnia ziem przyległa do nowych obiektów zostanie przywrócona do stanu pierwotnego. Dlatego zaleca się przed rozpoczęciem tych prac zebranie warstwy humusowej i wykorzystanie jej przy urządzeniu zieleni towarzyszącej. Oddziaływanie to dotyczyć będzie tylko obszaru objętego przedsięwzięciem, a po zakończeniu prac ustąpi. Realizacja zadania spowoduje zwiększenie nagromadzenia ludności wokół obiektów oraz na zagospodarowanych terenach, co będzie się wiązało z powstawaniem większej ilości odpadów, głównie opakowaniowych. Zapewnienie właściwej gospodarki odpadami na tych obszarach będzie polegało m.in. na ustawieniu odpowiedniej ilości koszy na śmieci.	Pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego i ustawy o odpadach. Tego rodzaju inwestycja wiązać się może z naruszeniem struktury gruntu w trakcie prowadzenia prac budowlanych, ze względu na konieczność odpowiedniego posadowienia budynku oraz emisją hałasu, będącą efektem pracy i emisją dźwięków przez urządzenia i maszyny.

Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
			Na obecnym etapie hipotetycznie zakłada się, że wszystkie działania prowadzone będą z zachowaniem najwyższych standardów ochrony środowiska przyrodniczego i nie będą w znaczący sposób oddziaływać na poszczególne elementy środowiska oraz na środowisko jako całość. Ostatecznie o charakterze i skali oddziaływania przesądzą rozwiązania techniczne i organizacyjne wynikające z szczegółowych projektów i koncepcji, które na obecnym etapie nie są znane.		
17. Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej wokół zalewu w Mostkach					
Wykonanie ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej wokół zalewu w Mostkach poprzez montaż małej architektury, budowę altany oraz placu zabaw	Mostki	Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu, Sieradowicki Park Krajobrazowy – otulina, w pobliżu fragmentu Obszaru Natura 2000 Ostoja Sieradowicka	Przekształcenia środowiska rozpoczynają się w momencie rozpoczęcia prac budowlanych, a skutki odczuwalne mogą być nawet po wielu latach. Ewentualne prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych będzie miał pośredni pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców poprzez przygotowanie infrastruktury rekreacyjnej powiązanej z terenami zieleni. Zakłada się, że prace będą prowadzone z uwzględnieniem najwyższych standardów ochrony środowiska przyrodniczego. Ewentualne prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Realizacja działań z zakresu infrastruktury rekreacyjnej niewątpliwie będzie dotyczyć zbiornika wodnego w Mostkach. Celem projektu jest m.in. podniesienie walorów terenów zlokalizowanych w pobliżu zbiornika wodnego. Uporządkowanie terenów przylegających do zbiorników wodnych na pewno nie wpłynie negatywnie na stan ilościowy i jakościowy wód. Należy zaplanować działania w taki sposób, aby inwestycja oddziaływała w sposób jak najmniej uciążliwy dla środowiska wodnego. Zaplanowane w ramach projektu działania mają charakter głównie organizacyjny, związany z wykonaniem drobnych prac związanych z montażem elementów małej architektury oraz zakupem i montażem wyposażenia placu zabaw. Zaplanowane działania nie będą w żaden sposób wpływać na występujący w sąsiedztwie obszar Natura 2000 Ostoja Sieradowicka.	Pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy Prawo ochrony środowiska.
18. Powstanie bloku komunalnego wielorodzinnego w Ostojowie					
Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego, trzykondygnacyjnego, niepodpiwniczonego, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu wokół budynku.	Ostojów	Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy – otulina, Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu	Realizacja projektu będzie oddziaływać na etapie realizacji, przede wszystkim poprzez uciążliwości związane z placem budowy (hałas, zanieczyszczenia powietrza, pylenie). Należy jednak podkreślić, że dotyczy to terenu wyłącznie w obrębie budowy. Ze względu na lokalizację na terenie już zagospodarowanym, nie dojdzie do przekształcenia warunków siedliskowych, nie powstaną żadne bariery migracyjne. Z tego powodu na etapie eksploatacji inwestycja nie będzie generować żadnych znacząco negatywnych oddziaływań. Należy podkreślić, że wszystkie działania (także te celu publicznego) będą planowane w taki sposób, aby całkowicie wykluczyć możliwość znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko oraz realizowane z jak największą dbałością o stan środowiska.	Pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach. Należy dostosować rozwiązania projektowe do ukształtowania terenu i krajobrazu. Należy zachować dopuszczalne poziomy zanieczyszczenia powietrza i hałasu w czasie realizacji i eksploatacji inwestycji.

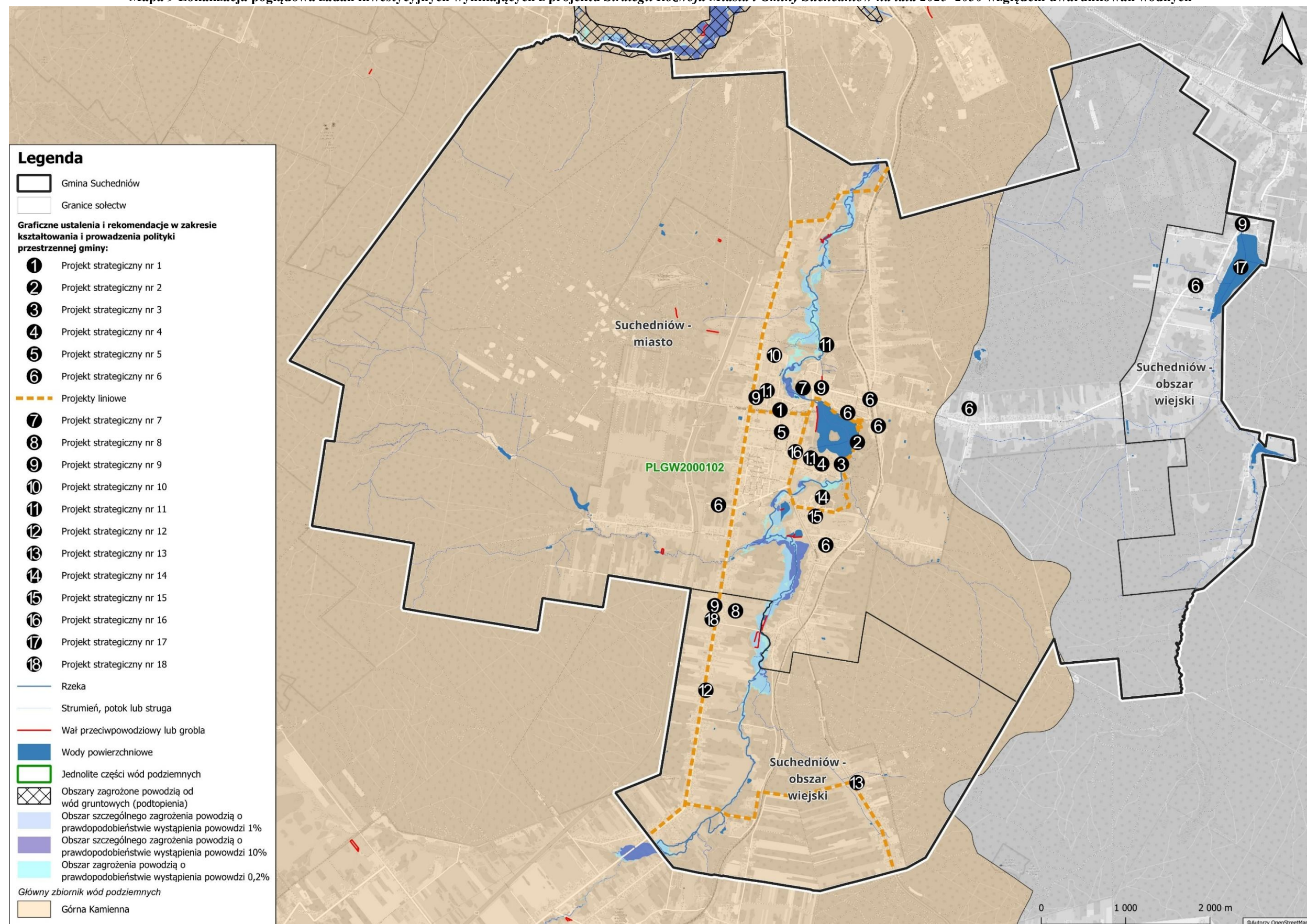
Źródło: Opracowanie własne

Mapa 8 Lokalizacja pogładowa zadań inwestycyjnych wynikających z projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* względem form ochrony przyrody

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na podkładzie openstreetmap.org

Mapa 9 Lokalizacja pogładowa zadań inwestycyjnych wynikających z projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* względem uwarunkowań wodnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Centralnej Bazy Danych Geologicznych, geoportal.pgi.gov.pl i Hydroportalu, isok.gov.pl

5.3 Wpływ realizacji Strategii na poszczególne aspekty środowiska

Przeprowadzając analizę potencjalnego oddziaływania projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* na środowisko, odniesiono się do poszczególnych zadań realizowanych w ramach projektów strategicznych. W stosunku do każdego projektu przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na: wody, powietrze atmosferyczne, klimat, klimat akustyczny, gleby, powierzchnię ziemi, faunę, florę, bioróżnorodność, zasoby naturalne, krajobraz. Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe i dobra materialne.

Realizacja projektu Strategii może spowodować ingerencje w środowisku naturalnym. Negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze inwestycji zaplanowanych w projekcie Strategii będzie ograniczało się w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją), który wiąże się zazwyczaj z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów. Negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o lokalnym charakterze.

Niektóre z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji mogą wymagać przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych. W związku z tym przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

5.3.1 Krajobraz, różnorodność biologiczna, roślinność, zwierzęta

W celu ochrony krajobrazu, planowane działania będą zgodne z dokumentami planistycznymi, takimi jak miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego czy też studia kierunków i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. W planowaniu przestrzennym należy zapewnić właściwą ochronę krajobrazu. Dzięki temu nie dojdzie do powstania obiektów całkowicie niepasujących do okolicznego terenu. Większość inwestycji nie będzie w ogóle widoczna w krajobrazie (sieć kanalizacyjna, gazowa, wodociągowa, wymiana ogrzewania budynków). W przypadku dróg, ścieżek rowerowych czy też chodników, będą one dotyczyć głównie istniejących dróg, dlatego też wpływ na krajobraz będzie znikomy. Dobry stan środowiska naturalnego decyduje w znaczącym stopniu o warunkach życia mieszkańców, zdolności do przyciągania nowych inwestycji, a tym samym – rozwoju infrastruktury i usług publicznych.

Planowane działania inwestycyjne nie będą miały bezpośrednio na celu ochrony bioróżnorodności, jednak ich lokalizacje będą wybierane tak, aby w jak najmniejszy sposób wpływać na bioróżnorodność danego terenu. Inwestycje w miarę możliwości będą realizowane z pominięciem ekosystemów dolin rzecznych, łąkowych, czy też zadrzewień. W ramach niektórych z inwestycji liniowych konieczne może okazać się wycięcie pewnej ilości zadrzewień. Wycinka taka realizowana będzie poza okresem lęgowym ptaków i będzie ona ograniczana do niezbędnego minimum. Wśród zadań zawartych w Strategii można wyróżnić takie, których realizacja będzie związana z oddziaływaniem na różnorodność biologiczną,

rośliny i zwierzęta. Część z tych zadań będzie miała pozytywny wpływ, część z nich będzie ingerować tylko w czasie realizacji zadań. Strategia obejmuje swoim zakresem przestrzennym głównie obszar zamieszkały i przekształcony wskutek działalności człowieka. Szereg zadań planowanych w ramach Strategii dotyczy obszarów zmienionych antropogenicznie i nie spowoduje zabudowy i fragmentacji obszarów cennych przyrodniczo.

Jednym z najważniejszych elementów Strategii są zadania związane z rozwojem infrastruktury publicznej, w tym rekreacyjnej i sportowej. Działania te jednak będą prowadzone na terenach już zurbanizowanych, z zachowaniem zasad ochrony środowiska, przy wykorzystaniu sprzętu spełniającego aktualne normy w zakresie emisji zanieczyszczeń i hałasu. Realizacja niektórych działań może powodować bezpośrednie, krótkotrwałe, chwilowe i o charakterze lokalnym potencjalne negatywne oddziaływanie na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny. Oddziaływanie to związane jest z fazą budowy/ prac modernizacyjnych podczas których możliwa jest emisja hałasu powodująca płoszenie zwierząt. Ponadto, część działań może wiązać się z naruszeniem pokrywy roślinnej i wpłynąć na chwilowe pogorszenie warunków siedliskowych zwierząt. Niemniej możliwe negatywne oddziaływanie będzie nieznaczne i odwracalne.

Strategia zawiera zadania skupione wokół Suchedniowa jako miasteczka estetycznego, funkcjonalnego i klimatycznego. Silne, kompaktowe miasto to podstawa rozwoju całej gminy. Planuje się m.in. zwiększanie obszarów zielonych na terenie miasta, w tym ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej, rewitalizację Suchedniowa, modernizację, rozbudowę oraz budowę infrastruktury sportowej i rekreacyjno-wypoczynkowej m.in. poprzez budowę / rozbudowę / modernizację boisk i obiektów sportowych oraz montaż małej architektury. Zadania te w niewielkim stopniu wpłyną na różnorodność biologiczną oraz florę i faunę Miasta i Gminy Suchedniów w fazie eksploatacji, ponieważ dotyczą terenów przekształconych antropogenicznie. Oddziaływań można się spodziewać jedynie w fazie budowy, będą one krótkotrwałe, związane głównie z powstającym pyłem i hałasem na skutek prac budowlanych, po zakończeniu fazy inwestycji roślinność może zostać odtworzona.

Realizacja działań związanych z modernizacją przestrzeni publicznej, m.in. powstaniem estetycznej, funkcjonalnej i ogólnodostępnej infrastruktury publicznej nie będzie wywierała wpływu na różnorodność biologiczną, ani florę i faunę obszaru gminy. Wynika to z dominowania tu roślinności synantropijnej, czyli roślinności będącej trwałym składnikiem lokalnej flory, a związanej wyłącznie lub prawie wyłącznie ze zbiorowiskami wykształconymi i utrzymującymi się dzięki intensywnej działalności człowieka. W wyniku posadowienia budynków bądź utwardzenia powierzchni dojdzie do utraty części terenów zielonych. Jednakże ze względu na charakter projektów, będą one realizowane na terenach przeznaczonych pod intensywną zabudowę śródmiejską.

Działania zawarte w Strategii obejmują również polepszenie i dostępność infrastruktury komunalnej. Do ww. działań należą m.in. te związane z termomodernizacją budynków i rozwojem OZE. Strategia sama w sobie nie zakłada budowy inwestycji OZE, lecz jedynie wspieranie, promowanie inwestycji opartych na odnawialnych źródłach, co przyczyni się do rozrostu OZE na terenie gminy. Wsparcie w głównej mierze będzie polegało na przedstawieniu możliwości zastosowania odnawialnych źródeł energii oraz możliwości dofinansowania inwestycji. Przewiduje się, że powyższe działania skłonią mieszkańców i inwestorów do realizacji tego typu przedsięwzięć w postaci mikroinstalacji. Wykorzystanie odnawialnych

źródeł energii w sektorze publicznym jak i prywatnym oparte będzie przede wszystkim na panelach fotowoltaicznych montowanych na dachach budynków. Instalacje te nie wpłyną negatywnie na środowisko.

Zadania te w perspektywie długofalowej przyniosą pozytywne skutki m.in. poprzez redukcję niskiej emisji, a tym samym polepszenie jakości powietrza oraz wód na terenie Miasta i Gminy Suchedniów, co przełoży się pośrednio na wzrost różnorodności biologicznej oraz tworzenie nowych siedlisk dla licznych gatunków organizmów. W fazie budowy należy w szczególności uwzględniać ochronę ptaków i nietoperzy gniazdujących w ścianach budynków. Jest to konieczne ze względu na przepisy prawa polskiego i wspólnotowego. Dotyczy to kilku grup przepisów – związanych z zakazem znęcania się nad zwierzętami, z ochroną gatunkową, a także z uregulowaniem odpowiedzialności za szkody powodowane w środowisku. Większość ptaków gniazdujących w budynkach, a także wszystkie nietoperze w Polsce, objęte są ścisłą ochroną gatunkową. Nietoperze są bardziej zagrożone działaniami wynikającymi z planowanych prac budowlanych niż ptaki. Zwierzęta te chowają się głębiej w szczelinach, a na odgłosy z zewnątrz podczas prac remontowych reagują ciszą i oczekiwaniem na odejście intruzów. W efekcie wieczorem, kiedy próbują opuścić schronienie, okazuje się, że są zamurowane. Ważne jest, aby działania rekompensujące straty wykonywać w przypadku wszystkich remontowanych budynków. Strategia uwzględnia działania z zakresu wspierania energii odnawialnej – budowę lub rozbudowę instalacji do produkcji energii elektrycznej z OZE wraz z przyłączami i możliwością budowy magazynów energii działających na potrzeby danego źródła OZE w zakresie wytwarzania energii. Odnawialne Źródła Energii jest pojęciem szerokim i w jego zakres wchodzi wiele przedsięwzięć, których realizacja może wpływać na środowisko. Na terenie Miasta i Gminy Suchedniów planowanymi inwestycjami są te wykorzystujące energię słońca. Na wstępnym etapie zaznacza się, że nieodpowiednio zlokalizowane obiekty inwestycji wykorzystujące odnawialne źródła energii mogą mieć negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. Systemy fotowoltaiczne mają istotny wpływ na wartości wizualne krajobrazu, który wynika głównie z zajmowania przez te instalacje dużych obszarów w przypadku instalacji naziemnych. Wskazane jest zatem lokalizowanie tego typu inwestycji poza obszarami migracji zwierząt. Należy jednak podkreślić, że trudno jednoznacznie określić wpływ inwestycji OZE na rośliny i zwierzęta, nie znając kierunku rozwoju tych inwestycji, a tym samym skali i zasięgu oddziaływania. Jednakże przy wyborze lokalizacji należy oprócz uwarunkowań ekofizjologicznych terenu oraz nasłonecznienia, uwzględnić również występujące na danym obszarze siedliska zwierząt i roślin mogących tworzyć florę i faunę obszarów chronionych. Ponadto duży wpływ na wybór lokalizacji będzie miała również lokalna społeczność.

W planach jest również powstanie infrastruktury drogowej, w tym ścieżek rowerowych, które w fazie eksploatacji przyczynią się do zmniejszenia ruchu samochodowego, a tym samym zniwelują ilość zanieczyszczeń trafiających do powietrza i zapewnią lepsze warunki do życia dla licznych gatunków organizmów należących do królestwa zwierząt, roślin czy grzybów. Głównym negatywnym oddziaływaniem tego typu inwestycji jest znaczna ingerencja w środowisko przyrodnicze, zmiana krajobrazu, przekształcenie obszarów zielonych w powierzchnie twarde, wzrost emisji hałasu i zanieczyszczeń na nowych obszarach, powstawanie barier dla migracji zwierząt i zmniejszenie powierzchni zieleni. Zidentyfikowane konflikty mogą dotyczyć występowania kolizji powstającej infrastruktury z korytarzami

ekologicznymi, korytarzami migracji zwierząt, obszarami stanowiącymi tereny siedlisk przyrodniczych i siedliska gatunków. Najczęściej występującym zjawiskiem, które zostało zidentyfikowane poza fragmentacją siedlisk w przypadku negatywnych oddziaływań na różnorodność biologiczną, będzie wystąpienie tzw. efektu barierowego. Wspomniany efekt jest obserwowany w ekosystemie na skutek powstania całkowitej lub częściowej bariery, która uniemożliwia lub utrudnia przemieszczanie się zwierząt. Bariery mogą być zarówno powierzchniowe lub liniowe, ciągłe lub nieciągłe. W efekcie negatywne oddziaływanie będzie widoczne w następujących skutkach:

- ograniczenie w dostępności do bazy pokarmowej, miejsc rozrodu itd.;
- ograniczenie w wymianie osobników;
- zmniejszenie puli genowej w wyizolowanych populacjach;
- zwiększenie śmiertelności poprzez bezpośrednie kolizje (np. na drogach prowadzących do ww. obiektów infrastruktury).

Nasilenie tego efektu będzie różne ze względu na gatunki zwierząt, ich możliwości przemieszczania się i wymogi związane z rozrodem czy żerowaniem. Ponadto intensywność tego zjawiska będzie determinowana przez rodzaj bariery. Należy nadmienić, że negatywne oddziaływania ustąpią w momencie zakończenia prac budowlanych. Rozwój mechanizmów retencjonowania wody również przyczyni się pozytywnie dla różnorodności biologicznej, flory i fauny poprzez zwiększenie zatrzymywania wody, która jest niezbędna do życia dla wszystkich organizmów.

Strategia zawiera również tzw. działania „miękkie”, których realizacja nie będzie związana z prowadzeniem prac budowlanych i które mają bezpośrednio przyczynić się do wzrostu jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Suchedniów. Działania te nie będą wpływały na różnorodność biologiczną, florę i faunę.

Zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji inwestycji realizowanych na terenie gminy nie będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu czynności zabronionych w odniesieniu do podlegających ochronie zarówno całkowitej jak i częściowej gatunków dziko występujących chronionych roślin, zwierząt i grzybów. Inwestycje nie wpłyną w sposób znaczący na populacje gatunków, zapewnienie im ciągłości istnienia.

Planowane działania nie będą miały negatywnego wpływu na chronione gatunki. Przed realizacją każdego z zadań, konieczne jest uzyskanie stosownych pozwoleń. Podczas tych procedur każdorazowo wykonuje się rozpoznanie terenu inwestycyjnego, w tym pod kątem przyrodniczym. Na etapie realizacji w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko należy wykluczyć całkowicie zajętość stanowisk chronionych gatunków. Na obszarze objętym działaniami nie znajdują się żadne lokalne ostoje przyrody istotne dla zachowania różnorodności biologicznej, chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt. Tak jak już wspomniano, wszystkie obiekty należy lokalizować tak, aby nie dochodziło do kolizji z wyżej wymienionymi gatunkami. W przypadku, gdyby nie było takiej możliwości, należy przed realizacją inwestycji wystąpić do właściwego organu o zgodę na odstępstwo od zakazów w stosunku do gatunków i siedlisk chronionych. Przy zastosowaniu wszystkich wymienionych w niniejszej Prognozie działań minimalizujących, nie dojdzie do znaczącego negatywnego oddziaływania na omawiane elementy przyrody.

W przypadku konieczności ingerencji w środowisko flory i fauny objętej ochroną należy wcześniej uzyskać stosowne pozwolenie w trybie art. 56 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.).

Listę gatunków zwierząt objętych ochroną określa *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380). Rozporządzenie określa gatunki zwierząt, które są:

- objęte ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- objęte ochroną częściową,
- objęte ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane oraz sposoby ich pozyskiwania,
- wymagające ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania.

Listę gatunków roślin objętych ochroną określa *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409). Rozporządzenie to określa:

- gatunki roślin:
 - objęte ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
 - objęte ochroną częściową,
 - objęte ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane oraz sposoby ich pozyskiwania,
 - wymagające ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk;
- właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków roślin zakazy i odstępstwa od zakazów;
- sposoby ochrony gatunków roślin, w tym wielkość stref ochrony.

Listę gatunków grzybów objętych ochroną określa *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408). Rozporządzenie to określa:

- gatunki grzybów:
 - objęte ochroną ścisłą,
 - objęte ochroną częściową,
 - objęte ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane oraz sposoby ich pozyskiwania,
 - wymagające ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk;
- właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków grzybów zakazy i odstępstwa od zakazów;
- sposoby ochrony gatunków grzybów, w tym wielkość stref ochrony.

Realizując zadania zawarte w Strategii należy przestrzegać zasad i zaleceń ww. rozporządzeń, jak również zasad i zakazów określonych w art. 51 i 52 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*, przez co zadania realizowane w ramach projektu nie wpłyną na zaburzenia populacji gatunków chronionych, obejmujących spadek liczebności lub zagęszczenia, zmniejszenie zasięgu występowania gatunku, pogorszenie funkcjonowania populacji i jego jakości, czy zmniejszenie powierzchni siedliska gatunku. Ponadto w opracowaniu przedstawiono propozycje działań minimalizujących negatywny wpływ.

5.3.2 Klimat, powietrze atmosferyczne

Szczególną uwagę należy zwrócić na oddziaływania mogące przyczyniać się do wzrostu emisji zanieczyszczeń, które mają decydujący wpływ na stan jakości powietrza na terenie Miasta i Gminy Suchedniów. Negatywne oddziaływanie na jakość powietrza atmosferycznego związane będzie zarówno z fazą budowy nowych obiektów kubaturowych oraz infrastruktury komunikacyjnej, remontów i modernizacji, jak również z fazą eksploatacyjną. Budowa ścieżek rowerowych będzie powodować oddziaływania bezpośrednie, negatywne (na etapie budowy – emisja pyłu przy pracach ziemnych), pośrednie, długotrwałe (na etapie eksploatacji dróg – emisja spalin z pojazdów mechanicznych). Wpływ na stan zanieczyszczenia powietrza na etapie budowy/przebudowy/remontów będzie związany bezpośrednio z przyjętą technologią robót oraz z fazą inwestycji.

Podczas budowy zagrożenie dla powietrza atmosferycznego będą stanowiły zanieczyszczenia pochodzące z:

- eksploatacji sprzętu wykorzystywanego podczas budowy;
- terenów składowych;
- prowadzenia robót ziemnych.

Większość przedsięwzięć, które mają być zrealizowane w ramach analizowanej Strategii nie będzie wykazywała w fazie eksploatacji oddziaływania na powietrze atmosferyczne. Jednak część przedsięwzięć będzie takie oddziaływanie wykazywała. Przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury komunikacyjnej będą wykazywać pozytywne oddziaływanie na jakość powietrza atmosferycznego. Wiązać się to będzie ze zmniejszeniem udziału samochodów w ruchu drogowym oraz poprawą systemu komunikacji zbiorowej.

Przedsięwzięcia w zakresie zadań związanych z termomodernizacją budynków, a także tych związanych ze zwiększeniem efektywności energetycznej zmniejszą zapotrzebowanie na ciepło, co będzie się wiązać z mniejszym spalaniem paliw energetycznych oraz redukcją emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w tym gazów cieplarnianych. Dodatkowe wsparcie w postaci wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, modernizacji lub wymiany istniejących źródeł ciepła na energooszczędne – pozwoli spotęgować efekt.

Zaniechanie działań zmierzających do ograniczenia emisji gazów i pyłów do atmosfery może prowadzić do stopniowego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego. Brak wdrożenia proekologicznych inwestycji spowoduje pogarszanie się jakości powietrza, na które obecnie główny wpływ ma emisja niska. Utrzymanie przestarzałych technologii niewątpliwie spowoduje wzrost energochłonności oraz wzmożoną emisję zanieczyszczeń. W wyniku zaniechania działań związanych z rozbudową i modernizacją infrastruktury drogowej oraz budową ścieżek rowerowych nastąpi wzrost niekorzystnych oddziaływań na powietrze, takich jak: emisja zanieczyszczeń do powietrza, wynikająca z intensywnego ruchu komunikacyjnego, braku alternatywy dla konieczności wykorzystania pojazdów samochodowych do przemieszczania się. W związku z tym zaniechanie realizacji ustaleń w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego jest działaniem zdecydowanie negatywnym.

Prace remontowo-budowlane związane z rozbudową infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, adaptacją budynków do nowych funkcji, tworzeniem nowych obiektów oraz zagospodarowaniem przestrzeni publicznych mogą powodować negatywne oddziaływanie na powietrze. Prace ziemne, prace budowlane nie pozostają bez wpływu na zapylenie powietrza –

powodują wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza. W szczególności dotyczy to substancji emitowanych z silników spalinowych (w czasie transportu oraz pracy sprzętu i maszyn roboczych), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac malarskich (gazy, głównie lotne związki organiczne) i innych. Tego rodzaju prace nie są obojętne dla ludzi przebywających w pobliżu, szczególnie mieszkańców okolicznych domów – powodują w tym czasie pewną uciążliwość. W związku z tym należy ograniczać emisję poprzez:

- zwilżanie powierzchni terenu oraz sypkiego materiału składowanego na przyzmach (piasek) w porze suchej, bezdeszczowej;
- stosowanie sztucznych barier, jakimi są m.in. parkany okalające plac budowy;
- zastosowanie „myjek” do oczyszczania kół, a przede wszystkim zamiatanie na mokro odcinka ulicy, na który będą wyjeżdżały samochody z budowy, w celu zapobiegnięcia zanieczyszczania powierzchni tych ulic;
- unikanie warunków sprzyjających pyleniu podczas przesypywania sypkiego materiału (np. załadunek i rozładunek ciężarówek);
- szybkie zagospodarowanie powierzchni, która została odsłonięta i przez to narażona na emisję wiatrową (np. obsadzanie trawą itp.).

Rozbudowa układu komunikacyjnego może wpłynąć na zwiększenie natężenia ruchu, a przez to na wzrost emisji spalin. Rozwój sieci drogowej sprzyjać będzie rozrastaniu się terenów zurbanizowanych, a także zwiększonej presji na tereny cenne przyrodniczo w związku z łatwiejszą dostępnością do nich. Uciążliwości pochodzenia komunikacyjnego mogą wpływać na obniżenie jakości warunków zamieszkiwania na terenach mieszkaniowo-usługowych, komfortu wypoczynku na terenach rekreacyjnych (hałas, emisje, rozczłonkowanie terenów zieleni). Realizacja inwestycji z zakresu budowy dróg może wymagać przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Na poziomie szczegółowości Prognozy Strategii, nie jest możliwy do oszacowania w sposób sparametryzowany stopień redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz emisji hałasu, związanych z realizacją założeń dokumentu. Poziom szczegółowości prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego dokumentu.

Pozostałe z zadań realizowanych w ramach Strategii nie wiążą się z dodatkowymi emisjami do atmosfery, mogącymi powodować zmiany lokalnego klimatu. Zadania te nie spowodują pogorszenia jakości powietrza oraz przekroczenia poziomu dopuszczalnych substancji określonych w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu* (Dz. U. z 2021 r. poz. 845).

Przy realizacji zadań zapisanych w Strategii należy stosować się do zasad zawartych w *Programie ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych* przyjętym przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego uchwałą Nr XXII/291/20 z dnia 29 czerwca 2020 r. Program ma służyć polepszeniu jakości powietrza na terenie województwa. Dokument zawiera również działania, jakie należy podjąć w celu ograniczenia emisji w przypadku wystąpienia stężeń alarmowych zanieczyszczeń.

5.3.3 Ludność

Działania zawarte w Strategii w fazie użytkowania będą mieć jedynie pozytywny wpływ na ludność zamieszkującą obszar gminy. Chwilowe niedogodności mogą się wiązać z fazą realizacji niektórych przedsięwzięć.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030 złożona jest z listy projektów strategicznych, powiązanych ze sobą i wspólnie oddziałujących na obszar gminy. Zadania, które będą realizowane w ramach Strategii będą przede wszystkim oddziaływać pozytywnie na ludzi i dobra materialne. Wyznaczone cele są zbieżne z potrzebami mieszkańców. Tym samym przyczyniają się w sposób bezpośredni i pośredni do poprawy jakości życia mieszkańców. Dzięki podjęciu zaplanowanych działań, poprawie ulegnie estetyka obiektów, wizerunek gminy, a także dostępność do świadczonych w nich usług.

Działania związane z realizacją przedsięwzięć infrastrukturalnych w fazie budowy będą wiązały się ze zwiększeniem niedogodności akustycznych, czy emisji pyłów pochodzących z prac budowlanych. Realizacja części planowanych inwestycji spowoduje zwiększenie ruchu turystycznego, a co za tym idzie – zwiększenie ilości miejsc pracy oraz atrakcyjności Miasta i Gminy Suchedniów.

Strategia zawiera również działania wpływające na stworzenie licznych alternatyw spędzania czasu wolnego. Ponadto zadania związane z rozwojem różnych rodzajów sportu będą mieć pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców. Dzięki aktywności fizycznej wzmacniany jest układ krążenia oraz układ ruchu, a także poprawie ulega nastrój. Działania, które będą się wiązały z budową czy modernizacją obiektów, będą wykazywały negatywne oddziaływanie jedynie w fazie budowy poprzez wzmożony hałas czy emisję pyłów do atmosfery, jednak niedogodności te można znacznie ograniczyć poprzez zastosowanie odpowiednich środków w trakcie budowy. Warto podkreślić, że w fazie użytkowania wymienione zadania będą przynosiły jedynie korzyści dla mieszkańców Miasta i Gminy Suchedniów.

W dokumencie znajdują się liczne zadania pozwalające na zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej, czy ułatwienia korzystania z usług publicznych. Są to m.in. działania związane z powstaniem estetycznej, funkcjonalnej i ogólnodostępnej infrastruktury publicznej, zwiększeniem dostępności – zniwelowaniem barier architektonicznych występujących w przestrzeniach i obiektach, cyfryzacja. Zadania te ułatwią i skrócą czas załatwiania wielu spraw, a także będą wpływały na zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców całej gminy. Dodatkowo ich realizacja ułatwi dostęp do wielu usług osobom z niepełnosprawnościami. W fazie budowy zadania nie będą wywierały zauważalnego negatywnego wpływu na mieszkańców gminy.

Zadania dotyczące termomodernizacji oraz OZE spowodują zmniejszenie wydatków na energię, co przełoży się na polepszenie sytuacji finansowej mieszkańców gminy. Ponadto poprawie ulegnie jakość powietrza, która ma olbrzymi wpływ na zdrowie ludności.

Strategia zawiera również liczne działania edukacyjne czy mające na celu zwiększenie jedności w społeczeństwie, które będą przynosić same korzyści mieszkańcom gminy.

Podsumowując – działania zawarte w Strategii będą przynosiły olbrzymie korzyści dla mieszkańców gminy zarówno w strefie gospodarczej, jak i społecznej. Do tego będą przyczyniały się do polepszenia kondycji i zdrowia ludności. Działania negatywne będą głównie krótkotrwałe i miejscowe, związane z etapem realizacji inwestycji, polegającym na

rozbudowie lub budowie nowych obiektów. Dotyczyć będą etapu prowadzenia prac budowlanych lub montażowych, co wiąże się z emisją hałasu, spalin, pylenia z placów budowy oraz wzmożonym ruchem na drogach dojazdowych. Na realizację inwestycji składa się szereg działań, które mogą stanowić krótkotrwałą uciążliwość dla ludzi. W związku z tym konieczne jest zastosowanie działań i środków minimalizujących negatywne oddziaływanie, takich jak:

- odpowiednie prowadzenie prac remontowych i budowlanych;
- lokalizacja inwestycji w bezpiecznej odległości od zabudowań mieszkalnych;
- stosowanie odpowiedniego sprzętu emitującego mniejszy poziom hałasu i spalin.

5.3.4 Powierzchnia ziem, gleby, krajobraz, zasoby naturalne

W ramach realizacji projektów przewidzianych w Strategii można spodziewać się negatywnych oddziaływań na powierzchnię ziemi, jednak będą one odwracalne i chwilowe. Wynika to z charakteru działań zawartych w Strategii, technologii jakie zostaną użyte oraz stosowania działań zapobiegawczych podczas prowadzonych prac tj. m.in. zbieranie warstwy humusowej.

W celu ochrony gleby i rzeźby terenu miejsca realizacji zostały wybrane tak, aby zapewnić ochronę najcenniejszym fragmentom gleb czy też terenom o atrakcyjnej wizualnie i przyrodniczo rzeźbie terenu. Planowane inwestycje liniowe nie spowodują znaczącego wpływu na glebę i rzeźbę terenu. W przypadku realizacji sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej konieczne będzie wykonanie wykopów. Podczas ich prowadzenia wierzchnia warstwa gleby powinna być składowana oddzielnie w pryzmach, tak aby podczas ich zasypywania także została ona ułożona na samym wierzchu. Pozwoli to na zapewnienie odpowiedniej żyzności wierzchniej warstwy gleby i szybki powrót roślinności na ten teren. Wykopy takie będą monitorowane przez pracowników w celu uniknięcia uwięzienia niewielkich zwierząt. W przypadku wystąpienia takich okoliczności, zostaną one ostrożnie uwolnione i przeniesione na pobliskie dogodne dla nich tereny. Inwestycje drogowe w większości dotyczyć będą istniejących dróg. W przypadku realizacji nowych inwestycji drogowych czy też innych obiektów infrastrukturalnych związanych z drogami, wszystkie wykopy i przekształcenia rzeźby terenu zostaną ograniczone do niezbędnego minimum.

Oddziaływania negatywne wystąpią szczególnie na etapie okresu przygotowania do budowy i samej budowy. W trakcie prowadzonych prac budowlanych będzie następowała czasowa zmiana ukształtowania powierzchni terenu. Część zmian przestrzennych zniknie po zakończeniu prac budowlanych, a ukształtowanie terenu zostanie przywrócone do stanu wyjściowego lub zbliżonego do otoczenia. W przypadku krajobrazu, negatywne oddziaływanie będzie dotyczyło powstania nowych obiektów, nie zaś planowanych prac modernizacyjnych i remontowych.

Zmiana w krajobrazie oraz ingerencja w powierzchnię ziemi może nastąpić wskutek działania polegającego na rozbudowie infrastruktury drogowej, w tym ścieżek rowerowych oraz poprzez zagospodarowanie zdegradowanych terenów.

Pośrednie oddziaływanie na krajobraz oraz powierzchnię ziemi nastąpi wskutek wparcia przedsięwzięć ograniczających zużycie energii oraz wykorzystujących odnawialne źródła energii. Działania te spowodują rozwój tego typu inwestycji na obszarze. Skala oddziaływania na środowisko będzie uzależniona od rodzaju i wielkości inwestycji oraz wybranej technologii.

Ponadto wdrażanie założeń Strategii w sposób bezpośredni przyczyni się do poprawy obecnego krajobrazu obszaru objętego niniejszym opracowaniem. Dokument ten zakłada szereg działań mających na celu zmianę zdegradowanych i zniszczonych obiektów i terenów gminy.

Wdrażanie zadań w ramach Strategii będzie się wiązać z racjonalnym gospodarowaniem odpadów. Na etapie projektowania będą podjęte takie działania, które przyczynią się do minimalizacji strumienia odpadów z uwzględnieniem ich odzysku i ponownego użycia.

Pośredni wpływ na ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do gleb (w szczególności związków siarki i azotu) będą miały również wszystkie zadania zmierzające do zmniejszenia niskiej emisji, m.in. tworzenie ścieżek rowerowych czy termomodernizacja budynków. Wpływ wystąpi poprzez poprawę jakości powietrza, która z kolei prowadzi do ograniczenia przedostawania się wraz z opadem mokrym i suchym zanieczyszczeń do gleb. W związku z tym należy założyć, że w perspektywie długoterminowej realizacja celów i kierunków działań w sposób pośredni przyczyni się do nieznacznej poprawy stanu gleb na terenie gminy.

Na polepszenie krajobrazu wpłyną wszelkie prace związane z modernizacją istniejącej infrastruktury. Tworzenie obszarów zieleni urządzonej oraz terenów rekreacyjnych, jak również działania modernizacyjne sprawią, iż zaniedbane obecnie obiekty i tereny będą po przewidzianych zabiegach lepiej komponować się z otaczającym krajobrazem.

Krótkotrwale negatywne oddziaływanie inwestycji na krajobraz będzie występowało na etapie rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej. Będzie ono związane z prowadzonymi pracami budowlanymi. Oddziaływanie to będzie krótkotrwale i nie spowoduje istotnych zmian w krajobrazie, a po zakończeniu robót i uporządkowaniu terenu – zniknie. Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej przyczyni się ponadto do polepszenia jakości środowiska gruntowo-wodnego. Zmiana w krajobrazie oraz ingerencja w powierzchnię ziemi może nastąpić wskutek działania polegającego na zapewnieniu odpowiedniej jakości oraz dostępności infrastruktury drogowej. W ramach planowanych działań niektóre odcinki dróg zostaną poddane modernizacji, w innych przypadkach drogi z nawierzchnią gruntową zostaną pokryte asfaltem. Skala wielkości tych przedsięwzięć jest niewielka i nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Ponadto inwestycje związane z kształtowaniem funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej będą wiązać się z budową małej architektury, w tym z ustawieniem koszy na śmieci. Na etapie funkcjonowania nowych lub zmodernizowanych szlaków oraz obiektów, działanie to przyczyni się w sposób bezpośredni do polepszenia funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy poprzez kontrolowaną zbiórkę i odbiór odpadów oraz ich dalsze przetwarzanie, w celu wtórnego wykorzystania. Powyższe działania wpłyną również korzystnie na krajobraz gminy, ze względu na wzrost jej estetyki i porządku, co uczyni ją bardziej atrakcyjną dla potencjalnych nowych mieszkańców i turystów.

Realizacja zadań Strategii będzie wywierała potencjalny negatywny wpływ na gleby, powierzchnię ziemi oraz zasoby naturalne. Oddziaływania na gleby i powierzchnię ziemi związane będą głównie z zajmowaniem pewnych powierzchni terenu i ingerencją w podłoże podczas prowadzonych robót. Oddziaływanie na zasoby naturalne będzie wiązało się ze zwiększonym zapotrzebowaniem głównie na surowce skalne, a co za tym idzie koniecznością

ich eksploatacji. W Strategii planowane są również działania przyczyniające się do zwiększenia wykorzystania zasobów naturalnych.

Pozytywny wpływ na zasoby wodne gminy będą miały działania służące zmniejszeniu skutków powodzi i suszy oraz rozbudowa sieci wodociągowej. Rozbudowa sieci wodociągowej przyczyni się do powstania zamkniętego i szczelnego systemu, a to z kolei przełoży się na spadek strat na sieci i poboru wody. Pozostałe działania z zakresu Strategii nie będą wpływały na stan zasobów naturalnych, gdyż zasoby naturalne jakie będą wykorzystywane w ramach realizacji zadań to przede wszystkim woda, żwir, piasek i energia, używane w trakcie trwania prac remontowo-budowlanych. Podczas robót budowlanych planuje się oszczędność tych surowców.

W Strategii nie planuje się takich zadań, które wiązałyby się z wytwarzaniem i wprowadzaniem szkodliwych substancji i ścieków do gleby, mogących wpłynąć na jakość gruntu. Jedynie podczas prac budowlanych mogą zdarzyć się niekontrolowane wycieki substancji szkodliwych, w związku z czym – należy zachować szczególne środki ostrożności.

Realizacja zadań inwestycyjnych może się wiązać z powstawaniem odpadów w związku z pracami budowlanymi. Głównym składnikiem odpadów budowlanych jest gruz betonowy, ceglany i ceramiczny. Materiały te po przetworzeniu stanowią cenny surowiec wtórny w postaci pełnowartościowego kruszywa budowlanego mogącego znaleźć zastosowanie również przy produkcji materiałów i elementów budowlanych, podczas budowy obiektów budowlanych i dróg. W związku z powyższym należy podczas prac zapewnić odpowiednią zbiórkę i selekcję odpadów. Materiały budowlane powinny być wyodrębniane i wytwarzane w pobliżu budowy, tak aby zminimalizować zużycie energii potrzebnej do ich transportu. Tam, gdzie to możliwe, elementy budowlane należy wyprodukować poza obrębem budowy, a następnie dostarczyć je w docelowe miejsce, w celu maksymalizacji korzyści płynących z ich pozamiejscowego wytwarzania (m.in. minimalizacja powstawania odpadów, stosowanie recyklingu, powstawanie elementów wysokiej jakości, zmniejszenie hałasu i pylenia).

Realizacja ustaleń Strategii nie będzie skutkować oddziaływaniem na zasoby naturalne. Nie spowoduje eliminacji udokumentowanych zasobów naturalnych dopuszczonych do eksploatacji na zasadach określonych prawem. Dotyczy to także dóbr materialnych.

5.3.5 Warunki wodne

Zgodnie z ustawą OOS negatywny wpływ na możliwość osiągnięcia przez jednolite części wód celu środowiskowego jest przesłanką do odmowy wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a tym samym zgody na realizację przedsięwzięcia. Wydaje się zatem, że prawidłowo przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko skutecznie eliminuje możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań na cele ochrony wód.

Realizacja ustaleń Strategii wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*:

- Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego;
- Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego;
- Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Przedsięwzięcia dotyczące rozbudowy sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej są niezbędne dla sprawnego funkcjonowania gminy z uwzględnieniem aspektów ochrony środowiska. Zorganizowanie gospodarki wodno-ściekowej będzie zapobiegać usuwaniu nieczystości ciekłych w sposób, który prowadzi do zanieczyszczenia gleb i wód, co będzie miało duże znaczenie dla środowiska. Organizacja gospodarki ściekowej wyeliminuje niekontrolowane odprowadzanie ścieków do ziemi i wód, a co za tym idzie – zanieczyszczenia środowiska wodno-glebowego oraz ograniczy spływ zanieczyszczeń do wód z niezorganizowanych punktowych źródeł. Działanie to przyczyni się do poprawy stanu lub utrzymania dobrego stanu wód, co wpłynie pozytywnie na osiągnięcie celów środowiskowych określonych w *Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły*, polegających na spełnieniu wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym. Celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu. Strategia nie zawiera zadań, które przyczynią się do pogorszenia stanu chemicznego i ilościowego omawianych wód. Na etapie eksploatacji omawiane przedsięwzięcia przyniosą długotrwały pozytywny efekt polegający na kontrolowanym i bezpiecznym dla środowiska gospodarowaniu wodą i ściekami oraz poprawią komfort życia mieszkańców.

Przedsięwzięcia w zakresie rozwoju infrastruktury drogowej, w tym ścieżek rowerowych spowodują pewien wzrost – ale nieistotny w skali obszaru i gminy – zarówno ilości ścieków deszczowych, jak i odprowadzanych z nimi ładunków. Ścieki oczyszczone nie stanowią szczególnego zagrożenia dla stanu czystości odbiornika. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależęć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto na wykonawcach poszczególnych inwestycji spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Potencjalne oddziaływania negatywne na jednolitą część wód powierzchniowych na obszarze gminy mogą wystąpić w przypadku realizacji zadań inwestycyjnych związanych m.in. z: budową, rozbudową i modernizacją budynków, zagospodarowaniem przestrzeni w obrębie występujących na terenie gminy zbiorników wodnych, rozbudową i modernizacją infrastruktury drogowej, w tym ścieżek rowerowych, a także zagospodarowaniem przestrzeni publicznych. Oddziaływania te mogą polegać na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnościach związanych z przesączaniem wód opadowych, ze względu na konieczność wykonania nasypów, wykopów i innych zmian rzeźby terenu na potrzeby realizacji konkretnej inwestycji, w tym kształtowanie dna i skarp cieków stosownie do konstrukcji mostów oraz związaną z tym możliwą zmianą lokalnych warunków hydrologicznych. Niepożądane oddziaływania na wody mogą zaistnieć w czasie wykonywania tych projektów. Etap budowy związany jest z odwodnieniem terenu, co może skutkować czasowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych i zmianą stosunków wodnych. Należy podkreślić, że będzie to oddziaływanie chwilowe, które ustanie wraz z zakończeniem prac.

Podczas prowadzenia prac budowlanych przestrzegane będą wszelkie normy oraz środki ostrożności mające na celu zachowanie stanu naturalnego ww. części. Ponadto w fazie użytkowania, nowo powstałe ścieżki rowerowe nie będą generowały żadnych szkód dla ww. jednolitych części wód powierzchniowych. Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na wody poprzez: możliwe zniszczenie siedlisk roślin i zwierząt żyjących w wodach, zmiany stosunków gruntowo-wodnych. Ponadto realizacja zadań dotyczących budowy ścieżek rowerowych w fazie użytkowania doprowadzi do zmniejszenia ruchu samochodowego, a tym samym obniżenia ilości zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery, a następnie do wód, co w konsekwencji spowoduje poprawę ich stanu.

Zadania związane z termomodernizacją budynków wraz z wymianą źródeł ciepła i rozwojem OZE nie będą w trakcie eksploatacji wpływać na wody powierzchniowe i podziemne.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową i modernizacją infrastruktury drogowej, można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto na wykonawcach poszczególnych inwestycji spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Do najważniejszych środków zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania na wody należą:

- ograniczenie intensywności spływu powierzchniowego, m.in. poprzez uwzględnienie w projekcie zieleni przydrożnej;
- odprowadzanie wód opadowych zgodnie z wymogami prawnymi dla danej inwestycji;
- zmniejszenie ilości nielegalnych zrzutów ścieków, a tym samym poprawa jakości wód powierzchniowych, podziemnych i gleb poprzez zrównoważoną gospodarkę ściekową;
- wykonanie rowów odwadniających wraz z urządzeniami oczyszczającymi (separatory, osadniki, zbiorniki retencyjne, studnie chłonne);
- prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód;
- zidentyfikowanie lokalnych ujęć wód położonych w pobliżu realizowanych inwestycji i ustalenie dla nich stref ochronnych (ze szczególnym uwzględnieniem lokalizowania w tych strefach zaplecza budowy czy miejsc obsługi sprzętu budowlanego i pojazdów);
- zabezpieczenie urządzeń, w których użytkowane są niebezpieczne dla środowiska wodnego substancje przed wyciekami;
- wyposażenie zaplecza budowy w system odbioru i odprowadzania ścieków bytowych.

W dokumencie znajdują się również liczne działania, które będą pozytywnie wpływać na stan wód na terenie gminy w fazie użytkowania. Są to m.in. zadania związane z termomodernizacją budynków, rozwojem wykorzystania OZE. Sektor energetyczny powiązany jest ze środowiskiem wodnym, dlatego projekty poprawiające wydajność ciepłą oraz promujące oszczędzanie energii i zwiększenie udziału energii odnawialnej będą pośrednio pozytywnie wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych.

Zadanie związane z rozbudową sieci wodociągowych pociąga za sobą wiele korzyści, m.in. poprawia efektywność wykorzystania zasobów wód ujmowanych na terenie gminy poprzez zmniejszanie strat przy przesyle i poborze wody oraz wpływa na zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń wód.

Planowane do realizacji w ramach Strategii działania będą mieć pozytywny wpływ na Główny Zbiornik Wód Podziemnych występujący na terenie gminy za sprawą działań dążących do stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobiegania ich dalszemu zanieczyszczaniu. Działania, które będą w sposób pośredni bądź bezpośredni przyczyniać się do poprawy stanu jakości wód, to: prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód, zabezpieczenia przed wyciekami urządzeń, w których użytkowane są niebezpieczne dla środowiska wodnego substancje:

- na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodooszczędne;
- ochrona przed zanieczyszczeniami wód powierzchniowych i podziemnych ze źródeł punktowych i obszarowych;
- ograniczenie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodociągowej;
- prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków;
- wzmożenie działań kontrolnych egzekucyjnych w celu eliminacji nielegalnego zrzutu ścieków.

Na poziomie ogólnym bardzo istotną kwestią związaną z ochroną wód jest odpowiednie podejście do realizacji polityki przestrzennej, która powinna uwzględniać potencjał przyrodniczy środowiska oraz ekosystemu przy realizowaniu działań związanych z rozwojem infrastruktury służącej ludziom. Nowe inwestycje powinny być poddane indywidualnej i rzetelnie przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko.

Wymienione w Strategii działania inwestycyjne nie stanowią żadnego z ww. przedsięwzięć, które mogą stanowić zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód na omawianym obszarze.

Realizacja działań wymienionych w projekcie Strategii będzie pozytywnie lub neutralnie oddziaływać na znajdujące się na terenie gminy GZWP. Oddziaływanie pozytywne wiązać się będzie z kierunkiem działań dotyczącym rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Wskutek tego zmniejszy się ilość nielegalnych zrzutów ścieków do gleby i wód, a tam samym dojdzie do zmniejszenia ilości zanieczyszczeń mogących potencjalnie przenikać do wód GZWP. W ramach żadnej z inwestycji nie dojdzie do emisji substancji mogących wpływać na zanieczyszczenie wód GZWP. Podczas etapu realizacji wszystkie place budowy zostaną zabezpieczone w urządzenia i materiały sorpcyjne, chroniące wody i glebę przed przedostaniem się do nich substancji ropopochodnych w przypadku ewentualnego ich wycieku

z maszyn i urządzeń używanych na placach budowy. Dodatkowo każdy sprzęt będzie sprawny technicznie, a jego tankowanie nie będzie odbywać się na terenie placów budowy, lecz na najbliższych stacjach paliw. Nie dojdzie też do ponadnormatywnego poboru wód. Dodatkowo zadania określone w analizowanym dokumencie nie będą realizowane w strefach ochronnych ujęć wód podziemnych. W związku z czym nie są sprzeczne z przepisami dotyczącymi stref ochronnych, ze szczególnym uwzględnieniem nakazów obowiązujących na terenach ochrony bezpośredniej oraz zakazów, ograniczeń i nakazów obowiązujących na terenach ochrony pośredniej.

W przypadku wód pobieranych na cele pitne dla mieszkańców, ujęcia działają na podstawie szeregu pozwoleń, w tym pozwolenia wodnoprawnego, w którym określono dopuszczalny pobór wody. Podsumowując: żadne z działań wymienionych w projekcie Strategii nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na GZWP.

5.3.6 Hałas, wibracje i promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłem pól elektromagnetycznych są głównie obiekty elektroenergetyczne tj. linie wysokiego napięcia, stacje przesyłowo-rozdzielcze, transformatory, czy energetyczna instalacja zasilająca. Wykonanie projektów zakładających modernizację i powstawanie nowej infrastruktury wiąże się z użytkowaniem sprzętu elektrycznego, który musi być zasilany w trakcie prac. W związku z tym realizacja zadań budowlanych i modernizacyjnych zawartych w Strategii oraz rozwój infrastruktury energetycznej może wiązać się z wytwarzaniem pól elektromagnetycznych, ale tylko w trakcie trwania prac. Ważne jest, że promieniowanie wytwarzane podczas trwania prac będzie niemal niezauważalne z uwagi na ich charakter i czas trwania oraz ilość urządzeń elektrycznych potrzebnych do ich realizacji. Emisja pól elektromagnetycznych ustanie po zakończeniu prac i będzie praktycznie niewykrywalna w fazie użytkowania nowych obiektów i elementów infrastruktury. Ponadto w trakcie trwania prac związanych z ww. zadaniami będzie prowadzony monitoring poziomu pól elektromagnetycznych.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku działania wspierającego inwestycje w odnawialne źródła energii. Przebywanie w silnym polu magnetycznym (o częstotliwości ok. 300 MHz) może powodować rozdrażnienie, bóle głowy, wzmożoną pobudliwość, osłabienie, zmiany morfologiczne krwinek, zwiększenie zawartości histaminy we krwi, zaburzenia przemian węglowodanowych i zaburzenia czynności bioelektrycznych mózgu. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń mogą niemal całkowicie wyeliminować narażenie na to promieniowanie. W przypadku dużych inwestycji istotnym elementem jest zachowanie bezpiecznej odległości od zabudowań.

Głównym źródłem hałasu powstającego na obszarze gminy jest ruch drogowy. Hałas drogowy powstaje w wyniku poruszania się pojazdów (odgłosy pracy silnika, układu wydechowego i napędowego), na styku opony z nawierzchnią drogową. Podstawowymi właściwościami nawierzchni, mającymi największy wpływ na zmniejszenie hałasu, są: szorstkość, wielkość ziaren kruszywa i zawartość wolnych przestrzeni. Dzięki remontom nawierzchni dróg poprawie ulegnie płynność ruchu pojazdów, co także zmniejszy emisję zanieczyszczeń. Ponadto w miejscu, gdzie będzie to konieczne, ustawione zostaną ekrany

ochronne oraz posadzone nowe drzewostany, które stanowić będą barierę akustyczną i będą tłumiły uciążliwy hałas komunikacyjny. Niemniej jednak, ze względu na brak projektów, nie jest znana skala, w tym powierzchnia oraz szczegółowy zakres planowanych prac. Nie można zatem określić stopnia oddziaływania tych inwestycji na środowisko. Ponadto ekrany ochronne oraz nowe drzewostany w pobliżu dróg będą stanowiły barierę akustyczną i będą tłumiły uciążliwy hałas komunikacyjny.

Uciążliwości akustyczne wynikające z realizacji działań zawartych w Strategii będą dotyczyły głównie realizacji projektów zakładających budowę czy modernizację m.in. obiektów użyteczności publicznej, remontów dróg czy ścieżek rowerowych, jednak będą one występowały jedynie na etapie budowy i w należyty sposób minimalizowane oraz ustąpią wraz z jej zakończeniem.

Rozbudowa i modernizacja obiektów może wiązać się z użyciem maszyn budowlanych, które stanowić będą źródło hałasu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Aby ograniczyć te uciążliwości, prace z udziałem ciężkiego sprzętu, a także transport niezbędnych materiałów i wyposażenia prowadzony będzie w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu.

Do najważniejszych środków zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania na klimat akustyczny w trakcie budowy należą:

- działania w miejscu generowania hałasu (działania zarządzającego oraz użytkowników);
- związane z pojazdem (konstrukcja pojazdu, stan taboru);
- związane z infrastrukturą (konstrukcja, stan techniczny, rozwiązania sytuacyjne i wysokościowe);
- stosowanie elementów organizacji ruchu ograniczających prędkość i podnoszących płynność ruchu drogowego (sterowanie ruchem, ograniczenie sygnałów dźwiękowych, runda, bramy wjazdowe do terenów zabudowanych, wyspy odginające pasy ruchu, azyle na przejściach dla pieszych);
- stosowanie podkładów pochłaniających i nawierzchni ograniczających hałas oraz drgania zwłaszcza w pobliżu zabudowy mieszkaniowej;
- prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w ciągu dnia.

Podsumowując: uciążliwości akustyczne będą występowały na etapie powstawania inwestycji, jednak przy zastosowaniu odpowiednich środków będą one zminimalizowane i mało dokuczliwe, a wprowadzenie w życie większości zadań zawartych w Strategii przyczyni się do zmniejszenia generowanego hałasu w przyszłości.

5.3.7 Dobra materialne, zabytki

Na terenie gminy występują cenne przyrodniczo i kulturowo obiekty wpisane do rejestru zabytków. Prognozuje się pozytywny długookresowy wpływ realizacji Strategii na dobra materialne i dobra kultury. W wyniku realizacji zaproponowanych działań dotyczących inwestycji drogowych – dojdzie do pośredniego, długoterminowego oddziaływania na

środowisko. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych spowoduje zmniejszenie wpływu na korozję i niszczenie elewacji zabytkowych budynków poprzez obniżenie poziomu drgań i wibracji pochodzących od komunikacji samochodowej, również w sąsiedztwie zabytkowych budynków zlokalizowanych na terenie gminy oraz zabytkowego układu urbanistycznego miejscowości Suchedniów.

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* wpłyną w sposób długoterminowy, pozytywny, pośredni i bezpośredni na dobra materialne. Poniżej przedstawiono przykładowe pozytywne oddziaływania na dobra materialne wskutek realizacji poszczególnych zadań:

- termomodernizacja budynków → wzrost wartości nieruchomości, poprawa stanu technicznego, oszczędności związane z zakupem opału;
- budowa ścieżek rowerowych → pozytywny wpływ na stan techniczny pojazdów;
- rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej → wzrost wartości nieruchomości, niższe opłaty za odprowadzanie ścieków (niż w przypadku opróżniania zbiorników bezodpływowych);
- działania mające na celu adaptację do zmian klimatu, w tym zwiększenie infrastruktury błękitno-zielonej i bioretencji → ochrona dóbr materialnych i majątków mieszkańców obszaru.

W Strategii wskazano na potrzebę zachowania i wykorzystania na cele społeczne i publiczne obiektów zabytkowych świadczących o tożsamości lokalnej poprzez podejmowanie działań mających na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego i przeciwdziałanie degradacji tych obiektów, m.in.: adaptacja obiektów dziedzictwa kulturowego w celu udostępnienia nowoczesnych produktów kulturowych oraz renowacja i konserwacja obiektów zabytkowych.

5.3.8 Obszary chronione, Natura 2000

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody, prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, na terenie gminy znajdują się następujące formy ochrony przyrody: Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy, Sieradowicki Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej, Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu, Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu, Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 Lasy Suchedniowskie, obszar Natura 2000 Ostoja Sieradowicka, rezerwat przyrody Bliżyńskie Lasy Naturalne, 1 stanowisko dokumentacyjne oraz 10 pomników przyrody.

Głównym zagrożeniem dla celów i przedmiotów ochrony obszarów chronionych, w tym sieci Natura 2000, oraz ich integralności są działania prowadzone bezpośrednio na ich terenie. Część inwestycji planowanych w ramach Strategii może być realizowana na terenach chronionych. Przy wykonywaniu tych inwestycji zostaną uwzględnione zakazy wymienione w *Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.):

- dla rezerwatów przyrody – wymienione w art. 15, ust. 1;
- dla obszarów chronionego krajobrazu – wymienione w art. 24, ust. 1;

- dla pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego – wymienione w art. 45, ust. 1;
- w stosunku do stref ochrony – art. 60 ust. 6.

W przypadku budowy nowych dróg może wystąpić negatywne oddziaływanie na świat roślin, zwierząt i grzybów w wyniku emisji spalin i hałasu oraz oddziaływanie związane z potencjalnym skażeniem wód i gleby. Dodatkowo funkcjonowanie dróg potencjalnie może przyczynić się do wzrostu presji urbanizacyjnej oraz nasilenia presji turystycznej na obszary cenne przyrodniczo. Należy mieć na uwadze, że uzupełnienie/rozbudowa sieci dróg gminnych ma na celu umożliwienie sprawnego skomunikowania poszczególnych części miasta. Lokalizacja inwestycji drogowych będzie przebiegać przez tereny miejskie, zagospodarowane i znacząco zmienione przez działalność człowieka. Budowa nowych ścieżek rowerowych nie wiąże się z szeroko zakrojonymi pracami budowlanymi, w związku z czym ewentualny negatywny wpływ na szatę roślinną oraz faunę będzie ograniczony. W większości przypadków ścieżki rowerowe towarzyszą infrastrukturze drogowej i zwykle ograniczone są do istniejących terenów drogowych (do istniejącego pasa drogowego), bez potrzeby zajmowania nowych terenów lub też przejmowanie nowych terenów jest ograniczone do bezpośredniego sąsiedztwa drogi. Ewentualne bezpośrednie oddziaływanie realizacji dróg rowerowych będzie znikome.

Miasto i Gmina Suchedniów pokryta jest przez obszary chronionego krajobrazu. Zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu zgodnie z *Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* nie dotyczą m.in. inwestycji celu publicznego oraz prowadzenia akcji ratowniczej, a także działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym. Inwestycje celu publicznego określa m.in. art. 6 *Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.). Wśród zadań ujętych w Strategii do inwestycji celu publicznego należą zadania realizowane w ramach:

- rozbudowy i modernizacji ogólnodostępnej infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej;
- rozbudowy i modernizacji szkół, przedszkoli i żłobków;
- budowy, modernizacji dróg oraz infrastruktury pieszej i rowerowej;
- rozwoju terenów pod budownictwo jednorodzinne i wielorodzinne;
- modernizacji i rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej,
- modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej;
- ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego.

Zasięg terytorialny większości zadań w ramach Strategii obejmuje tereny przekształcone antropogenicznie, w tym głównie tereny mieszkalnictwa położone w granicach obszaru chronionego krajobrazu oraz parku krajobrazowego. Na terenach OChK inwestycje będą prowadzone w taki sposób, aby nie naruszać zakazów ustanowionych dla tych obszarów i przy realizacji poszczególnych inwestycji będą respektowane zasady ochrony środowiska wynikające z regulacji prawnych dla zminimalizowania ewentualnych oddziaływań na środowisko. Inwestycje mają charakter proekologiczny – nie będą podejmowane żadne konfliktowe inwestycje. Przejściowe oddziaływania mogą dotyczyć głównie fazy

przeprowadzania inwestycji (np. budowy) i zostaną usunięte po jej przeprowadzeniu i uprzątnięciu terenu.

W obrębie OChK zakazy nie dotyczą realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu. Nie przewiduje się, aby realizacja założeń Strategii wskazywała oddziaływania przekraczające dopuszczalne normy w zakresie emisji zanieczyszczeń do środowiska. Przy zapewnieniu odpowiedniej obsługi komunikacyjnej i uzbrojenia w infrastrukturę techniczną projekty planowane na obszarze nie powinny w znaczący sposób pogorszyć stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk zwierząt objętych ochroną prawną. Zakres prowadzenia działań inwestycyjnych będzie uzależniony od tempa i rozmiarów nowych procesów inwestycyjnych oraz środków finansowych dostępnych na ten cel. Ponadto planowane zadania inwestycyjne będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, będą realizowane na obszarach już przekształconych antropogenicznie, na terenach gęsto zaludnionych w centralnych częściach Suchedniowa. Zadania charakteryzuje niewielka skala oddziaływania pośredniego, a ich wpływ będzie mieć charakter lokalny. W związku z powyższym zadania te nie podlegają zakazom obszarów chronionych, więc przykładowo, jeżeli trasa planowanej ścieżki rowerowej miałaby przebiegać przez obszar chronionego krajobrazu, to realizacja takiego zadania jest możliwa i zgodna z prawem.

W przypadku budowy ścieżek rowerowych, w fazie realizacji projektu mogą pojawić się niedogodności związane z wycinką drzew, krzewów czy roślin zielnych występujących na trasie instalacji, natomiast w fazie użytkowania projekt przyniesie korzyści m.in. poprzez zniwelowanie niskiej emisji dzięki zwiększeniu ruchu rowerowego na rzecz samochodowego, a tym samym wzrost różnorodności biologicznej na terenie gminy. Ścieżki rowerowe zostaną zaprojektowane i poprowadzone w taki sposób, aby nie ingerować w siedliska chronione. Na ten moment brak jest konkretnych decyzji i projektów dotyczących inwestycji w tym zakresie. Na etapie konkretyzowania zamierzeń zostaną zaproponowane rozwiązania inwestycyjne, które będą lokalizowane poza siedliskami przyrodniczymi i siedliskami gatunków będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000 oraz zostanie wprowadzona strefa buforowa wynosząca 25 m od siedliska. Ponadto każda zaplanowana inwestycja będzie realizowana zgodnie z obowiązującymi przepisami i będzie zgodna z ustaleniami wynikającymi z obowiązujących aktów prawa miejscowego. W związku z powyższym ocenia się, że ewentualne przemieszczanie się potencjalnych turystów związane z realizacją ścieżek nie wpłynie negatywnie na siedliska przyrodnicze i gatunków, objęte Planami Zadań Ochronnych. Ruch ten będzie kontrolowany i realizowany tylko na wytyczonych do tego trasach.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej obejmuje znaczną część Suchedniowa. Nie można zatem wykluczyć realizacji zadań na terenie tej formy ochrony przyrody. Realizacja tych działań jednak będzie odbywać się na terenie już przekształconym, a zatem nie będzie następowało zajmowanie nowych terenów pod inwestycje, a tym samym nie będzie zachodziło niszczenie siedlisk roślin, zwierząt i grzybów. Nie przewiduje się także niszczenia zadrzewień śródpolnych i przydrożnych. Ze względu na fakt, że część działań określonych w projekcie Strategii może wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji

przedsięwzięć, ich realizacja poprzedzona będzie procedurą oceny oddziaływania inwestycji na środowisko. Procedura ta obejmować będzie także inwentaryzację przyrodniczą, która pozwoli zaprojektować daną inwestycję w taki sposób, aby jej potencjalne oddziaływanie na Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej było znikome.

Strategia nie spowoduje braku realizacji działań w zakresie czynnej ochrony ekosystemów Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Kamiennej, Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Sieradowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Suchedniowsko-Oblęgorskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, ponieważ nie przewiduje się, aby którykolwiek z projektów zawartych w dokumencie miał prowadzić do fragmentacji siedlisk gatunków flory i fauny na terenie ww. obszaru, czy prowadzić do zniszczenia naturalnych fragmentów ekosystemów, albo elementów przyrody nieożywionej.

Każdorazowo podczas planowania inwestycji, należy uwzględniać zapisy ustawy o ochronie przyrody, plany ochrony dla form ochrony przyrody, OChK i pomników przyrody. W ramach żadnego z działań, które mogłyby zostać zrealizowane na terenie obszaru chronionego krajobrazu, nie planuje się wystąpienia czynników łamiących określone zakazy. Ewentualne naruszanie zakazów (przede wszystkim likwidowania zadrzewień) dotyczyć może inwestycji celu publicznego. Jednakże inwestycje celu publicznego zwolnione są z przestrzegania zakazów określonych dla obszaru chronionego krajobrazu. Należy jednak podkreślić, że wszystkie działania, także te celu publicznego, będą prowadzone z jak największą dbałością o stan środowiska. Aby zapobiec negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, miejsca ich realizacji nie będą kolidować z miejscami występowania chronionych gatunków czy też cennych siedlisk przyrodniczych.

Tworzenie obszarów zieleni urządzonej oraz miejsc wypoczynkowych i rekreacyjnych obejmujących teren gminy, będzie miało pozytywny wpływ na obszary chronionego krajobrazu, ze względu na zwiększenie powierzchni terenów zielonych, które przyczynią się do powstania nowych siedlisk zwierząt i roślin – wzrostu bioróżnorodności. Negatywne krótkotrwałe oddziaływanie nastąpi na skutek tworzenia terenów rekreacyjnych, w czasie których zostanie naruszona struktura gruntu. Po zakończeniu prac, obszary objęte inwestycją zostaną uporządkowane i zostanie przywrócony ład przestrzenny.

W przypadku inwestycji nie będących inwestycjami celu publicznego, nie dojdzie do łamania żadnego z zakazów. Inwestycje dotyczące zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, w tym wielorodzinnych oraz przedsiębiorstw w kierunku rozwiązań kompleksowych, a także zmniejszania ubóstwa energetycznego, wymiany źródeł ciepła i poprawy efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, przedsiębiorstwach, rozbudowy istniejących instalacji do produkcji energii z OZE o magazyny energii na potrzeby istniejącego źródła, to działania dotyczące montowania w gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach ekologicznych źródeł ciepła, takich jak np. ogrzewanie gazowe, elektryczne czy też pompy ciepła i panele fotowoltaiczne. Dotyczy to wyłącznie działań w obrębie istniejących budynków, przez co żaden z wyżej wymienionych zakazów nie będzie dotyczył takich inwestycji. W ramach tych inwestycji nie dojdzie do zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu, likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, dokonywania zmian stosunków wodnych, likwidowania zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Wpływ na rezerwat przyrody Bliżyńskie Lasy Naturalne

Celem ochrony w rezerwacie jest odtworzenie w efekcie spontanicznych procesów oraz zachowanie, lasów o cechach naturalnych, głównie dynamicznego kompleksu lasów bukowo-jodłowych oraz innych typów ekosystemów leśnych, z drzewostanami o charakterystycznej dla starych, naturalnych lasów strukturze wiekowej, gatunkowej i przestrzennej, z kształtowaną spontanicznymi procesami naturalną zasobnością w zamierające i martwe drzewa, wraz ze swoistymi dla takich lasów gatunkami roślin, zwierząt i grzybów, w tym rzadkich, chronionych i stanowiących komponenty reliktovej, puszczańskiej biocenozy.

Założenia Strategii nie przewidują lokalizacji żadnych inwestycji na terenie rezerwatu przyrody Bliżyńskie Lasy Naturalne, ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie, co wyklucza ryzyko oddziaływania na jego strukturę i funkcje przyrodnicze. Zaplanowane w Strategii działania skupiają się na obszarach istniejącej zabudowy oraz przestrzeniach przeznaczonych do aktywizacji społeczno-gospodarczej, które nie pokrywają się z granicami rezerwatu. Bliżyńskie Lasy Naturalne to rezerwat chroniący cenne zbiorowiska lasów bukowo-jodłowych oraz innych typów ekosystemów leśnych. Strategia nie zawiera zapisów mogących skutkować presją antropogeniczną na te zasoby – nie przewiduje się zwiększenia penetracji turystycznej, zabudowy ani zmian w strukturze użytkowania terenu w jego otoczeniu.

Wpływ na Suchedniowsko Oblęgorzski Park Krajobrazowy oraz Sieradowicki Park Krajobrazowy

Zgodnie z *Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* zakazy ustanowione i obowiązujące na terenach parków krajobrazowych nie mają zastosowania do realizacji inwestycji celu publicznego. Inwestycje celu publicznego określa m.in. art. 6 *Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.). Oznacza to, że ich realizacja służy interesowi publicznemu. W projekcie Strategii do inwestycji celu publicznego należą działania dotyczące rozbudowy i modernizacji ogólnodostępnej infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, rozbudowy i modernizacji szkół, przedszkoli i żłobków, budowy, modernizacji dróg oraz infrastruktury pieszej i rowerowej, rozwoju terenów pod budownictwo jednorodzinne i wielorodzinne, modernizacji i rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej, modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej, ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego. Wobec powyższego dla tych zadań inwestycyjnych, wymienione powyżej zakazy nie obowiązują. Działania inwestycyjne zaplanowane są na terenach już zainwestowanych, w większości są to zadania w miejscowościach (inwestycje w centrach miejscowości, w konkretnych obiektach) lub inwestycje liniowe (np. drogi, sieci kanalizacyjne). Na terenach parków krajobrazowych inwestycje będą prowadzone w taki sposób, aby nie naruszać zakazów ustanowionych dla tych obszarów i przy realizacji poszczególnych inwestycji będą respektowane zasady ochrony środowiska wynikające z regulacji prawnych dla zminimalizowania ewentualnych oddziaływań na środowisko. Inwestycje mają charakter proekologiczny – nie będą podejmowane żadne konfliktowe inwestycje. Przejściowe oddziaływania mogą dotyczyć głównie fazy przeprowadzania inwestycji (np. budowy) i zostaną usunięte po jej przeprowadzeniu i uprzątnięciu terenu.

Żadne z wskazanych w Strategii działań nie zakłada wycinki drzew na terenie Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego, tym samym nie przewiduje się, aby realizacja założeń Strategii mogła powodować niszczenie siedlisk gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Nie zakłada się niszczenia zadrzewień śródpolnych i przydrożnych w ramach realizacji działań ujętych w projektowanym dokumencie, a tym samym nie zostanie złamany zakaz umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt. Nie nastąpi niszczenie siedlisk, miejsc rozrodu i schronienia zwierząt. Realizacja zapisów dokumentu nie zakłada także zasypywania, likwidowania i przekształcania istniejących zbiorników wodnych. Nie przewiduje się także realizacji działań mających zakłócać stosunki wodne terenów sąsiednich. Ewentualna konieczność odwodnienia gruntów pod daną inwestycję zostanie poprzedzona szczegółowymi badaniami gruntowo-wodnymi, a następnie zostanie wykonana zgodnie z obowiązującymi normami, bez wyrządzania szkód w środowisku. Ponadto, wszelkie roboty w zakresie gospodarki wodnej będą poprzedzone procedurą uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Założenia projektu Strategii nie będą naruszać obowiązujących w obszarze Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego zakazów oraz nie wpłyną negatywnie na ochronę przyrody tego terenu.

Zaproponowana forma złagodzenia zakazów pozwala podmiotom gospodarczym oraz osobom fizycznym na realizację przedsięwzięć, pod warunkiem zapewnienia ochrony wyróżniających się krajobrazów o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych na obszarze parku krajobrazowego. Ponadto złagodzone w ten sposób zakazy pozwalają dostosować ograniczenia do lokalnych potrzeb i uwarunkowań na danym obszarze, co z kolei umożliwia prowadzenie właściwej polityki zrównoważonego rozwoju oraz gospodarczej i społecznej na tym terenie.

Żadne z wskazanych w Strategii działań nie zakłada wycinki drzew na terenie Sieradowickiego Parku Krajobrazowego, tym samym nie przewiduje się, aby realizacja założeń Strategii mogła powodować niszczenie siedlisk gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Nie zakłada się niszczenia zadrzewień śródpolnych i przydrożnych w ramach realizacji działań ujętych w dokumencie, a tym samym nie zostanie złamany zakaz umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt. Nie nastąpi niszczenie siedlisk, miejsc rozrodu i schronienia zwierząt. Realizacja zapisów projektowanego dokumentu nie zakłada także zasypywania, likwidowania i przekształcania istniejących zbiorników wodnych. Nie przewiduje się także realizacji zadań mających zakłócać stosunki wodne terenów sąsiednich. Ewentualna konieczność odwodnienia gruntów pod daną inwestycję zostanie poprzedzona szczegółowymi badaniami gruntowo-wodnymi, a następnie zostanie wykonana zgodnie z obowiązującymi normami, bez wyrządzania szkód w środowisku. Ponadto wszelkie roboty w zakresie gospodarki wodnej będą poprzedzone procedurą uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Podsumowując, ustalenia projektu Strategii nie będą naruszać obowiązujących na obszarze Sieradowickiego Parku Krajobrazowego zakazów oraz nie wpłyną negatywnie na ochronę przyrody tego terenu.

Wpływ na obszar Natura 2000 Lasy Suchedniowskie

W chwili obecnej nie są znane dokładne przebiegi wszystkich inwestycji liniowych, jednak należy podkreślić, że wszystkie obiekty będą zlokalizowane w taki sposób, aby omijać przedmioty ochrony w postaci siedlisk przyrodniczych lub stanowisk gatunków. Negatywne oddziaływania mogą dotyczyć etapu realizacji i będą zbliżone do tych, które występują podczas budowy dróg, jednak ze względu na charakter inwestycji, ich skala będzie odpowiednio mniejsza. Będą to oddziaływania takie jak hałas, pylenie, emisja zanieczyszczeń przez maszyny budowlane. Oddziaływania te będą nieznaczące i ustaną po zakończeniu prac. Należy podkreślić, że inwestycje realizowane będą przy istniejących drogach, dlatego oddziaływanie na środowisko będzie nieznaczne, gdyż nie są to miejsca cenne przyrodniczo. *Modernizacja dróg gminnych na terenie Miasta i Gminy Suchedniów – poprawa jakości życia mieszkańców* – oddziaływanie pozytywne, gdyż poprzez lepszą sieć komunikacyjną zwiększy się jej przepustowość, a tym samym zmniejszy się oddziaływanie akustyczne i emisja zanieczyszczeń powietrza poprzez samochody, które do tej pory dłużej pokonywały te same odcinki dróg, ze względu na zły ich stan. Na etapie realizacji, w celu zapewnienia braku oddziaływania na środowisko, należy wykluczyć całkowicie zajętość siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony. Należy jednak podkreślić, że projekt ten będzie dotyczyć istniejących dróg, z tego względu będą to obszary pozbawione miejsc cennych przyrodniczo. Realizacja założeń Strategii nie będzie negatywnie wpływać na osiągnięcie założonych celów działań ochronnych zawartych w *Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH26001* (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 1458 z późn. zm.). Ponadto zadania mają na celu podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, tworzenia nowych terenów zielonych – miejsc wypoczynku i rekreacji, adaptacji do zmian klimatu, w tym zwiększenia infrastruktury błękitno-zielonej i bioretencji oraz ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza – wpisując się w założone cele ww. zarządzenia.

Zaplanowane do realizacji zadania zlokalizowane są w znacznej odległości od terenów objętych ochroną i nie będą bezpośrednio oddziaływać na środowisko przyrodnicze oraz na gatunki roślin i zwierząt znajdujące się pod ochroną. Obszar Natura 2000 Lasy Suchedniowskie zajmuje fragmenty terenów leśnych, niezainwestowanych, oddalonych od terenów zamieszkałych, gdzie nie będą wykonywane żadne działania inwestycyjne.

Wpływ na obszar Natura 2000 Ostoja Sieradowicka

Obszar Natura 2000 Ostoja Sieradowicka zajmuje niewielką powierzchnię gminy i obejmuje tereny niezagospodarowane w gminie, na których nie przewiduje się lokalizacji inwestycji. W chwili obecnej nie są znane dokładne przebiegi wszystkich inwestycji liniowych, jednak należy podkreślić, że wszystkie obiekty będą zlokalizowane w taki sposób, aby omijać przedmioty ochrony w postaci siedlisk przyrodniczych lub stanowisk gatunków.

Tworzenie obszarów zieleni urządzonej oraz terenów rekreacyjnych obejmujących obszar całej gminy będzie miało pozytywny wpływ na parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu oraz obszary Natura 2000 ze względu na zwiększenie powierzchni terenów zielonych, które przyczynią się do powstania nowych siedlisk zwierząt i roślin –

wzrostu bioróżnorodności. Negatywne krótkotrwałe oddziaływanie nastąpi na skutek tworzenia terenów rekreacyjnych oraz zagospodarowania zdegradowanych terenów, w czasie których zostanie naruszona struktura gruntu. Po zakończeniu prac, obszary objęte inwestycją zostaną uporządkowane i zostanie przywrócony ład przestrzenny. Funkcjonowanie infrastruktury na cele rekreacyjne wiąże się z udostępnianiem mieszkańcom/turystom zasobów lokalnego środowiska, co może wpłynąć na wystąpienie antropopresji. Rozwój infrastruktury na obszarach o wysokich walorach środowiskowych może wiązać się m.in. z niszczeniem siedlisk i gatunków czy płoszeniem zwierząt i ptaków. Zagrożeniem dla roślinności jest na obszarze rekreacyjnym zarówno bezpośrednie użytkowanie terenu przez zwiedzających i wypoczywających ludzi, jak i eksploatacja obiektów i urządzeń rekreacyjnych. Należy tak prowadzić ścieżki, urządzenia rekreacyjne oraz obiekty małej architektury, aby nie przecinały szlaków wędrówek zwierząt oraz nie ograniczały ich przestrzeni życiowej. Wyznaczenie i oznaczenie ścieżek przyczyni się do skupienia ruchu turystycznego w ustalonych miejscach oraz ograniczy w ten sposób niekontrolowaną penetrację obszarów przyrodniczych, nieprzeznaczonych do ruchu turystycznego. Odpowiednie wyznaczenie szlaków nie tylko podnosi atrakcyjność turystyczną obszaru, ale również umożliwi „kanalizowanie” ruchu turystycznego, co prowadzi do ochrony terenów cennych przyrodniczo.

Przeprowadzona w ramach niniejszego dokumentu analiza wykazała, że na terenie opracowania nie wystąpią oddziaływania negatywne w stopniu znaczącym. Ponadto realizacja Strategii nie będzie znacząco oddziaływać na przedmioty ochrony, cele i integralność zarówno występujących w granicach gminy, jak i zlokalizowanych poza granicami obszaru.

Obszar gminy znajduje się w przestrzeni korytarzy ekologicznych. Warunkiem istnienia korytarza ekologicznego jest jego nieprzerwanie trwałą, nieprzekraczalną barierą infrastrukturalną, a do takich należą bariery antropogeniczne. Zatem korytarze ekologiczne są również elementem organizującym przestrzeń życia człowieka. W przypadku projektowania inwestycji w ramach zadań Strategii na przestrzeni kolejnych lat należy odpowiednio dobierać lokalizację, aby nie zakłócić podstawowych funkcji korytarzy ekologicznych. Szczególną uwagę należy zwrócić podczas inwestycji z zakresu OZE.

Przydomowe panele fotowoltaiczne wykazują minimalne oddziaływanie na środowisko, ze względu na ich niewielkie powierzchnie i umiejscowienie głównie na dachach budynków. Duże połacie farmy fotowoltaicznej, ze względu na lokalizację wśród otwartego krajobrazu, mogą negatywnie oddziaływać na zasoby środowiska, w tym na obszary chronione. Panele słoneczne i ich eksploatacja mogą powodować: bezpośrednią utratę siedlisk naturalnych, fragmentację siedlisk lub ich modyfikację ze względu na konieczność ogrodzenia terenu, odstraszenie przebywających tam gatunków zwierząt – głównie poprzez prace przy budowie parku solarnego i utrzymaniu jego późniejszej działalności. W celu minimalizacji oddziaływania inwestycji na siedliska zwierząt i roślin zaleca się unikać lokalizacji na obszarach stanowiących miejsce rozrodu lub bytowania przez gatunki rzadkie i średnio liczne. Zmniejszenie zagrożenia dla zwierząt lądowych i ptactwa nastąpi na skutek umiejscowienia przewodów elektrycznych w ziemi. Etap budowy inwestycji powinien być realizowany poza okresem rozrodu, aby nie odstraszać zwierząt z ich miejsc gniazdowania i żerowania.

Na obecnym etapie opracowywania Strategii nie jest możliwe sprecyzowanie lokalizacji OZE. Możliwości i zasady realizacji zadań pod kątem obszarów chronionych występujących na obszarze zostaną sprecyzowane na etapie opracowywania projektów, w ramach których

zostaną przeprowadzone stosownie do potrzeb – postępowania w sprawie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, zgodnie z *Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Zadaniem, które może również ingerować w prawidłowe funkcjonowanie korytarza ekologicznego jest zapewnienie odpowiedniej jakości oraz dostępności infrastruktury drogowej. Przy wytyczaniu nowych odcinków oraz przebudowie i modernizacji istniejących dróg, należy mieć na uwadze zapewnienie odpowiednich warunków do migracji zwierząt, roślin i grzybów, które pozwolą na wzrost możliwości rekolonizacji i ograniczenie lokalnego wymierania.

Działania polegające na ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do atmosfery wpłyną pozytywnie zarówno na pobliskie tereny, jak i obszary z nimi sąsiadujące, na które składają się również obszary chronione. Należy jednak zachować szczególną ostrożność podczas zadań modernizacyjnych budynków zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie miejsc lęgowych i żerowych zwierząt.

Realizacja zadań Strategii nie będzie wiązała się z naruszeniem ciągłości korytarzy ekologicznych. Planowane w Strategii działania inwestycyjne wiąza się z ingerencją w tereny zamieszkane przez ludność oraz przekształcone antropogenicznie i nie będą powodować zakłóceń w przebiegających korytarzach.

Ponadto przez teren gminy planowany jest przebieg wodnego korytarza ekologicznego. Realizacja założeń Strategii nie przewiduje ingerencji w ciek wodny, obszary podmokłe ani tereny bezpośrednio sąsiadujące z planowanym wodnym korytarzem ekologicznym, co eliminuje ryzyko jego przekształcenia lub zaburzenia ciągłości. W ramach opracowania dokumentu uwzględniono istniejące uwarunkowania środowiskowe, w tym przebieg planowanego wodnego korytarza ekologicznego i wykluczono lokalizację inwestycji mogących zakłócić jego funkcjonowanie. Zaplanowane w projekcie dokumentu działania nie przewidują zmian w użytkowaniu gruntów ani zagospodarowania terenów mających znaczenie dla migracji gatunków wodnych lub utrzymania ciągłości hydrologicznej.

Każdorazowo podczas opracowywania projektów przedsięwzięć wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska pod względem lokalizacji i warunków technicznych. Operacje nie będą lokalizowane na przedmiotach ochrony obszarów Natura 2000, a zadania realizowane w ramach wdrażania Strategii nie będą miały istotnego wpływu na przekroczenie standardów jakości środowiska. Żadne z zadań zaplanowanych do realizacji nie będą lokalizowane na przedmiotach ochrony obszarów Natura 2000 występujących na terenie Miasta i Gminy Suchedniów, tj. Lasy Suchedniowskie oraz Ostoja Sieradowicka.

Zasięg terytorialny większości zadań w ramach Strategii obejmuje tereny przekształcone antropogenicznie, w tym głównie tereny mieszkalne. Należy zwrócić uwagę, iż każda inwestycja będzie wymagała odpowiedniej dokumentacji, a w przypadku stwierdzenia chronionych gatunków – oceny wpływu danej inwestycji na tę formę ochrony przyrody. W przypadku wystąpienia chronionych gatunków w danej lokalizacji i gdy nie będzie możliwe obranie innego wariantu lokalizacyjnego, niezbędne będą do podjęcia działania kompensacyjne (np. odpowiednie zabezpieczenie siedlisk zwierząt, budowa przejść dla zwierząt i płazów w przypadku inwestycji drogowych, a w przypadku gatunków roślin – przenoszenie okazów w inne dogodne miejsce pod nadzorem botanicznym). Istotne w przypadku gatunków zwierząt

będzie również obranie odpowiedniego terminu realizacji inwestycji (np. poza terminami rozrodu, lęgów, tarła lub hibernacji).

W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na terenie gminy, istniejące pomniki przyrody i stanowisko dokumentacyjne nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony, ponieważ prace inwestycyjne prowadzone będą poza obszarem lokalizacji pomników przyrody.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 17 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ilekroć w ustawie jest mowa o znaczącym negatywnym oddziaływaniu na obszar Natura 2000 – rozumie się przez to oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Analizując wszystkie informacje zawarte powyżej – nie stwierdza się oddziaływania zadań zawartych w Strategii na obszary cenne przyrodniczo, w tym przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu, rezerwatu przyrody oraz pomniki przyrody. Nie stwierdzono znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych, negatywnego wpływu na gatunki chronione, czy pogorszenia integralności obszarów Natura 2000.

Zadania inwestycyjne ujęte w Strategii, których lokalizacja jest znana w chwili przygotowania Prognozy, nie wpłyną na zaburzenia populacji gatunków chronionych obejmujących spadek liczebności lub zagęszczenia, zmniejszenie zasięgu występowania gatunku, pogorszenie funkcjonowania populacji i jego jakości czy zmniejszenie powierzchni siedliska gatunku. Realizacja zadań w ramach Strategii nie wpłynie również na pogorszenie się stanu chronionych siedlisk przyrodniczych poprzez fizyczną degradację, zmniejszenie powierzchni czy zmianę cech charakterystycznych siedliska. Realizacja założeń dokumentu nie spowoduje pogorszenia stanu gatunków znajdujących się na tym obszarze, a także pogorszenia szans osiągnięcia oraz przywrócenia właściwego stanu ochrony siedlisk w przyszłości.

Analiza oddziaływań projektów strategicznych nie wykazała bezpośredniego znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (w tym na integralność i spójność sieci Natura 2000). Realizacja założeń projektu dokumentu może wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań, jednak będą one miały przeważnie charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Część z działań może kwalifikować się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dla powyższych inwestycji wymagane będzie zatem przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko. Dla inwestycji, które

będą lokalizowane na obszarach Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie, w ramach oceny oddziaływania powinno zostać przeprowadzone szczegółowe rozpoznanie możliwych oddziaływań na integralność i przedmioty ochrony tych obszarów. Ocena oddziaływania na środowisko inwestycji powinna wykazać oddziaływania i ich siłę, natomiast w przypadku identyfikacji negatywnego oddziaływania – zaproponować warianty alternatywne. Jeżeli warianty alternatywne nie istnieją lub jeśli po ich zastosowaniu będą nadal wykazywane negatywne oddziaływania, ocena powinna zaproponować skuteczne rozwiązania minimalizujące. W tym kontekście istotny jest fakt, iż obowiązujący system prawny nie dopuszcza realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco oddziaływać na środowisko – w tym także na obszary Natura 2000, bez uprzedniego wnikliwego przeanalizowania potencjalnego wpływu.

Na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, inwestor będzie zobowiązany do przedstawienia właściwym organom wariantów alternatywnych, a jeśli nie będą one możliwe do realizacji, będzie można zastosować odstępstwo ustawowe, jeżeli zostanie wykazane, iż stanowi ono inwestycję celu publicznego. Zapisy ustawy o ochronie przyrody wskazują na indywidualne oceny oraz organy, które będą wydawać stosowne zezwolenia i decyzje.

Biorąc pod uwagę cele oraz charakter zidentyfikowanych typów projektów, można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż część z nich będzie spełniać kryteria określone w powyższych zapisach ustawy (m.in. będą kwalifikowane jako inwestycje celu publicznego). W ramach przyszłych ocen oddziaływania na środowisko inwestycji, które będą oddziaływać na obszary Natura 2000, należy wykazać także ich zgodność z planami zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, ustanowionych zarządzeniami RDOŚ.

Ze względu na fakt, iż działania zaplanowane w ramach projektów strategicznych w większości przypadków nie wskazują skali i technologii, w jakich zostaną wykonane, oddziaływania przedstawiono jako potencjalne. Na etapie oceny tak ogólnego dokumentu nie jest możliwe dokonanie oceny poszczególnych elementów zaprojektowanych działań z punktu widzenia wpływu na środowisko, dlatego w Prognozie wskazano jedynie możliwość oddziaływania, które powinno być określone szczegółowo oraz być przedmiotem odpowiednich uzgodnień i decyzji administracyjnych na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji. Wskazane potencjalne negatywne oddziaływanie nie musi wystąpić, jeśli zostaną uwzględnione potrzeby przedmiotów ochrony oraz wdrożone działania minimalizujące.

Bardzo ważnym elementem zapobiegającym ewentualnym negatywnym wpływom na cenne przyrodniczo obszary jest ocena oddziaływania na środowisko. Należy pamiętać, że analiza oddziaływań planowanych działań została wykonana z założeniem, że dla zadań inwestycyjnych planowanych w Strategii będzie zachowane postępowanie w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, a więc dla przedsięwzięć, które tego wymagają, zostanie przeprowadzona procedura oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, która zostanie zakończona decyzją środowiskową.

Prognoza projektu Strategii przedstawia analizę oddziaływania na obszary Natura 2000 działań zaplanowanych w projektowanym dokumencie w oparciu o ograniczenia wskazane w art. 33 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.). W obszarach Natura 2000 nie wprowadza się zakazów za pomocą aktów prawnych jak dla pozostałych obszarowych form ochrony przyrody, a ograniczenia realizacji

pewnych inwestycji wynikają z zagrożeń i presji związanych z poszczególnymi przedmiotami ochrony oraz celów ochrony określonych dla każdego obszaru indywidualnie. Artykuł 33 ww. ustawy wskazuje, iż nie będą możliwe do realizacji przedsięwzięcia na danym obszarze Natura 2000, które mogą pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony których wyznaczono obszar Natura 2000, lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których został wyznaczony obszar Natura 2000 lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Analiza oddziaływań projektów strategicznych nie wykazała bezpośredniego znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (w tym na integralność i spójność sieci Natura 2000). W tej części opracowania dokonano analizy, które spośród grup inwestycji zakwalifikowanych do przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko mogą potencjalnie znajdować się w kolizji z celami ochrony tych obszarów lub sąsiedztwo danej inwestycji może wpływać na dany obszar.

6. Skumulowane i transgraniczne oddziaływanie na środowisko

W Prognozie nie stwierdza się konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ocena ryzyka wystąpienia znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko jest obligatoryjnym elementem analiz przeprowadzanych w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jest to wymóg przewidziany w prawie krajowym, wynikający z przepisów prawa międzynarodowego – Konwencji EKG ONZ o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r., zwanej dalej „Konwencją” oraz Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie ocen wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. UE L 197 z 21.7.2001, str. 30, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157, z późn. zm.) tzw. „dyrektywy SEA”. Z treści art. 2 ust. 3 Konwencji wynika, że procedurze oceny oddziaływań transgranicznych poddaje się przede wszystkim konkretne przedsięwzięcia inwestycyjne, w tym transport. Ponadto Konwencja, a w ślad za nią prawo unijne wymagają, aby procedurze oceny poddawać również projekty planów i programów, których realizacja może wywoływać znaczące skutki środowiskowe na terenie państwa sąsiedniego. W załącznikach I i III do Konwencji podano listę typowych przedsięwzięć wymagających takiej oceny, a także wskazano kryteria kwalifikujące te działania do przeprowadzania oceny, do których w szczególności zalicza się wielkość, lokalizację oraz poziom narażenia.

Ustalenia Strategii obejmują zadania, które realizowane będą na obszarze Miasta i Gminy Suchedniów, a zasięg ich oddziaływania na środowisko będzie miał przede wszystkim charakter miejscowy i lokalny.

Oddziaływania poszczególnych projektów i przedsięwzięć ujętych w *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* będą się nakładały w przypadku ich równoczesnej realizacji. Największe oddziaływanie skumulowane wystąpić może w przypadku działań zmierzających do poprawy układu komunikacyjnego oraz tworzenia nowych obiektów na terenie Miasta i Gminy Suchedniów. Poszczególne zadania inwestycyjne mogą w krótkim czasie oddziaływać na powietrze atmosferyczne i powierzchnię terenu oraz klimat akustyczny. Należy jednak podkreślić, że natężenie i zakres przewidywanych oddziaływań skumulowanych będą niewielkie. Będą to oddziaływania krótkoterminowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych. Harmonogram realizacji zadań zostanie tak skonstruowany, aby z jednej strony uwzględnić technologię robót, z drugiej zaś ograniczyć kumulację uciążliwych oddziaływań. Nie zidentyfikowano oddziaływań skumulowanych, wynikających z realizacji w tym samym czasie innych programów lub planów na terenie Miasta i Gminy Suchedniów.

7. Opis przewidywanych działań mających na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją założeń Strategii

Zgodnie z art. 75 ust. 3 *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac, a w szczególności ochronę gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji. Jeżeli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, należy podejmować działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód, w szczególności przez kompensację przyrodniczą.

Ogólny charakter większości wspieranych projektów strategicznych przedstawionych w projekcie Strategii nie pozwala na jednoznaczną ocenę skutków środowiskowych, a w ślad za tym na sformułowanie propozycji konkretnych rozwiązań łagodzących i ograniczających potencjalne skutki niekorzystne. Przy realizacji Strategii należy stosować wszystkie dostępne technologie, rozwiązania i zalecenia sprzyjające ochronie środowiska. Stosując odpowiednie rozwiązania można w znacznym stopniu zapobiec lub ograniczyć potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w projekcie Strategii powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są obecnie kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla. W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilenie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu Strategii może potencjalnie dojść do oddziaływania na niewielki teren obszaru chronionego, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi

gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody. Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych miasta.

Działania minimalizujące w poniższym zestawieniu przedstawiono w odniesieniu do poszczególnych zadań inwestycyjnych Strategii, które mogą spowodować negatywne oddziaływania. Natomiast w tabeli 6 przedstawiono działania minimalizujące w odniesieniu do danego komponentu środowiska.

Rodzaj przedsięwzięcia inwestycyjnego:

- wykonanie wykopów, budowa przebudowa budynków

Działania minimalizujące:

- a) zabezpieczenie terenu przed ewentualnym skażeniem środowiska w wyniku potencjalnych wycieków z maszyn, sprzętu budowlanego;
- b) dostosowanie terminu prowadzonych prac budowlanych do okresów lęgowych i rozrodczych zwierząt (ptaków, płazów i nietoperzy);
- c) wyznaczenie dróg technologicznych/placu budowy w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcanie jego powierzchni;
- d) ograniczenie do minimum wycinki drzew, przenoszenia roślin w inne miejsca i realizowanie sadzeń zastępczych.

Rodzaj przedsięwzięcia inwestycyjnego:

- budowa ogólnodostępnej infrastruktury publicznej

Działania minimalizujące:

- a) zabezpieczenie drzew i krzewów przed negatywnym skutkiem prac;
- b) wykorzystanie zabezpieczonej w czasie budowy wierzchniej warstwy gleby;
- c) zabezpieczenie terenu przed ewentualnym skażeniem środowiska w wyniku potencjalnych wycieków z maszyn, sprzętu budowlanego;
- d) wyznaczenie na placu budowy miejsca do czasowego gromadzenia wytworzonych odpadów, które będą gromadzone w sposób selektywny w pojemnikach/kontenerach.

Rodzaj przedsięwzięcia inwestycyjnego:

- budowa nowych budynków

Działania minimalizujące:

- a) prowadzenie prac budowlanych w godzinach dziennych, stosowanie sprzętu w dobrym stanie technicznym, eliminowanie bezproduktywnej pracy sprzętu na biegu jałowym;
- b) prowadzenie prac z uwzględnieniem minimalizacji zajęcia terenu;
- c) wykorzystanie zabezpieczonej w czasie budowy wierzchniej warstwy gleby;
- d) odtworzenie ewentualnych strat w roślinności powstałych w trakcie prac budowlano-montażowych.

Rodzaj przedsięwzięcia inwestycyjnego:

- renowacja i konserwacja obiektów zabytkowych

Działania minimalizujące:

- a) prowadzenie prac budowlanych w godzinach dziennych;

- b) dążenie do tego, by wierzchnia warstwa ziemi (humus) wykorzystywana przy pracach wykończeniowych była pochodzenia lokalnego – pozwala to uniknąć wprowadzenia do danej biosfery gatunków inwazyjnych, szkodników czy patogenów;
- c) wyznaczenie dróg technologicznych/placu budowy w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcanie jego powierzchni;
- d) prace powinny być prowadzone pod kontrolą inspektora ds. zabytków.

Rodzaj przedsięwzięcia inwestycyjnego:

- modernizacja i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej

Działania minimalizujące:

- a) zabezpieczenie drzew i krzewów przed negatywnym skutkiem prac;
- b) wykorzystanie zabezpieczonej w czasie budowy wierzchniej warstwy gleby;
- c) zatrzymywanie robót budowlanych w przypadku pojawienia się zwierząt w strefie inwestycji;
- d) wyznaczenie dróg technologicznych/placu budowy w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcanie jego powierzchni.

Rodzaj przedsięwzięcia inwestycyjnego:

- budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury drogowej, w tym ścieżek rowerowych

Działania minimalizujące:

- a) tworzenie specjalnych przejść dla zwierząt w celu zminimalizowania ryzyka kolizji na nowych odcinkach dróg;
- b) tworzenie specjalnych ogrodzeń uniemożliwiających przemieszczanie się zwierząt w przestrzeniach szczególnie niebezpiecznych;
- c) transport materiałów niezbędnych do budowy powinien odbywać się przede wszystkim w obrębie wyznaczonego pasa drogowego/placu budowy;
- d) zatrzymywanie robót budowlanych w przypadku pojawienia się zwierząt w strefie inwestycji.

Rodzaj przedsięwzięcia inwestycyjnego:

- rozbudowa modernizacja obiektów infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej, sportowej i społecznej

Działania minimalizujące:

- a) wyznaczenie na placu budowy miejsca do czasowego gromadzenia wytworzonych odpadów, które będą gromadzone w sposób selektywny w pojemnikach/kontenerach;
- b) roboty budowlane w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem prowadzone powinny być wyłącznie w ciągu dnia;
- c) odtworzenie ewentualnych strat w roślinności powstałych w trakcie prac budowlano-montażowych;
- d) zabezpieczanie przed uszkodzeniem mechanicznym drzew znajdujących się w strefie oddziaływania budowy.

Rodzaj przedsięwzięcia inwestycyjnego:

- termomodernizacja wraz z wymianą źródeł ciepła i instalacją OZE budynków użyteczności publicznej, budynków jednorodzinnych i wielorodzinnych oraz podmiotów gospodarczych

Działania minimalizujące:

- a) wydawanie decyzji administracyjnych zgodnych z zasadami i wymaganiami ochrony środowiska;
- b) sprawne egzekwowanie zapisów określonych w decyzjach administracyjnych i przepisach prawnych;
- c) lokowanie inwestycji poza terenami przyrodniczo cennymi;
- d) miarodajny monitoring ewentualnych zmian stanu środowiska w celu podejmowania ewentualnych działań zapobiegawczych.

Tabela 6 Propozycje działań minimalizujących

Rodzaj komponentu objętego oddziaływaniem	Opis potencjalnego oddziaływania	Propozycja działań minimalizujących
Etap budowy		
Ludzie i ich zdrowie, powietrze	• negatywny wpływ związany z etapem realizacji poszczególnych inwestycji wynikający ze zwiększonej emisji zanieczyszczeń i hałasu; – oddziaływania bezpośrednie, chwilowe, ograniczone do miejsca lokalizacji inwestycji;	• prowadzenie prac budowlanych w godzinach dziennych, stosowanie sprzętu w dobrym stanie technicznym, eliminowanie bezproduktywnej pracy sprzętu na jałowym biegu, oszczędne korzystanie z obszaru pod teren budowy, zwilżanie powierzchni terenu w celu eliminacji pylenia z placu budowy; • zabezpieczenie terenu budowy przed ewentualnym skażeniem środowiska w wyniku potencjalnych wycieków z maszyn i sprzętu budowlanego, mycie kół pojazdów wyjeżdżających z placu budowy; • odtworzenie pierwotnego stanu roślinności na terenach inwestycji poprzez uporządkowanie i nasadzenie nowej roślinności; • stosowanie urządzeń ochrony środowiska m.in. przejścia dla zwierząt, ekrany akustyczne; • podczas realizacji zamierzeń inwestycyjnych stosowanie najlepszych dostępnych technik BAT; • dokładny charakter działań minimalizujących powinien być określany w ramach poszczególnych ocen oddziaływania na środowisko na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach; • odpowiednia lokalizacja i wariantowanie przedsięwzięć; • rozwiązania lokalizacyjne pozwalające na dotrzymanie celów środowiskowych.
Zabytki	• potencjalny negatywny wpływ na elewacje i powierzchnie budynków wynikający z prowadzenia prac budowlanych (wibracje, emisja zanieczyszczeń) poszczególnych inwestycji w zasięgu oddziaływania na obiekty zabytkowe; – oddziaływania bezpośrednie, chwilowe, ograniczone do miejsca lokalizacji inwestycji; – oddziaływanie stałe;	• prowadzenie prac budowlanych z dbałością o wartości zabytkowe obiektów w konsultacji z konserwatorem zabytków; • w przypadku natrafienia w trakcie prowadzenia prac ziemnych na obiekt mogący mieć wartość zabytkową – wstrzymanie prac i zabezpieczenie obiektu do momentu konsultacji z kierownikiem budowy oraz Urzędem Miasta i Gminy lub konserwatorem zabytków.

Krajobraz	• przekształcenia krajobrazu w wyniku prowadzenia prac budowlanych inwestycji (nowe obiekty); – oddziaływania bezpośrednie, krótkoterminowe, ograniczone do miejsca prowadzenia prac;	• prowadzenie prac i tworzenie obszaru zabudowy z uwzględnieniem minimalizacji zajęcia terenu; • prowadzenie selektywnej gospodarki odpadami.
Flora, fauna, obszary chronione, w tym Natura 2000	• potencjalne ujemne oddziaływania na gatunki i siedliska zwierząt oraz rośliny związane z prowadzeniem prac budowlanych oraz termomodernizacyjnych budynków w fazie realizacji poszczególnych inwestycji; – oddziaływania bezpośrednie, chwilowe, ograniczone do miejsca lokalizacji inwestycji; – oddziaływania długotrwałe, częściowo odwracalne;	• ograniczenie powierzchni terenu przeznaczonego pod budowę; • ogradzanie placu budowy w celu ochrony przed wtargnięciem zwierząt; • dostosowanie terminu prowadzonych prac budowlanych do okresów lęgowych i rozrodczych zwierząt (ptaków, płazów i nietoperzy) lub stworzenie siedlisk zastępczych; • lokalizowanie inwestycji poza terenami przyrodniczo cennymi, jeśli zostały takie zidentyfikowane w trakcie wyznaczania wariantów lokalizacyjnych przedsięwzięcia; • uwzględnianie zapisów zawartych w Ustawie o ochronie przyrody, Planach zadań ochronnych/ Planach ochrony oraz aktów prawa miejscowego dotyczących obszarów chronionych podczas planowania i realizacji inwestycji zlokalizowanych na terenach objętych ochroną; • stosowanie wyłącznie mieszanek roślin gatunków rodzimych do obsiewania terenów przekształconych; • zabezpieczenie drzew w przypadku prowadzenia prac budowlanych w bezpośrednim ich sąsiedztwie oraz w miarę możliwości prowadzenie prac ziemnych ręcznie w obrębie systemu korzeniowego; • umożliwienie migracji zwierząt przy prowadzeniu inwestycji liniowych; • wyznaczenie terenów pod zagospodarowanie zielenią wokół nowych obszarów inwestycyjnych.
Powierzchnia ziemi, gleby	• możliwy negatywny wpływ na jakość gleb w fazie realizacji inwestycji budowlanych; • negatywny wpływ związany z naruszeniem istniejącej struktury powierzchni ziemi i gleb, wynikający z konieczności wykonania prac ziemnych; – oddziaływania bezpośrednie, chwilowe, ograniczone do miejsca lokalizacji inwestycji;	• stosowanie sprawnych technicznie pojazdów w celu zminimalizowania ryzyka zanieczyszczenia powierzchni ziemi; • odpowiednia gospodarka odpadami na placu budowy, stosowanie sorbentów na wypadek wycieków substancji niebezpiecznych.

Wody	• negatywny wpływ na jakość wód w fazie budowy nowych obiektów w czasie awarii maszyn budowlanych, wycieków substancji szkodliwych; – oddziaływania bezpośrednie, chwilowe, występujące jedynie w awaryjnych sytuacjach;	• prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy w czasie realizacji inwestycji; • posiadanie środków pozwalających na minimalizację negatywnego wpływu na wody, powstałego na skutek awarii maszyn budowlanych.
Zasoby naturalne	• budowa nowych obiektów oraz planowane inwestycje drogowe mogą przyczynić się do wzrostu wykorzystania surowców naturalnych, w tym wody, piasku, kruszyw budowlanych; – oddziaływania chwilowe, o zasięgu uzależnionym od wielkości zapotrzebowania na surowce;	• racjonalne gospodarowanie surowcami podczas prowadzenia prac budowlanych, oszczędność wody, utylizacja pozostałości po rozbiórkach obiektów budowlanych i stosowanie do wyrobu półproduktów jak największej ilości surowców z odzysku.
Rodzaj komponentu objętego oddziaływaniem	Opis potencjalnego oddziaływania	Proponowane działania minimalizujące
Etap eksploatacji		
Flora, fauna, obszary chronione, w tym Natura 2000	▪ wzmożony ruch turystyczny na obszarach cennych przyrodniczo, co wiąże się ze zwiększoną antropopresją na cenne siedliska; – oddziaływanie stałe, o zasięgu uzależnionym od miejsca wprowadzenia ruchu turystycznego;	• uwzględnienie zasady turystyki zrównoważonej – nie należy planować obciążającej środowisko infrastruktury turystycznej na obszarach ochrony ścisłej (rezerwaty); • lokalizacja ścieżek edukacyjnych i turystycznych poza stwierdzonymi siedliskami chronionymi; • ograniczenie udostępnienia turystycznego ekosystemów i obszarów przyrodniczych objętych ochroną, wrażliwych na antropopresję; • tworzenie stref ochronnych siedlisk zwierząt i roślin.
Krajobraz	▪ zajmowanie nowych powierzchni pod ścieżki rowerowe; – oddziaływania bezpośrednie o zasięgu i skali uzależnionej od rodzaju i zakresu inwestycji;	• analiza lokalizacji nowych elementów zagospodarowania pod względem wpływu na krajobraz i wybór miejsc, w których inwestycje nie zakłócą istotnie aktualnych walorów krajobrazowych i pozwolą dotrzymać wymogów ochrony krajobrazu; • wkomponowywanie nowych elementów z poszanowaniem walorów krajobrazowych inwestowanych terenów;

		• stosowanie zieleni izolującej, np. przy inwestycjach liniowych; w przypadku budowy ekranów akustycznych w miarę możliwości powinny być stosowane ekrany naturalne bądź półnaturalne; • utrzymanie porządku na terenach nowych obszarów zainwestowanych; • prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów w obrębie inwestowanych/nowo zagospodarowanych obszarów.
Ludzie i ich zdrowie, powietrze, klimat	▪ potencjalny wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza, wzrost hałasu związany z intensyfikacją ruchu na rozbudowanych i zmodernizowanych drogach oraz w związku ze wzmożonym transportem, np. odpadów do zakładów ich zagospodarowania; – oddziaływanie bezpośrednie, stałe o dużym zasięgu;	▪ intensyfikacja rozwoju komunikacji publicznej, stanowiącej konkurencję dla ruchu indywidualnego; ▪ stosowanie ekranów akustycznych ograniczających emisję hałasu; ▪ nasadzenia zieleni przy drogach; ▪ transport odpadów poza terenami zabudowanymi.

Źródło: Opracowanie własne

8. Rozwiązania alternatywne

Przeprowadzając analizę wariantów poszczególnych przedsięwzięć, można porównywać ze sobą następujące elementy inwestycyjne:

- warianty lokalizacji;
- warianty konstrukcyjne i technologiczne;
- warianty organizacyjne;
- wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”.

Inwestycje uwzględnione w projekcie *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* w większości przypadków charakteryzują się dużym stopniem ogólności. Dokument w głównej mierze wyznacza kierunki działań jakie należy realizować w poszczególnych obszarach dotyczących funkcjonowania gminy, bez określania szczegółowych rozwiązań (ram) lokalizacyjnych i technologicznych dla konkretnych zadań. W związku z tym określenie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych, konstrukcyjnych i organizacyjnych dla zaplanowanych zadań w niniejszej Prognozie – jest niemożliwe. Szczegółowe rozwiązania alternatywne dotyczące lokalizacji, rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych, przedstawione powinny być na poziomie każdej inwestycji na etapie przed jej realizacją, w ramach procedury uzyskiwania decyzji i pozwoleń administracyjnych (np. w dokumentacji technicznej/projektowej, karcie informacyjnej, raporcie oddziaływania na środowisko).

Inwestycje uwzględnione w projekcie Strategii charakteryzują się dużym stopniem ogólności. Większość zadań zawartych w Strategii nie ma jeszcze konkretnej lokalizacji, decyzji budowlanych oraz nie jest wiadome czy wszystkie zostaną zrealizowane. Ważne jest, że ich realizacja wpłynie w fazie użytkowania w dużej mierze na poprawę stanu powietrza, a tym samym różnorodności biologicznej oraz jakości życia ludności całego obszaru Miasta i Gminy Suchedniów. Określenie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych, konstrukcyjnych i organizacyjnych dla zaplanowanych zadań w niniejszej Prognozie – jest niemożliwe. Szczegółowe rozwiązania alternatywne dotyczące lokalizacji, rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych, przedstawione powinny być na poziomie każdej inwestycji na etapie przed jej realizacją, w ramach procedury uzyskiwania decyzji i pozwoleń administracyjnych (np. w dokumentacji technicznej/projektowej, karcie informacyjnej, raporcie oddziaływania na środowisko).

Pewne natomiast jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* wpłynie negatywnie na wiele ważnych komponentów środowiska, ponieważ jak wykazano w niniejszej Prognozie, zadania zaplanowane do realizacji w ramach Strategii oddziaływać będą w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe (zaniechanie ich realizacji pogorszy stan środowiska na terenie Miasta i Gminy Suchedniów).

Projekt Strategii zawiera ustalenia o charakterze sprzyjającym ochronie środowiska. Jego stosowanie będzie się odbywało równolegle z wdrażaniem przepisów określających warunki korzystania ze środowiska oraz innych przepisów i dokumentów strategicznych wspierających zachowanie należytego poziomu jego ochrony. Odstąpienie od przyjęcia

Strategii byłoby zatem utratą szansy na opracowanie narzędzia sprzyjającego wdrażaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Na obecnym etapie da się przedstawić jedynie ogólne rozwiązania, które można by było zastosować w przypadku, jeśli w trakcie uzyskiwania decyzji środowiskowych po wyznaczeniu konkretnych lokalizacji realizacji zadań okazałoby się, że mogą one znacząco wpłynąć na środowisko.

Rozwiązania alternatywne dla działań mogących negatywnie oddziaływać na środowisko mogą dotyczyć:

- innej lokalizacji (warianty lokalizacji);
- innego sposobu prowadzenia inwestycji (warianty konstrukcyjne i technologiczne);
- innego sposobu zarządzania (warianty organizacyjne);
- wariantu niezrealizowania inwestycji, tzw. „opcja zerowa”.

Proponowane rozwiązania alternatywne do działań przedstawionych w Strategii polegają m.in. na:

- wytyczaniu tras ścieżek rowerowych poza obszarami chronionymi;
- zachowaniu standardów akustycznych dla zabudowy chronionej, stosowaniu cichego sprzętu, podkładów pochłaniających hałas oraz drgania;
- zastosowaniu technologii ograniczających energochłonność oraz emisję zanieczyszczeń;
- budowie elementów infrastruktury podnoszącej bezpieczeństwo, wspieranej z odnawialnych źródeł energii (np. panele fotowoltaiczne) oraz na oświetleniu automatycznie dopasowującym parametry działania do warunków (np. ograniczenie natężenia światła w przypadku braku przechodniów).

Możliwości analityczne w powyższych kwestiach są determinowane stopniem szczegółowości dokumentu poddawanego ocenie. Jeżeli w analizowanym projekcie Strategii nie określa się precyzyjnie lokalizacji, to analiza alternatyw sprowadzać się może jedynie do przeglądu planowanych działań oraz instrumentów realizacyjnych, w kontekście ich skutków środowiskowych. Ustalenia omawianego projektu Strategii nie prowadzą do wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko. Strategiczny charakter dokumentu nie pozwala na skonkretyzowane i precyzyjne określenie działań alternatywnych dla jego celów.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań inwestycyjnych silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy realizacji nowych inwestycji należy rozważać warianty alternatywne kierując się w miarę możliwości tym, by wybrać wariant najbardziej korzystny dla środowiska. Jako warianty alternatywne przedsięwzięć (ale nie dokumentów strategicznych) można rozważać: warianty lokalizacyjne, warianty konstrukcyjne, techniczne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant odstąpienia od realizacji przedsięwzięcia.

9. Analiza skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Zgodnie z art. 55 ust. 5 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Niniejszy obowiązek prowadzony będzie na bieżąco przez Burmistrza Miasta i Gminy Suchedniów poprzez prowadzenie procedur administracyjnych związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zgody na realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, których realizacja wpisuje się w cele wyznaczone w projekcie Strategii (m.in. poprzez szczegółową analizę raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub karty informacyjnej przedsięwzięcia oraz przede wszystkim kontrolę przestrzegania nałożonych decyzją na inwestora obowiązków z zakresu ochrony poszczególnych komponentów środowiskowych we wszystkich fazach realizacyjnych przedsięwzięcia). Nadrzędnym celem wydawanych decyzji środowiskowych będzie takie ukształtowanie planowanego przedsięwzięcia, aby w możliwie najmniejszym stopniu pogorszyło stan środowiska.

Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentu obejmować będzie wszystkie komponenty środowiska, takie jak: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

Monitoring realizacji Strategii prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników produktu i rezultatu mających swoje źródło w efektach poszczególnych celów i kierunków działań, uwzględnionych w planie operacyjnym Strategii. Monitoring realizacji Strategii, w tym osiągniętych wskaźników, odbywa się raz na 3 lata i jest realizowany do końca lutego kolejnego roku po skończonym okresie sprawozdawczym – pierwszy okres sprawozdawczy przypada na lata 2025–2027, więc pierwszy raport z monitoringu powinien być wykonany do końca czerwca 2028 r. Następny raport będzie częścią ewaluacji końcowej (ex-post). Informacje na temat stanu realizacji Strategii będą przekazywane mieszkańcom gminy, jak również wszystkim zainteresowanym, w formie raportów z monitoringu, za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Miasta i Gminy Suchedniów, a także podczas spotkań w trakcie realizacji Strategii z różnymi grupami społecznymi, w tym z mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi. Monitorowanie przebiegu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy będzie procesem ciągłym. Sporządzany raport powinien wskazywać na zachodzące przeobrażenia i tendencje rozwoju oraz umożliwiać dokonywanie oceny stopnia realizacji zapisanych celów, które mierzone będą za pomocą trzyletnich zmian wskaźników.

Z racji, iż Strategia jest dokumentem o charakterze planistycznym, wyznaczone cele mają charakter długofalowy oraz odnoszą się do perspektywy po zakończeniu realizacji jej założeń. Osiągnięcie wyników określonych dla stanu docelowego – po realizacji Strategii tj. na koniec 2030 r. – oznaczać będzie powodzenie podejmowanych działań oraz pozwoli stwierdzić, iż kierunki rozwoju określone były zgodnie z aktualnymi potrzebami. Miernikiem rozwoju są wskaźniki odnoszące się do sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru.

10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Wstęp i informacje o projekcie dokumentu

Przedmiotem Prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów* zwany dalej „Strategią”. Celem opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii, zgodnie z obowiązującymi przepisami i uzgodnieniami, jest kompleksowa analiza możliwego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań przewidzianych do realizacji w ramach dokumentu, w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, ocena występowania oddziaływań skumulowanych i analiza możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych oraz potrzeby działań minimalizujących. Prognoza została opracowana w taki sposób, aby wnioski z przeprowadzonych analiz, propozycje łagodzenia potencjalnych oddziaływań negatywnych, a także rekomendacje były przydatne na wszystkich szczeblach wdrażania projektu Strategii.

Podstawy prawne i zakres Prognozy

Podstawą prawną opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* jest *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, która zawiera transpozycję do prawodawstwa polskiego Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko. Przy opracowywaniu Prognozy przeanalizowano, zgodnie z przepisami i uzgodnieniami, oddziaływania na wszystkie elementy środowiska, w tym, m.in. na: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, integralność obszarów chronionych, wodę, powietrze, ludzi, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat akustyczny, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy, identyfikując stopień i rodzaj oddziaływań. W szczególności przeanalizowany został wpływ założeń Strategii na obszary chronione. Opracowana Prognoza jest zgodna z uzgodnionym zakresem z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Kielcach i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Kielcach.

Realizacja *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* stanowi odpowiedź samorządu gminnego na zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą, wymagającą nowego spojrzenia na posiadane aspiracje, zasoby i perspektywy rozwoju gminy. Jej celem jest kierunkowanie polityki rozwoju gminy.

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz na podstawie zebranych informacji, sformułowano wizję, misję, trzy cele strategiczne i dla każdego z nich po dwa cele operacyjne. Wyznaczone cele mają wymiar społeczny, gospodarczy oraz przestrzenno-środowiskowy. Cele opisują przejście od sytuacji zastanej, wyjściowej (zdiagnozowanej) do sytuacji pożądanej, a więc określają one stan docelowy powstały w wyniku wdrożenia strategii rozwoju. Jednocześnie cele realizują wizję rozwoju.

Do każdego z celów operacyjnych przypisano kierunki działań, które oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Odpowiadają na pytanie: „co jest do zrobienia?”.

Następnie stworzono projekty strategiczne, które dzięki zintegrowanemu charakterowi i kompleksowemu podejściu stanowią wiązkę konkretnych projektów najistotniejszych dla rozwoju gminy i realizujących kierunki działań. Kierunki działań wraz z konkretnymi projektami służą realizacji założonych celów i są podstawą wdrażania strategii. Realizacja kierunków działań zapewni osiągnięcie celów niższego rzędu – celów operacyjnych, co z kolei powinno przyczynić się do osiągania celów wyższego rzędu, czyli celów strategicznych. Kierunki działań planowane w ramach poszczególnych celów wzajemnie się przenikają i uzupełniają, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii.

Zaplanowane zadania, zarówno inwestycyjne, jak i miękkie pozwolą m.in. na: stworzenie lepszych warunków do życia mieszkańcom, zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców, zwiększenie dostępności usług publicznych i społecznych, poprawę wizerunku i krajobrazu gminy oraz poprawę stanu środowiska. Zadania inwestycyjne pozwolą na zagospodarowanie terenów, stworzenie przestrzeni rekreacyjnej, a także podniosą jakość i dostępność usług publicznych. Modernizacja i przebudowa istniejących obiektów da możliwość dostosowania ich do nowych funkcji oraz rozszerzy oferty ich działalności.

Przeanalizowano dyrektywy unijne, strategie krajowe oraz wojewódzkie i gminne, a także dokumenty programowe, m.in. programy ochrony środowiska, programy ochrony powietrza oraz plany gospodarki niskoemisyjnej. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska w oparciu o dostępne materiały pozwoliła na zidentyfikowanie głównych problemów i zagrożenia środowiska na terenie objętym Strategią, jak również określono jego aktualny stan. Z jednej strony służyć to powinno takiemu kształtowaniu Strategii, aby jej realizacja została maksymalnie wykorzystana do poprawy stanu środowiska, a z drugiej do umożliwienia oceny wpływu na środowisko i identyfikacji ewentualnych znaczących oddziaływań negatywnych oraz zaproponowania działań minimalizujących ten wpływ, wskazania działań alternatywnych i ewentualnie zapobiegających.

Podsumowując – *Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030* ma przybliżać osiągnięcie priorytetów spójnych z zapisami dokumentów wyższego rzędu.

Analiza stanu wyjściowego środowiska

Analizą stanu środowiska objęto wszystkie jego elementy, a w szczególności: różnorodność biologiczną, klimat akustyczny, powietrze i klimat, wody powierzchniowe i podziemne, gospodarkę wodno-ściekową, ochronę przyrody, gospodarkę odpadami, gleby, zasoby naturalne oraz promieniowanie elektromagnetyczne, a także istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*.

Analiza stanu środowiska na terenie obszaru Miasta i Gminy Suchedniów wykazała, iż do najważniejszych problemów związanych z utrzymaniem oraz poprawą standardów dla poszczególnych komponentów należą przede wszystkim:

- nadmierny hałas drogowy, który jest głównym źródłem przekroczeń standardów akustycznych – największa liczba osób narażonych na ponadnormatywny hałas zamieszkuje obszary w okolicy głównych ciągów komunikacyjnych;
- emisja CO₂ oraz zanieczyszczeń gazowych i pyłowych ze zwiększonego spalania paliw w pojazdach samochodowych;
- zły stan i niezadowalająca jakość JCWP;
- presja urbanizacyjna na tereny niezabudowane oraz wysoki poziom urbanizacji, które powodują konieczność zapewnienia infrastruktury komunikacyjnej;
- ryzyko defragmentacji siedlisk wielu gatunków należących do flory i fauny wskutek presji urbanizacyjnej.

Wpływ na środowisko w przypadku odstąpienia od realizacji Strategii

W przypadku braku realizacji działań zawartych w Strategii, ujemnym skutkiem dla środowiska będzie przede wszystkim utrzymywanie się problemów ekologicznych, m.in.:

- zachowanie obecnego poziomu emitowanych do powietrza zanieczyszczeń ze względu na nieprzeprowadzanie termomodernizacji budynków oraz brak wsparcia przedsięwzięć wykorzystujących odnawialne źródła energii;
- narażanie miejscowej ludności na hałas komunikacyjny oraz zanieczyszczenia spowodowane spalaniem paliw ze względu na brak realizacji inwestycji drogowych (remonty, przebudowy, modernizacje) oraz rozbudowa sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy;
- straty dużej ilości wody z uwagi na brak wystarczającej infrastruktury retencyjnej;
- zanieczyszczanie środowiska z niektórych domostw spowodowane brakiem kanalizacji;
- zagrożenie pogarszania się właściwego stanu wód powierzchniowych i podziemnych wskutek nieuregulowania gospodarki wodno-ściekowej;
- zachowanie obecnego poziomu emitowanych do powietrza zanieczyszczeń ze względu na nieprzeprowadzanie termomodernizacji budynków oraz brak wsparcia przedsięwzięć wykorzystujących odnawialne źródła energii.

Rekomendacje działań minimalizujących oddziaływanie negatywne oraz inne możliwe warianty

Realizacja zaplanowanych projektów strategicznych w ramach projektu Strategii wpłynie na poprawę jakości i stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego. Jednak w fazie realizacji niektórych inwestycji może dojść do chwilowych i krótkotrwałych negatywnych oddziaływań środowiskowych. W przypadku wystąpienia oddziaływań negatywnych danego działania na środowisko, zaproponowano sposoby ich zapobiegania i ograniczania, do których możemy zaliczyć podstawowe rozwiązania mające na celu ochronę poszczególnych komponentów środowiska, jakie należy stosować na etapie prac budowlanych w trakcie realizacji przedsięwzięcia. Przy planowaniu prac w obrębie budynków należy mieć na uwadze, iż budynki mieszkalne i inne obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. W celu uniknięcia nieumyślnego

niszczenia siedlisk gatunków chronionych, należy przed przystąpieniem do prac w obrębie budynków dokonać ich obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych.

Zgodnie z metodyką Prognozy, na obszarze objętym opracowaniem oceniono szczegółowo możliwe oddziaływania wszystkich obszarów wsparcia przewidzianych do realizacji w ramach Strategii, na poszczególne elementy środowiska. Przy ocenie wykorzystano wypracowane kryteria oceny oddziaływania uwzględniające stan i największe problemy środowiska, możliwe negatywne oddziaływania zadań ujętych do realizacji w Strategii, jak również cele dokumentów strategicznych międzynarodowych, krajowych i regionalnych.

Oddziaływanie na obszary chronione Natura 2000

W ramach realizacji działań określonych w Strategii nie przewiduje się bezpośredniego, pozytywnego oddziaływania na walory przyrodnicze. Można jednak stwierdzić, iż wskazane grupy działań pozwolą pośrednio pozytywnie wpływać na gatunki zwierząt oraz roślin, m.in. poprzez poprawę jakości powietrza, niezbędne działania w zakresie infrastruktury służącej zmniejszeniu skutków powodzi i suszy.

Ocena działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii wskazuje, iż potencjalne negatywne oddziaływanie na zasoby przyrodnicze gminy będą miały działania związane z budową infrastruktury publicznej, w tym rekreacyjnej.

Negatywne potencjalne oddziaływanie w największym stopniu związane będzie z etapem budowy nowych inwestycji – przede wszystkim usuwaniem drzew i krzewów, ryzykiem zajęcia stanowisk gatunków roślin chronionych oraz stanowisk chronionych zwierząt, jak również przerwaniem drożności korytarzy migracyjnych zwierząt oraz ich płoszeniem. Większość z niekorzystnych oddziaływań na gatunki, siedliska przyrodnicze czy korytarze migracyjne będzie miała charakter miejscowy oraz krótkotrwały, a przy zastosowaniu odpowiednich środków zapobiegawczych możliwe będzie zminimalizowanie ich negatywnego wpływu.

Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Zawarte w Strategii zadania będą realizowane na obszarze Miasta i Gminy Suchedniów, a ich zasięg oddziaływania na środowisko będzie miał przede wszystkim charakter miejscowy i lokalny. Działania te będą oddalone od granicy państwowej i nie będą wywierać znaczącego oddziaływania na państwa sąsiadujące z Polską. Wobec tego, dokument ten nie podlega procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Ocena skutków w przypadku braku realizacji Strategii oraz korzyści z jej realizacji

Główne założenia dotyczące realizacji Strategii dotyczą przede wszystkim eliminacji lub ograniczenia zidentyfikowanych negatywnych zjawisk i wykorzystania potencjałów lokalnych do tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości i aktywności społecznej obszaru Miasta i Gminy Suchedniów przy zachowaniu różnorodności biologicznej.

Inwestycje zaplanowane w projekcie dokumentu są istotne nie tylko ze względu na potrzeby mieszkańców obszaru gminy, ale także środowiska naturalnego tj. m.in. zmniejszenie niskiej emisji oraz zmniejszenie skutków powodzi i suszy.

Realizacja celów założonych w Strategii będzie pośrednio przyczyniać się do zachowania oraz poprawy walorów środowiskowych (poprawy jakości powietrza, poprawy jakości wód), a także wpłynie na wymiar społeczny i gospodarczy. Najistotniejszy skutek, który wynikałby z zaniechania realizacji Strategii dotyczy braku alokacji środków dla projektów przewidzianych do wsparcia w ramach środków zewnętrznych.

Prezentacja wariantów alternatywnych

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3b *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* Prognoza powinna przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

Rozwiązania alternatywne dla działań mogących negatywnie oddziaływać na środowisko mogą dotyczyć:

- innej lokalizacji (warianty lokalizacji);
- innego sposobu prowadzenia inwestycji (warianty konstrukcyjne i technologiczne);
- innego sposobu zarządzania (warianty organizacyjne);
- wariantu niezrealizowania inwestycji, tzw. „opcja zerowa”.

Proponowane rozwiązania alternatywne do działań przedstawionych w Strategii polegają m.in. na:

- wytyczaniu tras ścieżek rowerowych poza obszarami chronionymi;
- zachowaniu standardów akustycznych dla zabudowy chronionej, stosowaniu cichego sprzętu, podkładów pochłaniających hałas oraz drgania;
- zastosowaniu technologii ograniczających energochłonność oraz emisję zanieczyszczeń;
- budowie elementów infrastruktury podnoszącej bezpieczeństwo, wspieranej z odnawialnych źródeł energii (np. panele fotowoltaiczne) oraz na oświetleniu automatycznie dopasowującym parametry działania do warunków (np. ograniczenie natężenia światła w przypadku braku przechodniów).

Propozycja metod oceny skutków realizacji Strategii

W ramach opracowania Strategii wskazano harmonogram wdrażania działań oraz sposoby raportowania realizacji jego założeń. Podano także wskaźniki, które będą służyć monitorowaniu prowadzonych prac.

Wnioski

Na podstawie przeprowadzonych analiz w trakcie prac nad Prognozą oddziaływania na środowisko można wyciągnąć następujące wnioski ogólne:

- ocena spójności celów projektu Strategii z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym potwierdza istnienie zbieżności zapisów z dokumentami wyższych szczebli, jednak ze względu na specyfikę dokumentu oraz jego wąski zakres, nie wszystkie cele będą realizowane w ramach przedmiotowego dokumentu;

- ocenia się, że Strategia jako całość będzie pozytywnie oddziaływać na środowisko gminy, w szczególności na jakość powietrza, klimat akustyczny oraz życie i zdrowie mieszkańców. W ramach realizacji projektów związanych z infrastrukturą drogową nie można wykluczyć negatywnych oddziaływań na część komponentów środowiska (głównie o charakterze pośrednim, krótkotrwałym i miejscowym);
- oddziaływania negatywne określone w Prognozie mogą wystąpić, jednak czy do tego dojdzie – decydującą rolę odgrywać będzie ich lokalizacja, zastosowana technologia oraz dokładny zakres inwestycji. Ograniczenie negatywnego wpływu będzie możliwe także poprzez zastosowanie odpowiednich działań minimalizujących.

W Prognozie wskazano na liczne rozwiązania minimalizujące, przy czym za główne zasady można uznać:

- przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko z przedstawieniem wariantu możliwie najmniej obciążającego środowisko, a jednocześnie ekonomicznie uzasadnionego, zapewniając wysoki poziom merytoryczny oraz biorąc pod uwagę wszystkie możliwe oddziaływania, zwłaszcza na obszary chronione;
- sprawne egzekwowanie zapisów określonych w decyzjach administracyjnych i przepisach prawnych;
- lokowanie inwestycji poza terenami przyrodniczo cennymi;
- przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej na etapie planowania konkretnego przedsięwzięcia (np. w ramach oceny oddziaływania na środowisko);
- uwzględnianie zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego przy wyborze lokalizacji i opracowywaniu projektu inwestycji (np. zachowanie lub stworzenie terenów zieleni przydrożnej) oraz zachowanie wymogów ochrony krajobrazu.

Ocena działań przedstawionych w projekcie Strategii oraz projektów strategicznych przyjętych do realizacji wskazuje na całościowe, synergiczne podejście do rozwoju terenu Miasta i Gminy Suchedniów.

Spis map

Mapa 1 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie świętokrzyskim w 2023 roku	32
Mapa 2 Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu ze względu na ochronę zdrowia w województwie świętokrzyskim w 2023 roku	32
Mapa 3 Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu ze względu na ochronę roślin w województwie świętokrzyskim w 2023 roku	33
Mapa 4 Miasto i Gmina Suchedniów – uwarunkowania, położenie gminy względem JCWPd i obszarów zagrożenia powodziowego	40
Mapa 5 Struktura geologiczna Miasta i Gminy Suchedniów	44
Mapa 6 Planowane rezerваты przyrody Lasy Suchedniowskie	47
Mapa 7 Formy ochrony przyrody na terenie Miasta i Gminy Suchedniów	68
Mapa 8 Lokalizacja pogładowa zadań inwestycyjnych wynikających z projektu <i>Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030</i> względem form ochrony przyrody	99
Mapa 9 Lokalizacja pogładowa zadań inwestycyjnych wynikających z projektu <i>Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030</i> względem uwarunkowań wodnych	100

Spis tabel

Tabela 1 Wykaz powiązań celów Strategii z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu	16
Tabela 2 Zidentyfikowane zagrożenia i sposoby ich eliminacji lub ograniczenia dla celów ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych Suchedniowsko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego	50
Tabela 3 Wykaz pomników przyrody oraz stanowisk dokumentacyjnych na terenie Miasta i Gminy Suchedniów	66
Tabela 4 Matryca potencjalnych oddziaływań na środowisko poszczególnych projektów strategicznych zawartych w Strategii	80
Tabela 5 Wpływ na środowisko inwestycji planowanych w ramach projektów strategicznych zaplanowanych do realizacji w ramach <i>Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2025–2030</i>	87
Tabela 6 Propozycje działań minimalizujących	134